

Výsledky měření úrovně finanční gramotnosti dospělé populace České republiky 2015

Kapitola	stránka
Metodika	3
Vážení dat	8
Analytická část	12
Shrnutí hlavních výsledků	27
- rozpočet domácnosti	35
- finanční rezervy	42
- finanční produkty	56
- úvěry	70
- obecné postoje	83
- ochrana spotřebitele na finančním trhu (OSFT)	87
- makroekonomie + matematika	97

Metodika

Zadání výzkumu

- MF realizuje šetření zaměřené na finanční gramotnost dospělé populace ČR. Součástí dotazníku jsou i otázky zařazené pro mezinárodní srovnání OECD.
- Otázky pro OECD jsou zařazené v rámci logické posloupnosti mezi otázky Ministerstva financí. Je možné je identifikovat podle záhlaví každého snímku.

Příprava dotazníku

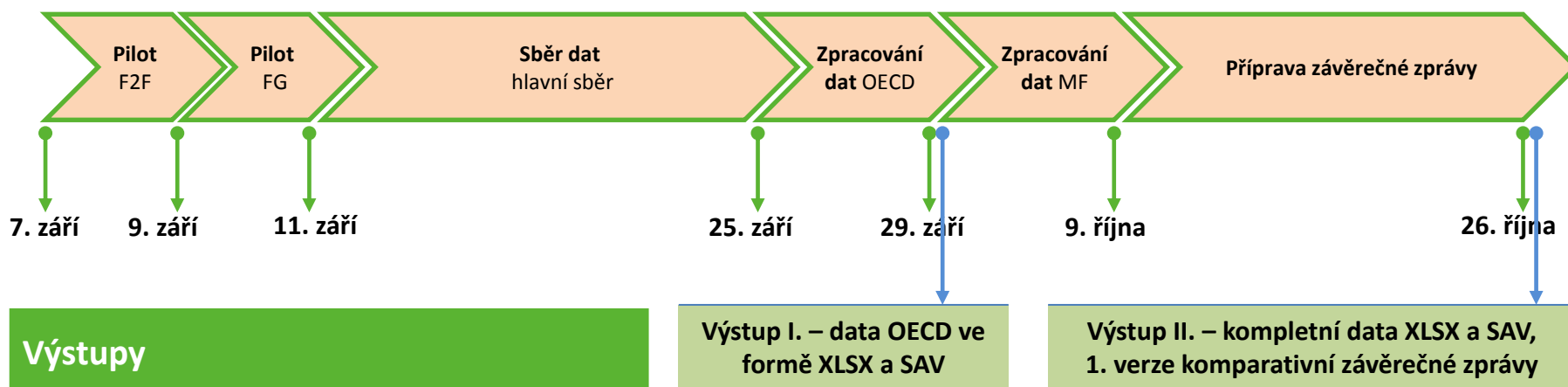
- Podle zadávací dokumentace byl dosti rozsáhlý dotazník testován metodami:
 - **F2F – pilotní ověření:** V rámci pilotního ověření byl naprogramovaný dotazník distribuován mezi tazatele, kteří před další fází provedli pilotáž. Z pilotáže byla vypracována závěrečná zpráva, která zohledňovala řešení problematických otázek. Tato zpráva byla prezentována zadavateli.
 - **focus group – skupinová diskuze:** Pro lepší pochopení reakcí respondentů na některé otázky byly problematické okruhy z pilotáže testovány na skupině 8 respondentů v rámci skupinové diskuze. Moderátorka pokládala testované otázky a zkoumala relevantnost odpovědí vzhledem k jejich zaměření. Také z této fáze byla vypracována závěrečná zpráva, která byla předána zadavateli před začátkem samotného šetření.
- Po ukončení pilotní fáze šetření byla odsouhlasena finální verze dotazníku. Ta byla převedena do elektronické formy pro dotazování CAPI a distribuována mezi tazatele.

Metodika II.

Hlavní fáze šetření

Cílová skupina	Obecná populace ČR 18+ let
Výběrová metoda	Kvótní (pohlaví, věk, vzdělání, velikost místa bydliště, kraj)
Velikost vzorku	n = 1.000 osob
Způsob sběru dat	CAPI (osobní dotazování s pomocí počítače)
Výběrová místa	Domácnosti respondentů

Harmonogram

Metodika III.

Struktura vzorku

		n	%
CELKEM		1000	100,0
Pohlaví	Muž	493	49,3
	Žena	507	50,7
Věk	Do 29 let	182	18,2
	30-44 let	307	30,7
	45-59 let	241	24,1
	60 let a více	270	27,0
Vzdělání	Vysokoškolské vzdělání	131	13,1
	SŠ s maturitou	363	36,3
	SŠ bez maturity	412	41,2
	Základní vzdělání	94	9,4
Hrubý měsíční příjem domácnosti	Do 17 000 Kč	228	22,8
	17 001-28 500 Kč	301	30,1
	28 501 Kč a více	371	37,1
	Nevím	34	3,4
	Odmítl/a odpovědět	66	6,6
Ekonomická aktivita	Samostatně výdělečně činný/á	89	8,9
	Zaměstnaný/á	546	54,6
	Student, učeň	63	6,3
	V důchodu	238	23,8
	Jiný ekonomicky neaktivní	63	6,3
	Odmítl/a odpovědět	1	,1

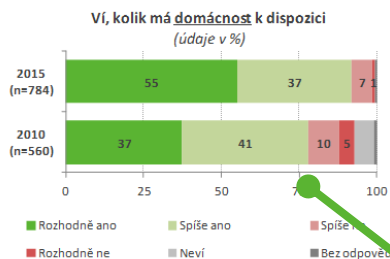
		n	%
CELKEM		1000	100,0
Velikost místa bydliště	Do 3.000 obyvatel	277	27,7
	3.001 do 15.000 obyvatel	195	19,5
	15.001 do 100.000 obyvatel	272	27,2
	100.001 do 1.000.000 obyvatel	111	11,1
	Od 1.000.001 obyvatel	136	13,6
	Nevím	8	,8
	Odmítl/a odpovědět	1	,1
Kraj	Hl. m. Praha	136	13,6
	Středočeský kraj	111	11,1
	Jihočeský kraj	65	6,5
	Plzeňský kraj	58	5,8
	Karlovarský kraj	37	3,7
	Ústecký kraj	89	8,9
	Liberecký kraj	34	3,4
	Královéhradecký kraj	54	5,4
	Pardubický kraj	44	4,4
	Kraj Vysočina	45	4,5
	Jihomoravský kraj	92	9,2
	Olomoucký kraj	47	4,7
Moravskoslezský kraj	129	12,9	
Zlínský kraj	59	5,9	

JAK ČÍST ZPRÁVU

ROZPOČET – PŘEHLED O FINANCÍCH

G10. Máte alespoň přibližnou představu o tom, kolik peněz v hotovosti i na účtech má Vaše domácnost v tuto chvíli k dispozici? [S], F: 57+2+ NEPOVINNÁ NÁRODNÍ
G10a. Máte alespoň přibližnou představu o tom, kolik peněz v hotovosti i na účtech máte Vy osobně v tuto chvíli k dispozici? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

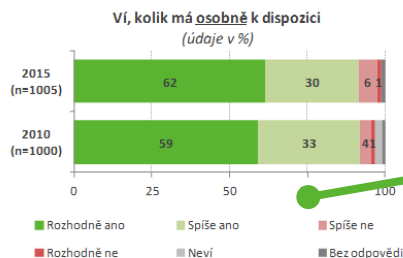

Jen domácnosti o dvou a více osobách

Celých 92 % domácností ví, kolik má k dispozici peněz. Od roku 2010 (78 %) došlo ke zlepšení situace.

ANO: vyšší finanční gramotnost i zodpovědnost, muži, 45-59 let, jednočlenné domácnosti

NE: Studenti, mladí lidé, malá finanční gramotnost, vícečlenné domácnosti

Představu o množství svých peněz má 92 % Čechů a jsou v nich jistější, než u domácností. Oproti roku 2010 nedošlo k žádné změně.

ANO: Důchodci, jednočlenné domácnosti, vyšší finanční gramotnost i zodpovědnost

NE: Studenti, mladí lidé, malá finanční gramotnost, vícečlenné domácnosti, menší vesnice

Název kapitoly – respektuje rozložení v dotazníku

Znění otázek interpretovaných na snímku. Za otázkou následuje určení:

A) typu otázky

- [S] – single, jedna možná odpověď
- [M] – multiple, více odpovědí
- [O] – open, otevřená
- [škála] – složená otázka, více položek s jednotnou škálou odpovědí

B) kdo na otázku odpovídá

- Všichni – n=1000 respondentů
- F: G77=1 – jen část respondentů podle uvedeného filtru

C) funkce otázky

- Národní X OECD
- Povinná X nepovinná

Textová interpretace otázky. Pod otázkami jsou ještě znázorněny skupiny osob, které mají statisticky významně (signifikantně) jiné odpovědi než zbytek vzorku. **Rozdíly se týkají roku 2015.** Např. zde, muži a osoby 45-59 let (což nejsou stejné skupiny) častěji než ostatní vědí, kolik peněz má jejich domácnost k dispozici (tj. uvádějí odpověď ANO). Naopak studenti a mladí lidé do 29 let (což opět nejsou stejné skupiny) významně častěji než ostatní odpovídají NE.

Porovnání s rokem 2010

Tam, kde to bylo možné, jsou výsledky porovnávány s rokem 2010.

Graf zobrazující dosažené výsledky. Barevně je označeno:

- zelená = pozitivní /dobře
- červená = negativní/špatně
- modrá = neutrální
- šedá = neví, bez odpovědi

Součet procentních četností v grafu nemusí činit vždy 100 %, odchylky +/- 1 % jsou zapříčiněny zaokrouhlováním v grafickém zobrazení. Součet četností v tabulkách činí vždy 100 %.

**Vážení
dat**

VÁŽENÍ DAT

Použití vah obecně

- Váhy se při interpretaci výsledků používají obecně v případech, kdy se struktura vzorku podle sledovaných charakteristik (kvót) liší od známých charakteristik cílové populace. Přidáním váhy k jednotlivým respondentům se zajišťuje lepší reprezentativita vzorku dle sledovaných charakteristik.
- Laicky řečeno, váha zajistí, že respondent bude do výsledků počítán obvykle s koeficientem 0,3 - 3,0 podle toho, jak je skupina, do které patří, ve vzorku zastoupena oproti cílové populaci. *Pokud více: koeficient 0,3 - 0,99, pokud méně: koeficient 1,01 - 3,0*
- To znamená, že ve výstupech (tabulkách) nemohou být lidé v počtu celých čísel, ale jen jejich části – můžeme například číst, že odpověď ANO uvedlo 45 % vzorku, což reprezentuje 523,6 osob.

Váhy v případě sběru dat „Finanční znalost“

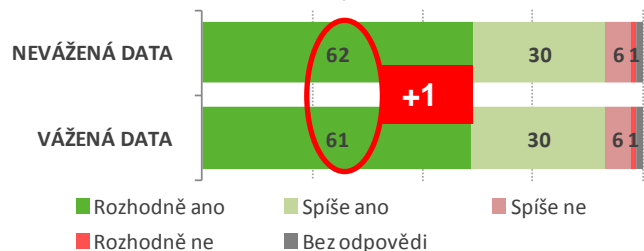
- V roce 2010 i v roce 2015 probíhal výběr respondentů do vzorku pomocí kvót. Kvóty (pohlaví, věk, vzdělání, velikost místa bydliště, kraj) byly nastaveny ze známých charakteristik populace, přičemž v obou případech se vycházelo z aktuálních dat ČSÚ.
- Sběr dat byl tedy od začátku nastaven tak, aby byly sledované znaky ve vzorku zastoupeny stejně jako v cílové populaci (obecná populace ČR 18+ let).
- Sběr dat byl z tohoto hlediska úspěšný, rozložení sledovaných znaků ve vzorku bylo v roce 2010 i v roce 2015 stejné jako v cílové populaci. V obou obdobích se váhy týkající se velké většiny kvótních znaků pohybovaly v rozmezí **0,8 - 1,2, tedy blízko koeficientu 1 (žádná váha)**. Dobré výsledky sběru dat jsou dány principem kvótního výběru – tazatelé dostanou přesné pokyny, jaké sociodemografické charakteristiky mají splňovat respondenti, s nimiž rozhovor budou provádět.
- Výsledky z roku 2015 ani z roku 2010 není nutné vážit. To s sebou nese fakt, že **výsledky uvedené v této zprávě za rok 2010 se velmi mírně liší od výsledků ve zprávě z roku 2010, kdy vážené byly**.

VÁŽENÍ DAT – ukázky I.

2015

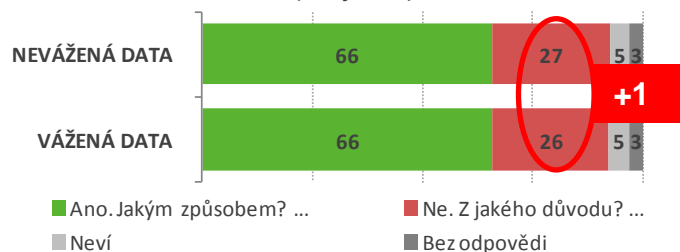
G10a. Kolik peněz má osobně k dispozici?

(údaje v %)

G12. Ukládají si stranou část příjmů?

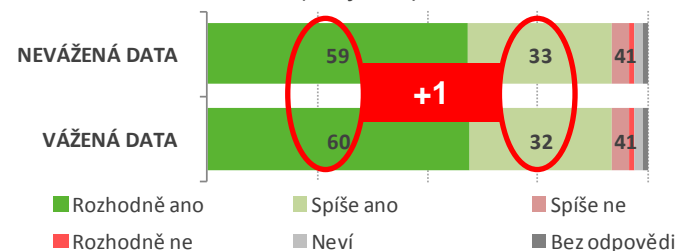
(údaje v %)

2010

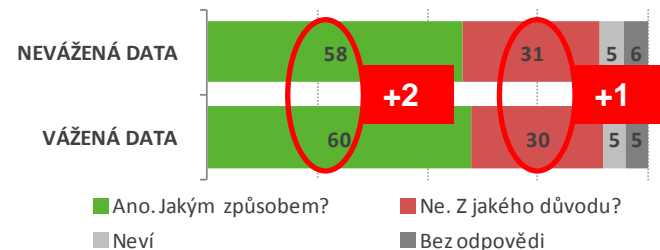
G10a. Kolik peněz má osobně k dispozici?

(údaje v %)

G12. Ukládají si stranou část příjmů?

(údaje v %)

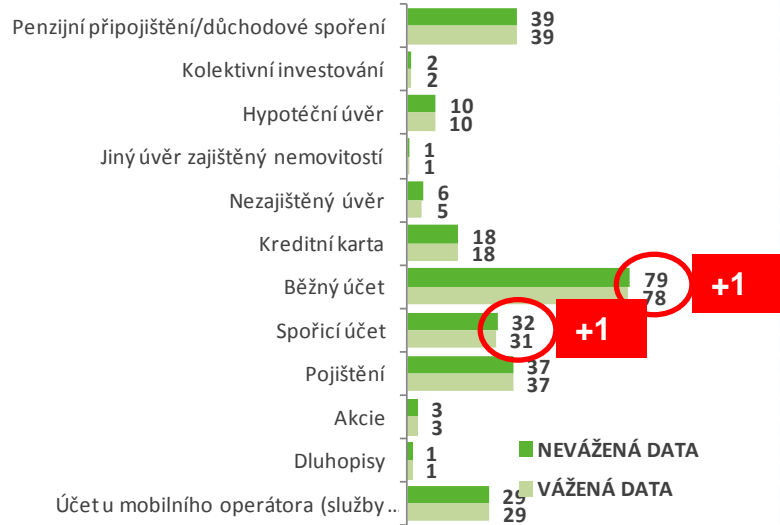
Pro porovnání a ukázkou toho, že se vážené a nevážené výsledky prakticky neliší, jsme na tento a následující snímek zařadili ukázkou několika grafů z let 2010 a 2015. Je na nich vidět, že **maximální odchylka činí 3 procentní body (p. b.)**. V některých případech není součet četností roven přesně 100 %, což je dáno zaokrouhlováním v grafické podobě výsledků (viz výše).

VÁŽENÍ DAT – ukázky II.

2015

Využívání finančních produktů

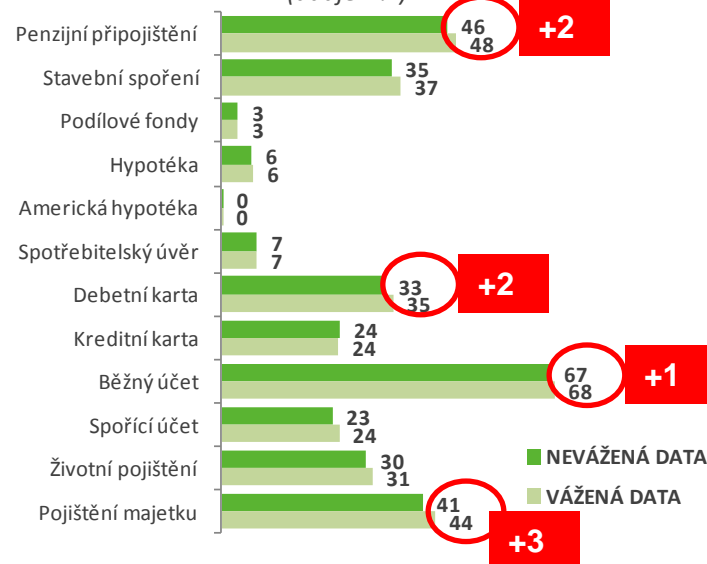
(údaje v %)

2010

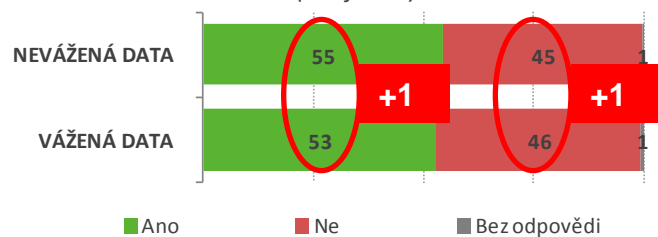
Využívání finančních produktů

(údaje v %)

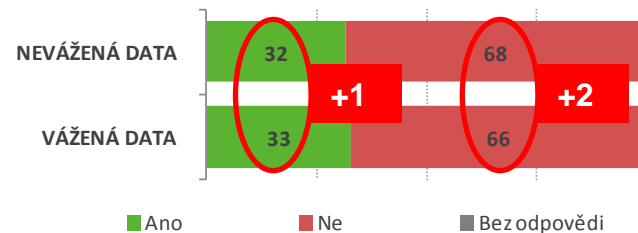
G34. Využívá elektronické bankovníctví?

(údaje v %)

G34. Využívá elektronické bankovníctví?

(údaje v %)

**Analytická
část**

Úvod

- Abychom dokázali lépe pochopit a popsat finanční gramotnost populace ČR, z šetření jsme vybrali otázky zaměřené na:
 - A. **finanční znalost** – otázky, na které existuje jedna objektivně správná odpověď a váží se ke znalostem z oblasti finanční terminologie, finančních produktů, matematiky nebo makroekonomie a
 - B. **ekonomickou zodpovědnost** – otázky, na které sice neexistuje objektivně správná odpověď, ale některá z variant je považována za zodpovědnější. Jedná se o využívání nebo rozhodování z hlediska ekonomické zodpovědnosti, lepšího využívání finančních prostředků, případně způsobu pořizování finančních produktů.

Rozdělení do skupin

Celkem bylo možné získat 0 - 23 (finanční znalost), resp. 55 (ekonomická zodpovědnost) bodů. Za každou správně zodpovězenou otázku byl 1 bod. Určili jsme, že rozdělení do skupin bude provedeno na základě % úspěšnosti správných odpovědí:

- **0 - 33 % bodů: VELMI NÍZKÁ** finanční znalost / ekonomická zodpovědnost
- **33 - 50 % bodů: SPÍŠE NÍZKÁ** finanční znalost / ekonomická zodpovědnost
- **50 - 66 % bodů: SPÍŠE VYSOKÁ** finanční znalost / ekonomická zodpovědnost
- **66 - 100 % bodů: VELMI VYSOKÁ** finanční znalost / ekonomická zodpovědnost

Otázky použité pro analýzu

G32b_1	Jsou podle Vás peníze v následujících institucích pojištěny pro případ bankrotu instituce?: Banky
G32b_2	Jsou podle Vás peníze v následujících institucích pojištěny pro případ bankrotu instituce?: Družstevní záložny (kampeličky)
G32b_3	Jsou podle Vás peníze v následujících institucích pojištěny pro případ bankrotu instituce?: Pojišťovny
G32b_4	Jsou podle Vás peníze v následujících institucích pojištěny pro případ bankrotu instituce?: Obchodníci s cennými papíry
G33	Prosím řekněte mi, do jaké výše jsou podle Vašeho názoru v současné době pojištěny vklady v bankách?
G60	Pokud byste si museli půjčit 10.000 Kč, který z následujících úvěrů byste si vybrali?
G62	Který úvěr bude podle Vašeho názoru pro Vás jako dlužníka výhodnější – ten, který bude úročen 1 % p.m., nebo ten, který bude úročen 10 % p.a.?
G103	Kolik korun celkem zaplatíte na úrocích a poplatcích za celou dobu trvání úvěru, máte-li k dispozici následující údaje?
QK7_b	Vysoká inflace znamená, že životní náklady prudce rostou
QK7_c	Je méně pravděpodobné, že přijdete o všechny své peníze, pokud je uložíte na více než jednom místě.
G104	Na základě předložených informací:rok výnos v % p.a.2014 2,12013 2,02012 1,92011 1,82010 1,7můžeme říci, že výnos penzijního fondu v roce 2015 bude oproti roku 2014?
G112_1	Stanovte u každé z následujících věcí, jestli ji může exekutor při exekuci zabavit.: snubní prsten
G112_2	Stanovte u každé z následujících věcí, jestli ji může exekutor při exekuci zabavit.: sedačka/sedací souprava
G112_3	Stanovte u každé z následujících věcí, jestli ji může exekutor při exekuci zabavit.: zubní protéza
G112_4	Stanovte u každé z následujících věcí, jestli ji může exekutor při exekuci zabavit.: outdoorové oblečení/vybavení
G112_5	Stanovte u každé z následujících věcí, jestli ji může exekutor při exekuci zabavit.: kotel/kamna
G65	Pokud by se současná míra inflace zvýšila, co by se podle Vašeho názoru stalo s penězi, které byste měl uloženy v bance?
QK3	Nyní si představte, že bratři musejí na svůj podíl z 1.000 korun čekat jeden rok a inflace je na úrovni 2 procenta. Domníváte se, že za rok si za tento svůj podíl budou moci koupit ...
QK4	Jednou večer jste půjčil příteli 500 korun a on vám druhý den vrátil 500 korun. Jak vysoký úrok zaplatil za tuto půjčku?
QK5	Předpokládejme, že uložíte 100 korun na spořicí účet s garantovanou úrokovou sazbou 2 % ročně. Na tomto účtu neprovedete žádné další platby ani výběry. Jaký by byl zůstatek na účtu na konci prvního roku po připsání úroku?
QK6	Předpokládejme, že uložíte 100 korun na spořicí účet s garantovanou úrokovou sazbou 2 % ročně. Na tomto účtu neprovedete žádné další platby ani výběry. A jaký bude zůstatek na účtu na konci pátého roku? Bude to:
G67	Pokud byste se měl rozhodnout mezi spořicí účet, který je úročen 2 % za rok, nebo účtem, který je úročen 3 % za dva roky, který byste si vybral?
G64	Pokuste se, prosím, odhadnout, jaká byla v loňském roce roční míra inflace v ČR.

ANALYTICKÁ ČÁST – FINANČNÍ ZNALOST

Správnost odpovědí podle úrovně finanční znalosti

	VELMI NÍZKÁ	SPÍŠE NÍZKÁ	SPÍŠE VYSOKÁ	VELMI VYSOKÁ	
G32b_1	65%	82%	86%	90%	→
G32b_2	6%	20%	31%	59%	
G32b_3	18%	10%	14%	20%	
G32b_4	10%	22%	29%	35%	
G33	3%	13%	17%	34%	→ podprůměrné
G60	10%	16%	18%	41%	→
G62	14%	17%	29%	56%	
G103	3%	14%	36%	54%	
QK7_b	41%	69%	81%	93%	→
QK7_c	28%	63%	79%	93%	
G104	13%	10%	11%	31%	→
G112_1	63%	54%	68%	72%	
G112_2	38%	72%	84%	84%	→ nadprůměrné
G112_3	88%	90%	97%	99%	→
G112_4	22%	55%	73%	83%	
G112_5	74%	67%	81%	95%	→
G65	22%	45%	73%	93%	
QK3	15%	39%	69%	75%	
QK4	46%	78%	94%	99%	→
QK5	20%	43%	75%	94%	
QK6	5%	24%	41%	68%	
G67	21%	51%	74%	93%	
G64	12%	28%	48%	64%	

% v tabulce označují podíl osob v každé ze 4 skupin, který odpověděl na konkrétní otázku SPRÁVNĚ.

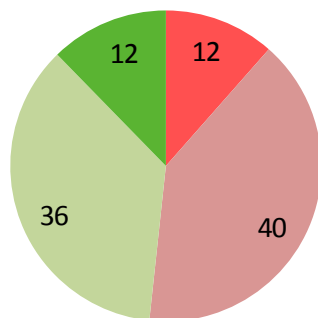
Tabulka ukazuje, jak se jednotlivé skupiny definované podílem správných odpovědí chovaly u jednotlivých otázek. Vidíme, že:

- otázky G33, G60 a G104 jsou pro všechny skupiny velmi obtížné a ani ti, kteří patří mezi osoby s nejvyšší finanční znalostí, na ně neodpovídali příliš správně a
- naopak otázky G32b_1, QK7_b, G112_2,3,5 a QK4 jsou pro všechny skupiny relativně jednoduché a i ti, kteří mají velmi nízkou finanční znalost, na ně odpovídali do značné míry správně.

Můžeme říct, že testované otázky jsou relativně dobře diferencující, nicméně jsou mezi nimi i takové, které jsou buď všeobecně obtížné, nebo všeobecně jednoduché.

Finanční znalost - CELKOVÉ VÝSLEDKY

(n=1000, údaje v %)

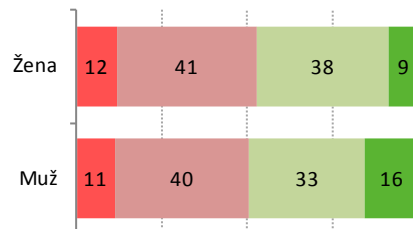

- Velmi malá finanční znalost
- Spíše malá finanční znalost
- Spíše velká finanční znalost
- Vysoká finanční znalost

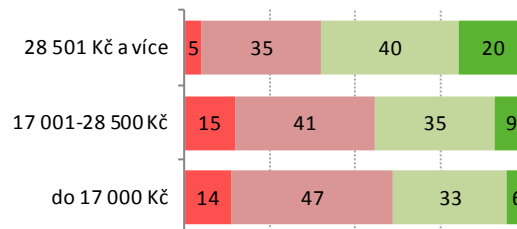
- **Celkem 48 % osob vykazuje vysokou nebo spíše vysokou finanční znalost**
12 % české populace má finanční znalost vysokou (tj. získalo v testu více než 66 % bodů).
- **Celkem 52 % lidí má nízkou či spíše nízkou finanční znalost**
12 % má finanční znalost velmi malou (tj. získalo v testu méně než 33 % bodů).

ANALYTICKÁ ČÁST – FINANČNÍ ZNALOST I.

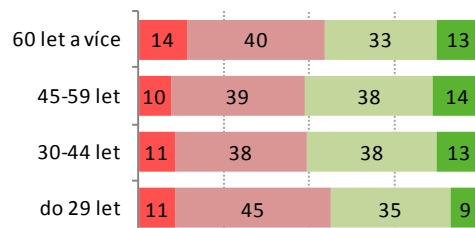
Finanční znalost - dle pohlaví

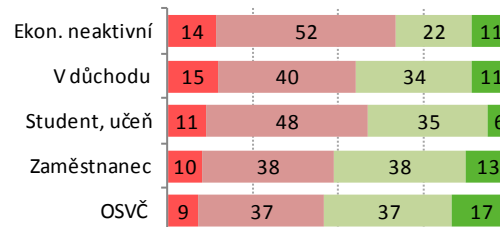
Finanční znalost - dle příjmu domácn.

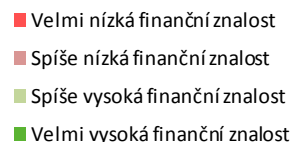
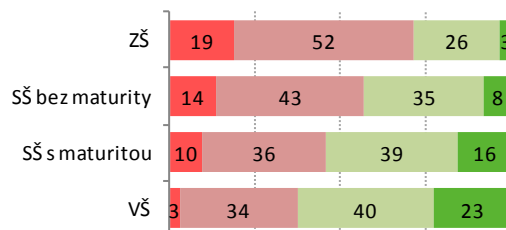
Finanční znalost - dle věku

Finanční znalost - dle ekon. aktivity

Finanční znalost - dle vzdělání

Finanční znalost se příliš neliší v závislosti na sociodemografických ukazatelích.

Ukazuje se pouze závislost na vzdělání (čím vyšší vzdělání, tím vyšší znalost) a také na příjmu (čím vyšší příjem, tím vyšší znalost).

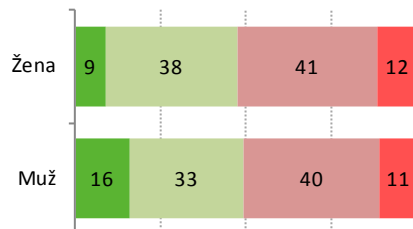
U hodnocení podle příjmů domácnosti máme za to, že větší roli zde hraje vzdělání (vyšší vzdělání = vyšší příjmy), než to, že by lidé disponující více penězi s nimi uměli lépe zacházet.

Nejmenší finanční znalost mají studenti, protože:

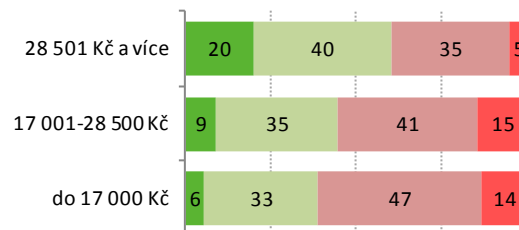
- a) se příliš nezajímají o finanční záležitosti,
- b) o financích nerozhodují, takže nemají žádné zkušenosti.

ANALYTICKÁ ČÁST – FINANČNÍ ZNALOST II.

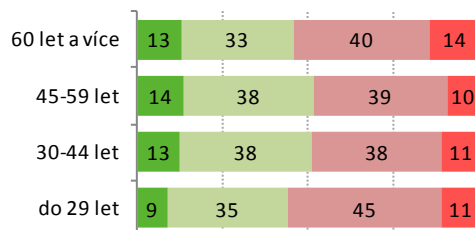
Finanční znalost - dle pohlaví

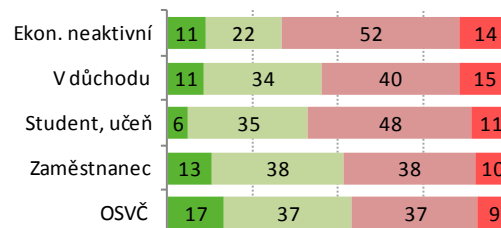
Finanční znalost - dle příjmu domácn.

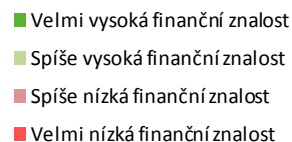
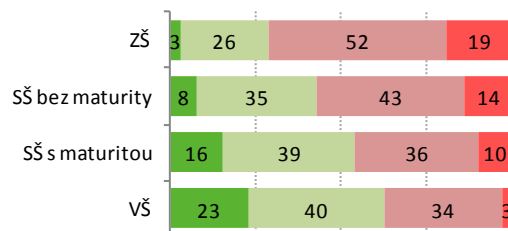
Finanční znalost - dle věku

Finanční znalost - dle ekon. aktivity

Finanční znalost - dle vzdělání

Finanční znalost se příliš neliší v závislosti na sociodemografických ukazatelích.

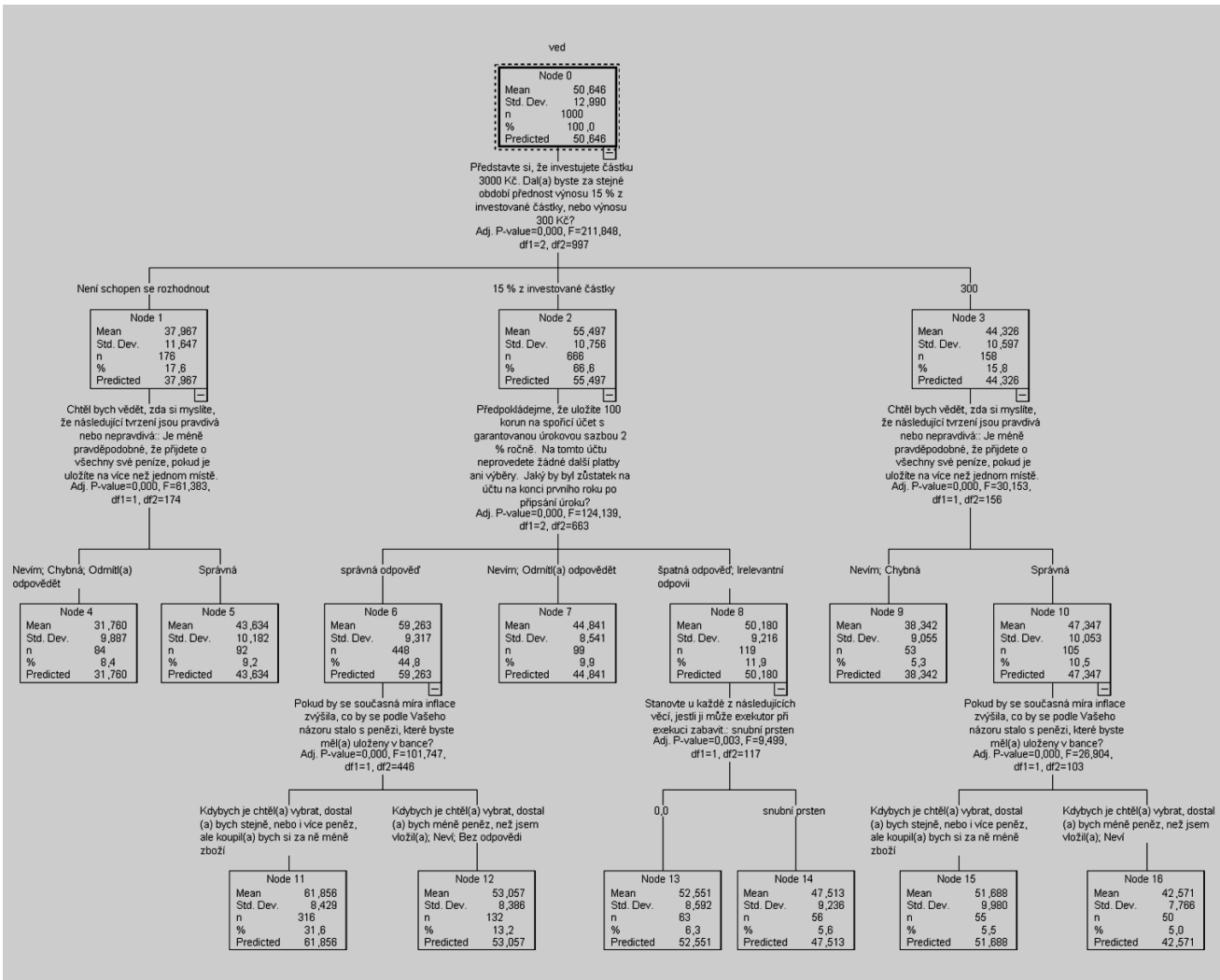
Ukazuje se pouze závislost na vzdělání (čím vyšší vzdělání, tím vyšší znalost) a také na příjmu (čím vyšší příjem, tím vyšší znalost).

U hodnocení podle příjmů domácnosti máme za to, že větší roli zde hraje vzdělání (vyšší vzdělání = vyšší příjmy), než to, že by lidé disponující více penězi s nimi uměli lépe zacházet.

Nejmenší finanční znalost mají studenti, protože:

- a) se příliš nezajímají o finanční záležitosti,
- b) o financích nerozhodují, takže nemají žádné zkušenosti.

ANALYTICKÁ ČÁST – FINANČNÍ ZNALOST

Nejvíce determinující pro zařazení do jednotlivých skupin finanční znalosti je otázka:
Je při investici 3 000 Kč lepší výnos 15 %, nebo 300 Kč?

Pokud odpoví:

a) správně (15 %), v dalším kroku rozhoduje odpověď na otázku ohledně výpočtu úroků:

Kolik budete mít na účtu korun na konci roku, vložíte-li 100 Kč a úrok je 2 % p. a.?

b) špatně (300 Kč), v dalším kroku rozhoduje odpověď na otázku ohledně diverzifikace:

Je méně pravděpodobné, že přijmete o všechny své peníze, pokud je uložíte na více než jednom místě?

Tzv. rozhodovací stromy na základě statistických analýz určují, jaké otázky jsou nejvíce determinující při řazení do jednotlivých skupin. Jinak řečeno, jaká odpověď respondenta nejvíce předurčuje k zařazení do skupiny dle finanční znalosti.

ANALYTICKÁ ČÁST – EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST

Otázky použité pro analýzu

Qf2	Sestavuje Vaše domácnost rozpočet? (Rozpočet domácnosti se používá k rozhodování, jaký podíl příjmů vaší domácnosti bude použit na útratu, spoření nebo placení účtů.)
QF5	Někteří lidé si stanoví finanční cíle, jako například splacení dluhů, splacení hypotéky nebo nákup auta. Máte Vy (osobně, nebo s partnerem) nějaké finanční cíle?
QF12_1	Když jste naposledy nevyšel(la) s penězi, co jste udělal pro vyřešení této situace?
G18c	Splácíte všechny své závazky z kreditní karty během tzv. bezúročného období?
G108	Představte si, že máte problémy se splácením závazků. Půjдете se o své finanční situaci poradit s odborníkem?
G11ba	Pokud by došlo k neočekávané neopravitelné poruše např. pračky, byli byste schopni okamžitě zakoupit nový spotřebič z finančních prostředků Vaší domácnosti?
G101	Myslíte si, že Váš/Vaše partner(ka)/manžel(ka) ví o všech úvěrech, které Vaše domácnost má?
G111	Ve který okamžik byste odborníka kontaktoval?
QF4	A pokud byste Vy osobně dnes čelil nějakému velkému výdaji – ve výši Vašeho měsíčního příjmu – byl byste schopný/á jej pokrýt bez nutnosti půjčit si?
G53	Kdybyste zjistil, že nemůžete zaplatit splátku, informoval byste věřitele předem a proč?
Qprod2_a-n	Jakým způsobem jste si tento finanční produkt pořídil?
G12	Ukládá Vaše domácnost pravidelně část svých příjmů stranou jako rezervu pro případ ztráty příjmu a mimořádných výdajů, např. zakoupení dražšího spotřebiče?
G46_1	Co byste udělal, abyste se dostal ze situace, při níž by Váš příjem zcela nepokrýval Vaše životní náklady?: Vybral byste peníze z úspor nebo byste převedl úspory na běžný účet
G8	Sledujete, zda je naplánovaný rozpočet Vaší domácnosti skutečně dodržován?
QF8	Celkově na stupnici od 1 do 5, kde 1 znamená velmi jistý(á) a 5 ani trochu jistý(á), stanovte, jestli se domníváte, že se dokážete dostatečně zabezpečit pro odchod do důchodu?
G10a	Máte alespoň přibližnou představu o tom, kolik peněz v hotovosti i na účtech máte Vy osobně v tuto chvíli k dispozici?
G9	Schováváte si Vy sám/sama či někdo jiný z Vaší domácnosti daňové doklady, stvrzenky a účtenky za výdaje Vaší domácnosti?
g39_a	Z jakého důvodu, za jakým účelem jste si sjednal tento úvěrový produkt?: Hypotéční úvěr
g39_b	Z jakého důvodu, za jakým účelem jste si sjednal tento úvěrový produkt?: Jiný úvěr zajištěný nemovitostí (neúčelový úvěr, americká hypotéka)
g39_c	Z jakého důvodu, za jakým účelem jste si sjednal tento úvěrový produkt?: Nezajištěný úvěr (např. spotřebitelský úvěr, leasing)
g39_d	Z jakého důvodu, za jakým účelem jste si sjednal tento úvěrový produkt?: Kreditní karta
QF12_2	Když jste naposledy nevyšel(la) s penězi, co jste udělal pro vyřešení této situace?:
QF12_3	Když jste naposledy nevyšel(la) s penězi, co jste udělal pro vyřešení této situace?:
G46_2	Co byste udělal, abyste se dostal ze situace, při níž by Váš příjem zcela nepokrýval Vaše životní náklady?:
G2a	Jakým způsobem sestavujete rozpočet Vaší domácnosti (sledujete příjmy a výdaje Vaší domácnosti)?
QF9_3	Jak - financujete – nebo budete financovat své životní náklady v důchodu?: ze soukromého penzijního plánu (penzijní připojištění nebo penzijní spoření)
G46_3	Co byste udělal, abyste se dostal ze situace, při níž by Váš příjem zcela nepokrýval Vaše životní náklady?: Něco byste prodal
G50a	Byla Vám nabídnuta investice se zhodnocením 20 % ročně s tím, že investice je velmi bezpečná a k Vaším penězům budete mít kdykoliv volný přístup. Využijete této nabídky?
QF9_4	Jak - financujete – nebo budete financovat své životní náklady v důchodu?: z prodeje finančních aktiv (jako jsou například: akcie, dluhopisy nebo podílové fondy)
G40	Za dárky tak nakonec zaplatíte o 20 % více, než kolik by stály bez půjčky. Jak se zachováte?
G46_4	Co byste udělal, abyste se dostal ze situace, při níž by Váš příjem zcela nepokrýval Vaše životní náklady?: Pracoval byste přesčas, vydělal byste peníze navíc
QF13	Pokud by Vaše domácnost přišla o hlavní zdroj příjmu, jak dlouho byste vydrželi pokrývat životní náklady, aniž byste si museli půjčit peníze nebo se přestěhovat?
G70	Který z následujících výroků nejlépe odpovídá situaci, která obvykle následuje, když je Vám v nějaké finanční instituci předložena smlouva?
QF9_5	Jak - financujete – nebo budete financovat své životní náklady v důchodu?: z prodeje nefinančních aktiv (např. auto, nemovitost, umění, šperky, starožitnosti)
G46_5	Co byste udělal, abyste se dostal ze situace, při níž by Váš příjem zcela nepokrýval Vaše životní náklady?: Našel/našla byste si druhé/další zaměstnání
G107	Komu byste dali své přihlašovací údaje do elektronického bankovníctví?
G3	Sestavuje Vaše domácnost plán Vašich příjmů a výdajů pravidelně? Pokud ano, na jaké období?
QF9_6	Jak - financujete – nebo budete financovat své životní náklady v důchodu?: z výnosů ze svých finančních nebo nefinančních aktiv
G61_3	Pokud byste si měl vzít půjčku na nákup nezbytného vybavení do domácnosti (např. pračky, ledničky apod.), podle čeho především byste se při výběru půjčky rozhodoval? 3. v pořadí
G61_1	Pokud byste si měl vzít půjčku na nákup nezbytného vybavení do domácnosti (např. pračky, ledničky apod.), podle čeho především byste se při výběru půjčky rozhodoval? 1. v pořadí
G61_2	Pokud byste si měl vzít půjčku na nákup nezbytného vybavení do domácnosti (např. pračky, ledničky apod.), podle čeho především byste se při výběru půjčky rozhodoval? 2. v pořadí

ANALYTICKÁ ČÁST – EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST

Správnost odpovědí podle úrovně ekonomické zodpovědnosti

VAR	VELMI NEZODPOVĚDNĚ	SPÍŠE NEZZODPOVĚDNĚ	SPÍŠE ZODPOVĚDNĚ	VELMI ZODPOVĚDNĚ
Qf2	17%	38%	54%	61%
QF5	20%	39%	56%	82%
G108	14%	33%	50%	80%
G11ba	25%	75%	94%	100%
G101	29%	54%	69%	71%
QF4	11%	54%	79%	95%
G53	29%	59%	78%	88%
G12	17%	67%	92%	100%
G46_1	5%	35%	60%	71%
QF8	8%	19%	45%	64%
G10a	74%	94%	98%	100%
G9	51%	89%	97%	96%
G46_2	39%	67%	76%	88%
QF9_3	10%	28%	54%	79%
G46_3	21%	18%	16%	29%
G50a	33%	35%	44%	54%
QF9_4	5%	1%	5%	16%
G40	29%	55%	75%	86%
G46_4	14%	25%	38%	63%
QF13	10%	40%	77%	91%
G70	10%	17%	26%	54%
QF9_5	4%	3%	8%	16%
G46_5	14%	29%	38%	64%
G107	50%	53%	57%	61%
QF9_6	1%	6%	12%	36%
G61_3	46%	55%	61%	64%
G61_1	60%	60%	59%	63%
G61_2	38%	46%	54%	57%

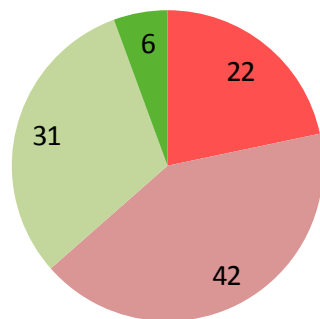
% v tabulce označují podíl osob v každé ze 4 skupin, který odpověděl na konkrétní otázku SPRÁVNĚ. Některé otázky nebyly do srovnání zařazeny, protože na ně odpovídalo jen málo osob (filtrování otázky).

Tabulka ukazuje, jak se jednotlivé skupiny definované podílem správných odpovědí chovaly u jednotlivých otázek. Vidíme, že:

- otázky QF9_4,5,9 a G70 jsou pro všechny skupiny velmi obtížné, a ani ti, kteří patří mezi osoby s nejvyšší ekonomickou zodpovědností, na ně neodpovídali příliš dobře a
- naopak otázky G10, G8, G40, G46 a G61 jsou pro všechny skupiny relativně jednoduché, a i ti, kteří mají velmi nízkou ekonomickou zodpovědnost, na ně odpovídali ve větší míře správně.

Můžeme říct, že vybrané otázky jsou relativně dobře diferencující, nicméně jsou mezi nimi i takové, které jsou buď všeobecně obtížné, nebo všeobecně jednoduché.

Ekonomická zodpovědnost - CELKOVÉ VÝSLEDKY (n=1000, údaje v %)

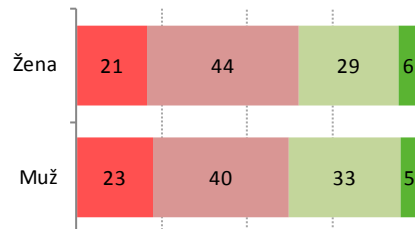

- Nechovají se vůbec zodpovědně
- Chovají se spíše nezodpovědně
- Chovají se spíše zodpovědně
- Chovají se velmi zodpovědně

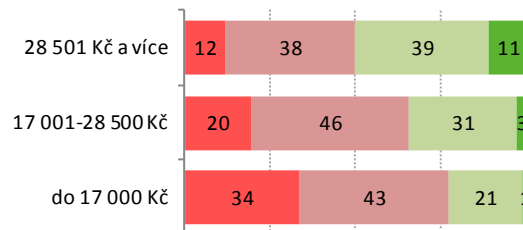
- **Celkem 64 % osob vykazuje nízkou nebo spíše nízkou ekonomickou zodpovědnost**
22 % české veřejnosti má velmi nízkou ekonomickou zodpovědnost (tj. získalo v testu méně než 33 % bodů)
- **Celkem 36 % lidí vykazuje vysokou nebo spíše vysokou ekonomickou zodpovědnost.**
6 % české veřejnosti má velmi vysokou ekonomickou zodpovědnost (tj. získalo v testu více než 66 % bodů)

ANALYTICKÁ ČÁST – EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST I.

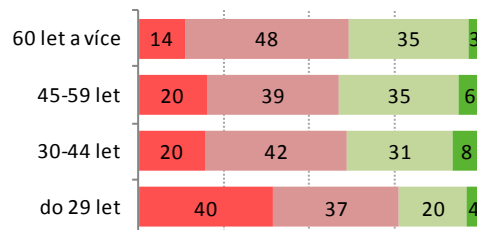
Ekonomická zodpovědnost - dle pohlaví

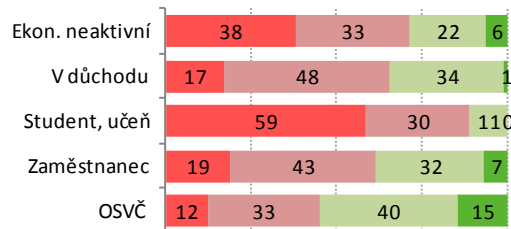
Ekon. zodpovědnost - dle příjmu domácn.

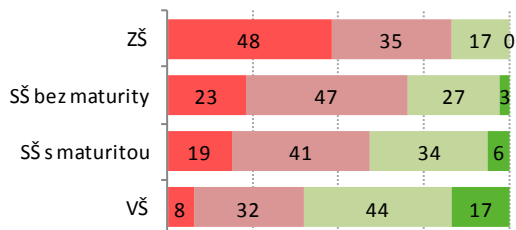
Ekonomická zodpovědnost - dle věku

Ekon. zodpovědnost - dle ekon. aktivity

Ekonomická zodpovědnost - dle vzdělání

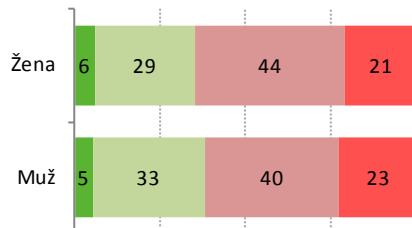
- Velmi nízká ekonomická zodpovědnost
- Spíše nízká ekonomická zodpovědnost
- Spíše vysoká ekonomická zodpovědnost
- Velmi vysoká ekonomická zodpovědnost

Oproti finanční znalosti je ekonomická zodpovědnost diferencovaná podle více sociodemografických charakteristik.

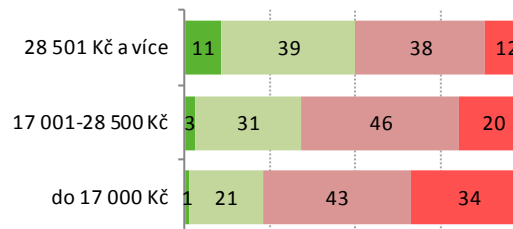
Závislost se projevuje ve vztahu ke vzdělání, věku, příjmu domácnosti i ekonomické aktivitě.

ANALYTICKÁ ČÁST – EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST II.

Ekonomická zodpovědnost- dle pohlaví

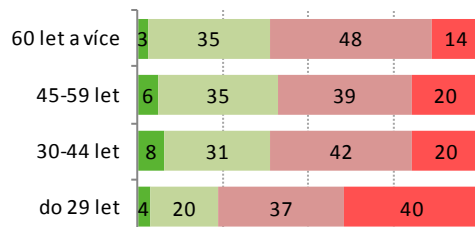
Ekon. zodpovědnost- dle příjmu domácn.

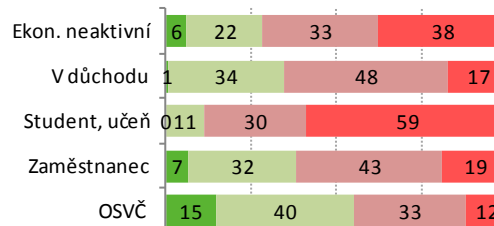
Oproti finanční znalosti je ekonomická zodpovědnost diferencovaná podle více sociodemografických charakteristik.

Závislost se projevuje ve vztahu ke vzdělání, věku, příjmu domácnosti i ekonomické aktivitě.

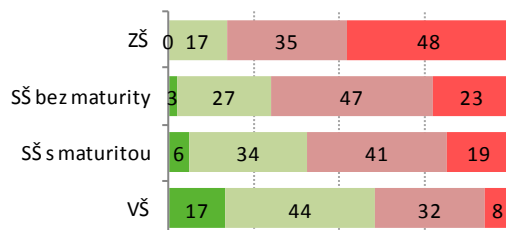
Ekonomická zodpovědnost - dle věku

Ekon. zodpovědnost- dle ekon. aktivity

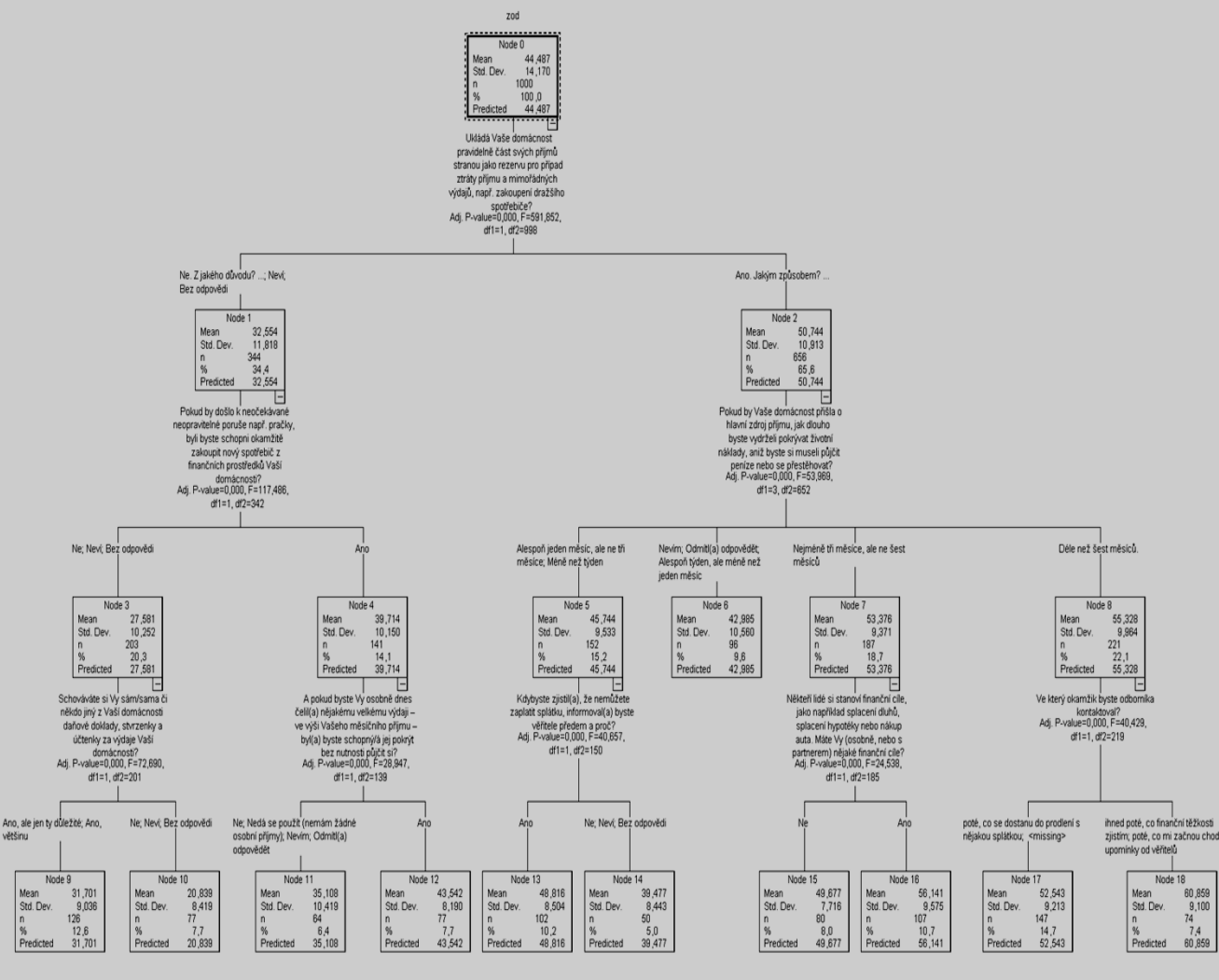
Ekonomická zodpovědnost - dle vzdělání

- Velmi vysoká ekonomická zodpovědnost
- Spíše vysoká ekonomická zodpovědnost
- Spíše nízká ekonomická zodpovědnost
- Velmi nízká ekonomická zodpovědnost

ANALYTICKÁ ČÁST – EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST

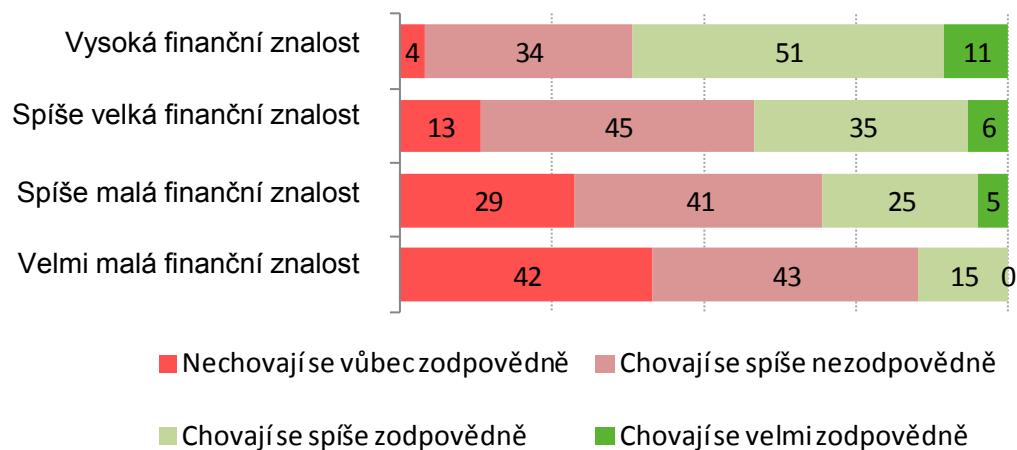
Nejvíce determinující pro zařazení do skupin ekonomické zodpovědnosti je otázka: **Ukládá vaše domácnost pravidelně část příjmů jako rezervu?**

Tzv. rozhodovací stromy na základě statistických analýz určují, jaké otázky jsou nejvíce determinující při řazení do jednotlivých skupin. Jinak řečeno, jaká odpověď Vás nejvíce předurčuje k zařazení do skupiny ekonomické zodpovědnosti.

Ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

(n=1000, údaje v %)

Existuje velmi silná korelace (závislost) mezi finanční znalostí a zodpovědným ekonomickým chováním.

Lidé, kteří mají vyšší finanční znalost, se také chovají ekonomicky zodpovědněji než ti, kteří mají finanční znalost nízkou.

**Shrnutí
hlavních
výsledků**

Rozpočet domácností

- **Rozpočet sestavuje 40 % českých domácností a naprostá většina z nich (84 %) sleduje jeho dodržování.** Ti, kteří rozpočet nesestavují, jako důvod nejčastěji uvádějí zbytečnost a nepotřebnost. Rozpočet sestavují spíše lidé vyššího věku (60+) a ženy. Výše příjmů v této otázce nehraje roli.
- **Finanční cíle si stanovuje 42 % lidí,** většinou lidé s vysokými příjmy. Mladší generace (do 44 let) a lidé s vyššími příjmy si kladou častěji než ostatní za cíl **pořídit si bydlení a splatit hypotéku,** mladí lidé do 29 let a muži častěji touží po **pořízení motorového vozidla.**
- **Přehled o osobních financích i financích domácnosti (92 % osob)** mají především lidé ve věku od 45 let výše a ti, kteří jsou finančně erudovanější a zodpovědnější. Mladí do 29 let a studenti častěji nemají povědomí o těchto záležitostech.

Finanční rezervy

- **Schopnost reagovat na menší akutní výdaj** domácnosti (koupě pračky) má **72 % lidí**, schopnost ustát výpadek měsíčního příjmu bez půjčky vykazuje **55 % osob**.
- **Přestože většina lidí (74 %) se za poslední rok nedostala do situace, v níž by jejich příjmy nepokrývaly životní náklady, 67 % občanů má připraveno řešení takové situace.** V roce 2010 bylo připraveno 50 % lidí.
- **Pokud by měli lidé řešit ztrátu hlavního příjmu domácnosti, nejčastěji by hledali novou práci, omezili výdaje a využili úspory nebo by si vzali půjčku. Značná část lidí (37 %) by však nevěděla, co dělat.** 40 % lidí by vydrželo bez hlavního příjmu méně než 3 měsíce.
- V posledních 12 měsících **spořili občané zejména na běžném účtu (54 %), třetina v hotovosti a třetina na spořicímu účtu nebo na stavebním spoření. V dalším roce plánuje 38 % lidí spořit doma v hotovosti, což je zvýšení oproti 33 % v roce 2010. Pokles zaznamenalo investování prostřednictvím penzijního připojištění a životního pojištění.**
- **U zabezpečení na stáří spoléhá většina populace (85 %) na důchod poskytovaný státem.** Přesto má polovina lidí naspořené peníze v hotovosti nebo na běžném účtu a další to plánují. **Došlo ke snížení využívání penzijního připojištění (o 7 p.b.).**

Shrnutí III.

Finanční produkty

- Česká populace má znalost poměrně širokého spektra finančních produktů, **aktivně však využívá ve větší míře jen klasický běžný účet**. Třetina lidí využívá ještě určitou formu spoření, pojištění a důchodového spoření.
- Při rozhodování se nejčastěji řídí **informacemi poskytnutými na pobočce**, dále informacemi z internetu nebo doporučením známých.
- **Znalost rozdílu mezi debetní a kreditní kartou od roku 2010 klesla**. Reálně zná rozdíl 28 % populace, před pěti lety to bylo 35 %. **Kreditní kartu využívá 19 % lidí**, nejčastěji ji vlastní jako finanční rezervu pro případ potřeby. Pokud ji využijí, pak **závazky většinou splatí v bezúročném období**.
- Lidé **nemají přehled o tom, jestli jsou investice ve finančních institucích pojištěny**. Značná část se **mylně domnívá, že jsou pojištěny vklady také v pojišťovnách a penzijních fondech**. 16 % lidí ví, na kolik peněz jsou pojištěny vklady v bance a do jaké výše.
- Oproti roku 2010 se přibližně **zdvojnásobil podíl lidí, kteří by využili nápadně výhodnou (rizikovou) investiční nabídku**: nyní by ji využilo 50 %, tehdy 23 %.
- Od roku 2010 výrazně (z 32 % na 55 %) **narostl počet obyvatel využívajících internetové bankovníctví**. Za jeho největší riziko lidé považují útoky hackerů, resp. obecně zneužití.

Úvěry

- **79 % lidí by si nevzalo krátkodobý úvěr** např. na nákup vánočních dárků.
- Zodpovědnost lidí při splácení závazků je poměrně vysoká: **85 % lidí nemá problémy s včasným placením závazků a 60 % by případný problém avizovalo věřiteli.** Ti, co problém se splácením zažili, se snažili o co nejrychlejší zaplacení (54 %), nicméně **druhým nejčastějším řešením je půjčka** (14 %). Půjčkou by problém se splácením řešili i lidé, kteří tuto situaci dosud nezažili (19 %).
- Znalost zkratky RPSN ani vysvětlení jejího významu se mezi českou veřejností od roku 2010 téměř nezměnilo: **60 % lidí stále neví, co RPSN znamená** (v roce 2010 to bylo 64 %). Mezi těmi, co deklarují znalost, se zhruba třetina mýlí. Skutečnou znalost má 21 % dospělých.
- Lidé si **vybírají úvěr především podle výše měsíční splátky (65 %) a roční úrokové sazby (64 %)**, RPSN a poplatky příliš v potaz neberou (27, resp. 15 %).
- Jasno lidé nemají ani v termínech **p.a. a p.m., správně je dokázalo definovat 16 % populace.**
- **Lidé nemají jasno v terminologii vážící se k úvěrům, a tudíž zpravidla nezvolí nejvýhodnější nabídku.** Na příkladu konkrétního úvěru 49 % lidí odpověď na výši úroků a poplatků vůbec nenajde a 24 % odpovídá špatně.

Obecné postoje

- **Své finanční znalosti hodnotí jako dobré pouze 13 % lidí**, především 30 – 44letí, lidé s vysokoškolským vzděláním a/nebo vysokou finanční znalostí a živnostníci. Špatně se hodnotí spíše ženy, důchodci a lidé s nižším vzděláním.
- **Správně odpovídají na otázky ohledně financí spíše vzdělanější a finančně znalí lidé.** To dokládá nejen správné odhadnutí pravdivosti výroků o riziku a diverzifikaci investic a důsledcích inflace, ale i naložení s výhrou v loterii, kterou by tito jedinci častěji investovali nebo spořili. Naopak **finančně nezodpovědní a mladí by výhru spíše utratili.**
- 76 % lidí před jakoukoli koupí zvažuje, jestli si výdaj mohou dovolit a **75 % lidí má své finance pod kontrolou.**
- 22 % dospělých mívá starosti s placením běžných výdajů a **11 % přiznává velké dluhy.**
- **77 % lidí se mýlí s odhadem budoucích výnosů podle historických dat.**

Ochrana spotřebitele na finančním trhu

- **34 % osob podepíše smlouvu o finančním produktu, aniž by si ji pečlivě prostudovala. 7 % osob smlouvu podepíše, přestože jí nerozumí** (zejména lidé nízkého vzdělání, nízkých příjmů nebo nízké finanční znalosti a ekonomické zodpovědnosti).
- **95 % populace neřešila stížnost nebo reklamaci finančního produktu.** Pokud by je měli řešit, 28 % lidí by nevědělo, co dělat. Při předložení nabídky možných řešení by se 56 % lidí obrátilo na Českou obchodní inspekci a 46 % by se spolehlo na radu známých.
- **V případě problémů se splácením závazků by se šlo poradit s odborníkem 37 % lidí,** a to častěji finančně znalí a zodpovědní. Ve většině případů hledali radu u finančního poradce nebo v bance, převážně hned po zjištění problémů. **Odborníka by vybrali na základě doporučení známých nebo finanční instituce.**
- Většina lidí má relativně dobré povědomí o tom, co může exekutor v případě dluhů zabavit.
- **Termín oddlužení (osobní bankrot) zná reálně jen malá část populace.** Pokud tvrdí, že termín znají (39 % lidí), jejich definice jsou velmi různorodé a neúplné.

Makroekonomie a matematika

- V kvízové části dotazníku si 92 % respondentů vedlo úspěšně u dělení a 83 % u bezúročné půjčky.
- **Úroková sazba je pro většinu dospělých známý pojem:** 58 % lidí umí správně odhadnout výnos účtu s danou úrokovou sazbou za jeden rok a 61 % by správně zvolilo ze dvou možností výhodnější úročení na spořicí účtu.
- **Lidé nerozumějí složenému úročení,** správně odpovědělo 33 % (38 % v roce 2010).
- Pokud jde o znalost či **odhad skutečné inflace v ČR, správně odpovědělo 9 % lidí. Fungování inflace** ve vztahu k penězům a jejich hodnotě přesto **zná 51 %, resp. 59 % populace.**

**Rozpočet
domácnosti**

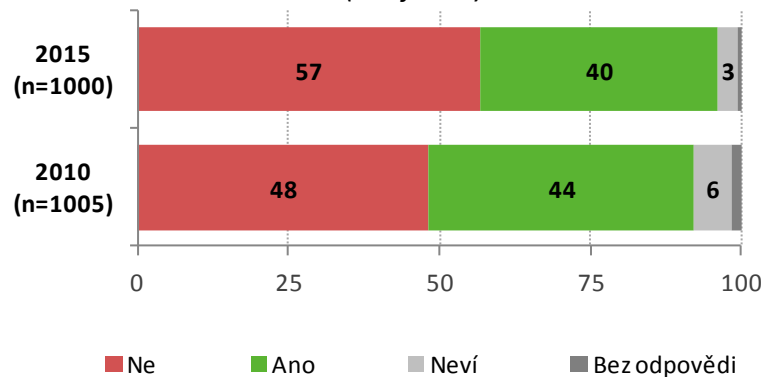
ROZPOČET – OBECNĚ

QF2. Sestavuje Vaše domácnost rozpočet? [S], VŠICHNI, POVINNÁ OECD

G8. Sledujete, zda je naplánovaný rozpočet Vaší domácnosti skutečně dodržován? [S], F: QF2=1, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Má domácnost rozpočet

(údaje v %)

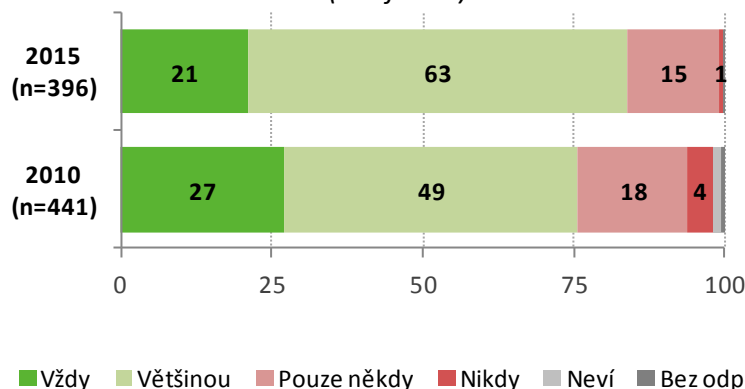
Rozpočet nesestavuje 57 % českých domácností. Oproti roku 2010 (48 %) jde o mírné zvýšení.

Ne: muži, do 29 let, vícečlenné domácnosti, nižší ekonomická zodpovědnost

Ano: ženy, 60+ let, vyšší ekonomická zodpovědnost

Sledování dodržování rozpočtu

(údaje v %)

Jen domácnosti sestavující rozpočet (n = 396)

Dodržování domácího rozpočtu většinou sleduje 84 % těch domácností, které ho sestavují.

Ano: vyšší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

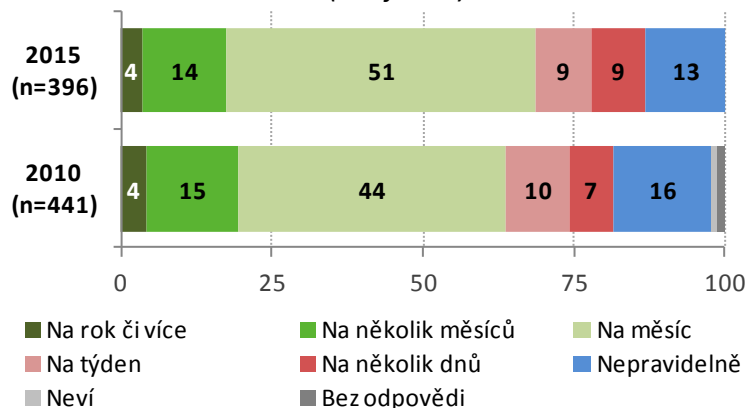
Ne: nižší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

ROZPOČET – OBECNÉ

G3. Sestavuje Vaše domácnost plán Vašich příjmů a výdajů pravidelně? Pokud ano, na jaké období?, [S], F: QF2=1, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ
G2a. Jakým způsobem sestavujete rozpočet Vaší domácnosti (sledujete příjmy a výdaje Vaší domácnosti)?, [S], F: QF2=1, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Délka plánování rozpočtu

(údaje v %)

Jen domácnosti sestavující rozpočet (n = 396)

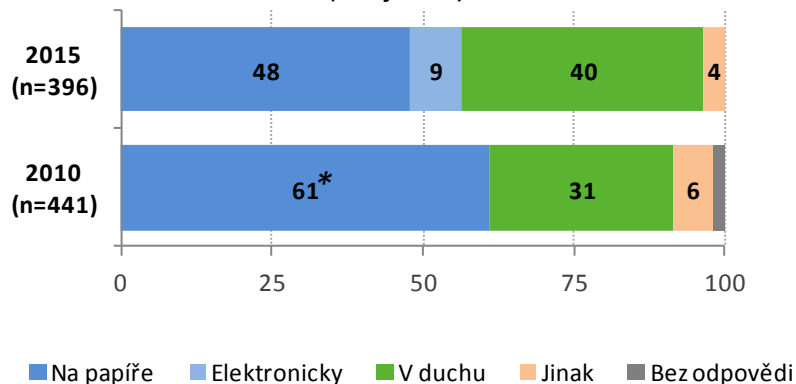
69 % domácností sestavuje rozpočet alespoň na měsíc dopředu. Je to o 6 p. b. více než v roce 2010.

Delší horizont: největší města, ekonomická zodpovědnost, vysoká finanční znalost

Kratší horizont: nízká finanční znalost i zodpovědnost

Způsob sledování rozpočtu

(údaje v %)

Jen domácnosti sestavující rozpočet (n = 396)

Nejčastěji je rozpočet sledován na papíře (48 %).

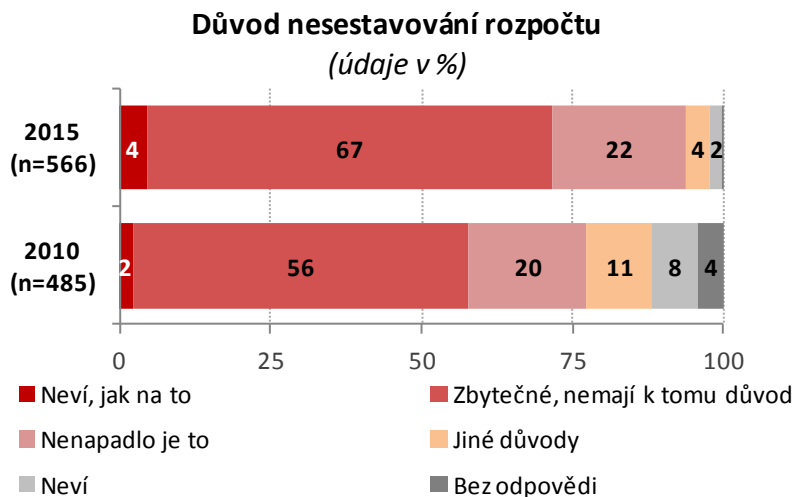
Na papíře: ženy, 60+ let, střední vzdělání, střední ekonomická zodpovědnost

V duchu: muži, 30-44 let, menší obce, nízká ekonomická zodpovědnost

* V roce 2010 byla 1 z možností formulována jako „na papíře nebo elektronicky“ (dohromady).

ROZPOČET – OBECNÉ

G6. Z jakého důvodu Vaše domácnost nesestavuje svůj rozpočet? [S], F: QF2=2, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Domácnosti nesestavující rozpočet (n = 566)

Hlavním důvodem nesestavování rozpočtu domácnosti je pocit, že je to zbytečné (67 %). Tento důvod je oproti roku 2010 (56 %) uváděn častěji.

22 % lidí nesestavuje domácí rozpočet, protože je to nenapadlo.

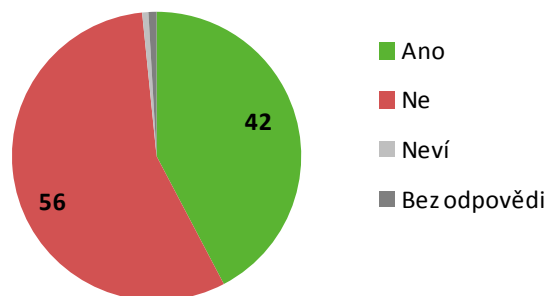
ROZPOČET – FINANČNÍ CÍLE

QF5. Někteří lidé si stanoví finanční cíle, jako například splacení dluhů, splacení hypotéky nebo nákup auta. Máte Vy nějaké finanční cíle? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ OECD

QF6. Mohl byste mi ve stručnosti říct, jaký je Váš nejdůležitější finanční cíl? [O], F: QF5=1, NEPOVINNÁ OECD

Stanovení finančních cílů

(n=1000, údaje v %)

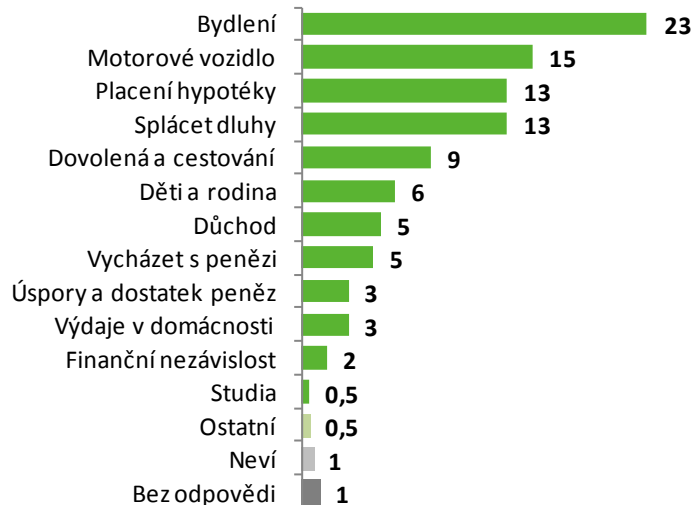
42 % osob si stanovuje finanční cíle.

Ano: 30 - 44 let, VŠ vzdělání, vysoké příjmy, vícečlenné domácnosti, ekonomická zodpovědnost

Ne: 60+ let, studenti, ZŠ vzdělání, nízké příjmy, nechovají se ekonomicky zodpovědně

Nejdůležitější finanční cíl

(n=423, údaje v %)

Jen respondenti se stanoveným finančním cílem (n = 423)

Nejčastěji jsou finanční cíle populace ČR spojeny s bydlením (23 %), resp. s hypotékou (13 %).

13 % lidí uvádějí jako svůj nejdůležitější cíl splácet své dluhy

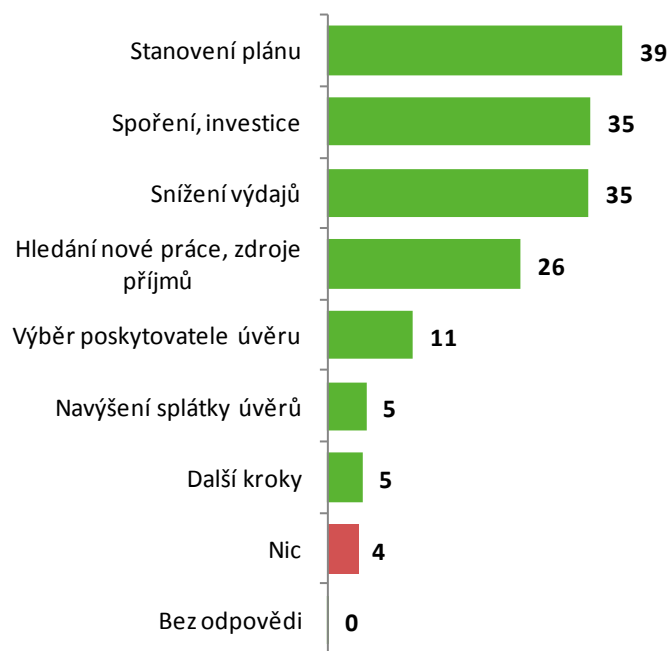
Rozdíly:

- Bydlení – do 29 let
- Placení hypotéky – 30 - 44 let, vysoké příjmy, vysoká ekonomická zodpovědnost i vysoká finanční znalost
- Motorové vozidlo – studenti, muži
- Dovolená, cestování – ženy, střední příjmy, spíše malá finanční znalost

ROZPOČET – FINANČNÍ CÍLE

QF7. A jaké kroky jste podnikl k dosažení tohoto cíle? [M (1,0)], F: QF5=1; NEČÍST NAHLAS, NEPOVINNÁ OECD

Kroky k dosažení cíle
(n=423, údaje v %)

Jen respondenti se stanoveným finančním cílem (n = 423)

Hlavním krokem pro dosažení finančního cíle je stanovení plánu (39 %), spoření a investice (35 %) a snížení výdajů (35 %).

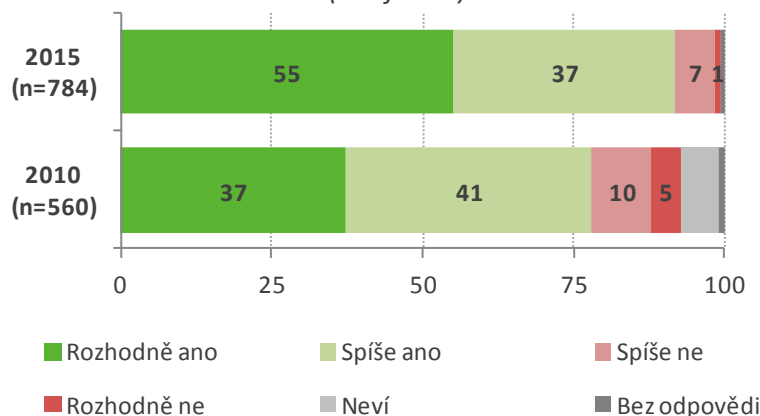
Rozdíly:

- Stanovení plánu – vyšší finanční znalost i zodpovědnost
- Snížování výdajů – 60+ let, nižší příjmy, méně zodpovědné ekonomické chování

ROZPOČET – PŘEHLED O FINANCÍCH

G10. Máte alespoň přibližnou představu o tom, kolik peněz v hotovosti i na účtech má Vaše domácnost v tuto chvíli k dispozici? [S], F: S7=2+, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ
G10a. Máte alespoň přibližnou představu o tom, kolik peněz v hotovosti i na účtech máte Vy osobně v tuto chvíli k dispozici? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Ví, kolik má domácnost k dispozici
(údaje v %)

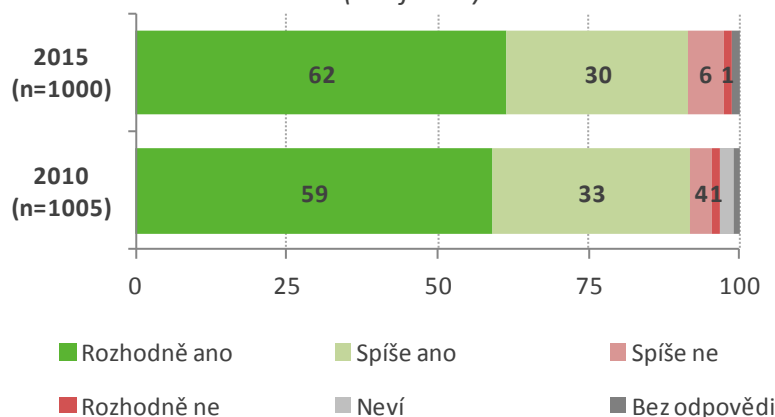
Jen domácnosti o dvou a více členech (n = 784)

92 % domácností ví, kolik má aktuálně k dispozici finančních prostředků. Je to o 14 p. b. více než v roce 2010.

Ano: vyšší finanční znalost i zodpovědnost, muži, 45 - 59 let, jednočlenné domácnosti

Ne: studenti, do 29 let, malá finanční znalost, vícečlenné domácnosti

Ví, kolik má osobně k dispozici
(údaje v %)

92 % osob ví, kolik má aktuálně k dispozici finančních prostředků. Oproti roku 2010 nedošlo ke změně.

Ano: důchodci, jednočlenné domácnosti, vyšší finanční znalost i zodpovědnost

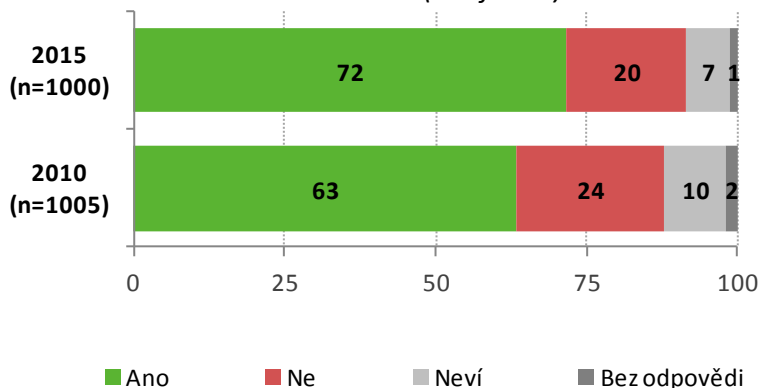
Ne: studenti, do 29 let, malá finanční znalost, vícečlenné domácnosti, menší obce

**Finanční
rezervy**

REZERVY – SCHOPNOST REAGOVAT NA VÝPADEK

G11ba. Pokud by došlo k neočekávané poruše např. pračky, byli byste schopni ihned zakoupit nový spotřebič z fin. prostředků Vaší domácnosti? [S], VŠICHNI, NEPOV. NÁR.
QF4. Pokud byste Vy osobně čelil nějakému velkému výdaji ve výši Vašeho měsíčního příjmu, byl byste schopný jej pokrýt bez nutnosti půjčit si? [S], VŠICHNI, POVIN. OECD

Schopnost reagovat na akutní náklad domácnosti (údaje v %)

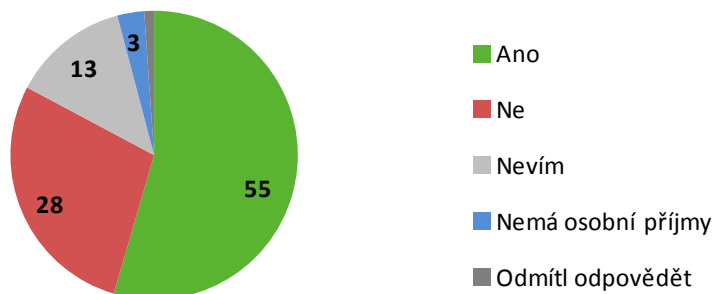

72 % domácností může reagovat na drobnější akutní výdaje. V roce 2010 to bylo 63 %.

Ano: vyšší příjmy, VŠ vzdělání, z větších měst, důchodci, 60+ let, vyšší finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

Ne: ZŠ vzdělání, nízké příjmy, menší vesnice, nižší znalost i zodpovědnost

Schopnost zareagovat na výpadek osobního měsíčního příjmu (n=1000, údaje v %)

55 % lidí zvládne výpadek osobního měsíčního příjmu, aniž by si museli půjčovat.

Ano: 45+ let, VŠ vzdělání, vysoké příjmy, důchodci, vyšší znalost i zodpovědnost

Ne: ZŠ vzdělání, nízké příjmy, menší vesnice, nižší znalost i zodpovědnost

REZERVY – SCHOPNOST REAGOVAT NA VÝPADEK

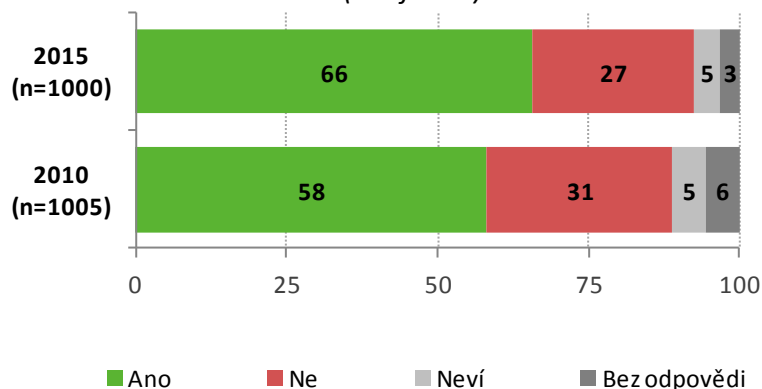
G12. Ukládá Vaše domácnost pravidelně část svých příjmů stranou jako rezervu pro případ ztráty příjmu a mimořádných výdajů? [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Ano – jakým způsobem? [O], G12=1

Ne – z jakého důvodu? [O], G12=2

Existence finanční rezevy domácnosti

(údaje v %)

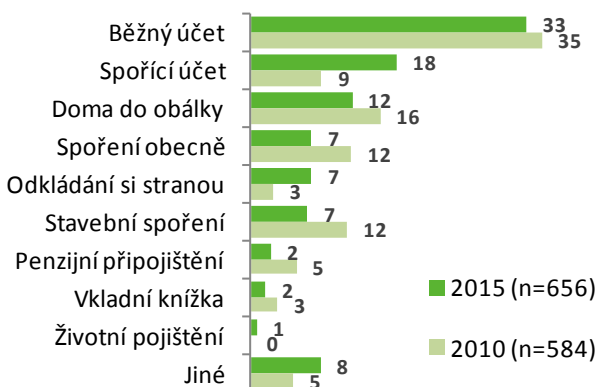
66 % českých domácností si ukládá finanční rezervu pro případ ztráty příjmu. V roce 2010 to bylo 58 %.

Ano: vyšší vzdělání (SŠ s maturitou, VŠ), vyšší příjmy, vyšší finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

Ne: nižší vzdělání (ZŠ, SŠ bez maturity), nízké příjmy, nízká finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

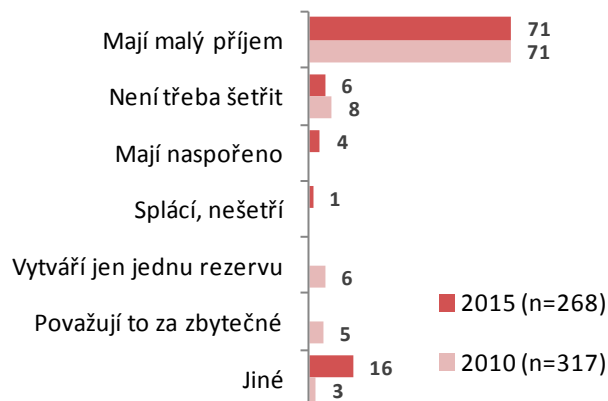
Způsob ukládání

(údaje v %)

Důvod neukládání

(údaje v %)

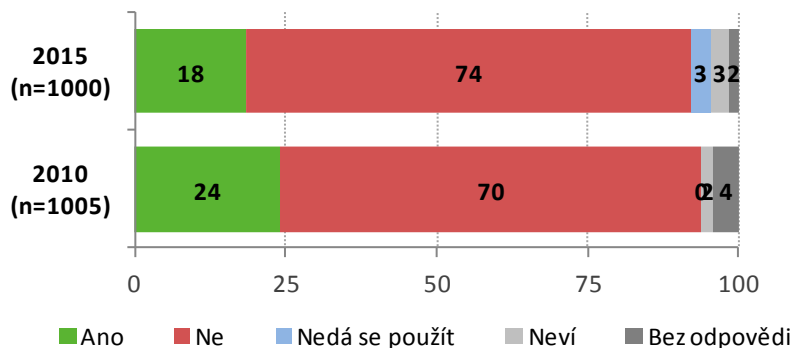
Nejčastěji své finance lidé ukládají na běžný účet (35 %) a spořicí účet (18 %). Využití spořicího účtu se od roku 2010 zdvojnásobilo.

Důvodem neukládání žádné rezervy je především nízký příjem (71 %).

REZERVY – ŘEŠENÍ VÝPADKU

QF11. Někdy lidé zjistí, že jejich příjem nepokrývá jejich životní náklady. Dostal jste se Vy osobně do této situace v posledních 12 měsících? [S], VŠICHNI, POVINNÁ OECD
G45. Pokud byste se dostal do situace, že by Váš příjem zcela nepokrýval Vaše životní náklady, víte, co byste dělal? [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ OECD

Zkušenost se situací, kdy příjmy nepokrývají náklady (údaje v %)

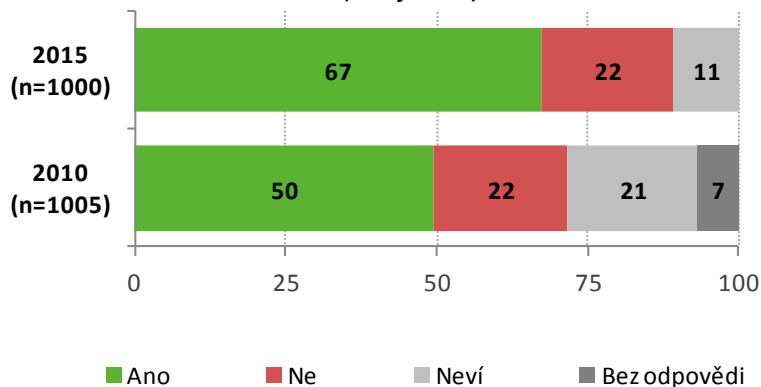

18 % osob se za poslední rok dostalo do situace, kdy jejich příjmy nepokrývaly životní náklady. V roce 2010 to bylo 24 %.

Ano: ZŠ vzdělání, nízké příjmy, ekonomicky neaktivní (nezaměstnaní)

Ne: VŠ vzdělání, vysoké příjmy, důchodci, vyšší finanční znalost

Připravenost řešení (údaje v %)

67 % osob má připravené řešení pro případ, že by příjem nepokrýval životní náklady. V roce 2010 to bylo 50 %.

Ano: VŠ vzdělání, ekonomicky neaktivní (nezaměstnaní), vysoká finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

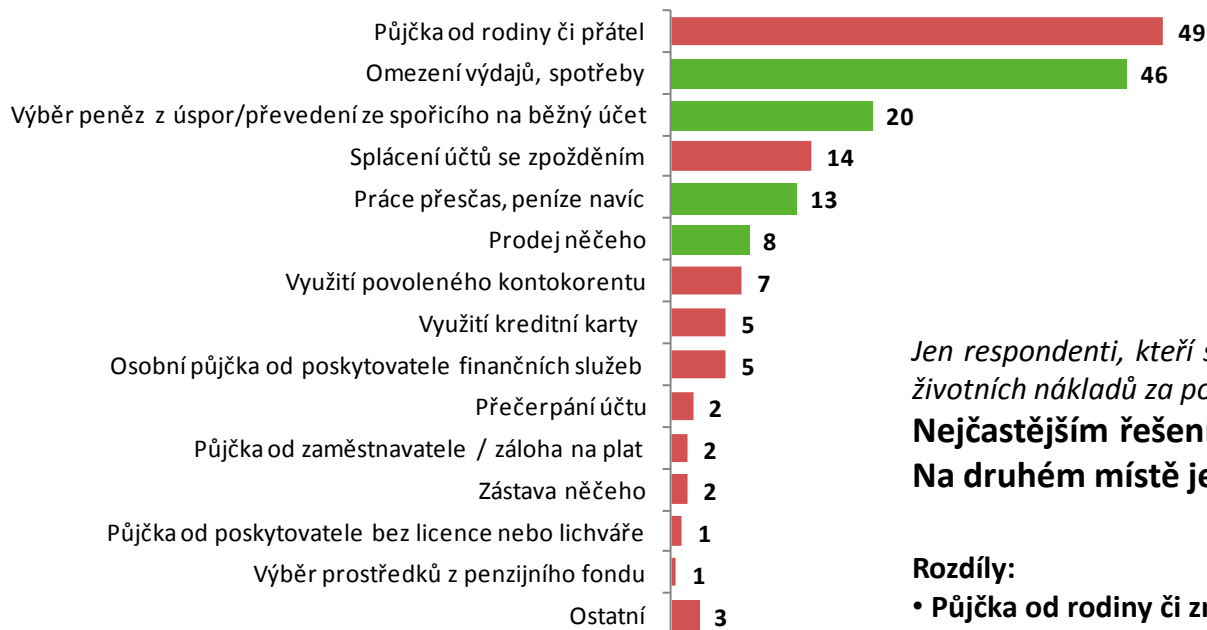
Ne: ZŠ vzdělání, nízké příjmy, nízká finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

REZERVY – ŘEŠENÍ VÝPADKU

QF12. Když jste naposledy nevyšel s penězi, co jste udělal pro vyřešení této situace? [M (1,0)], F: QF11=1, POVINNÁ OECD

Řešení situace nevycházení s penězi

(n=184, údaje v %)

Jen respondenti, kteří se ocitli v situaci nedostatku příjmů na pokrytí životních nákladů za posledních 12 měsíců (n = 184)

**Nejčastějším řešením je půjčka od rodiny či přátel (49 %).
Na druhém místě je omezení výdajů (46 %).**

Rozdíly:

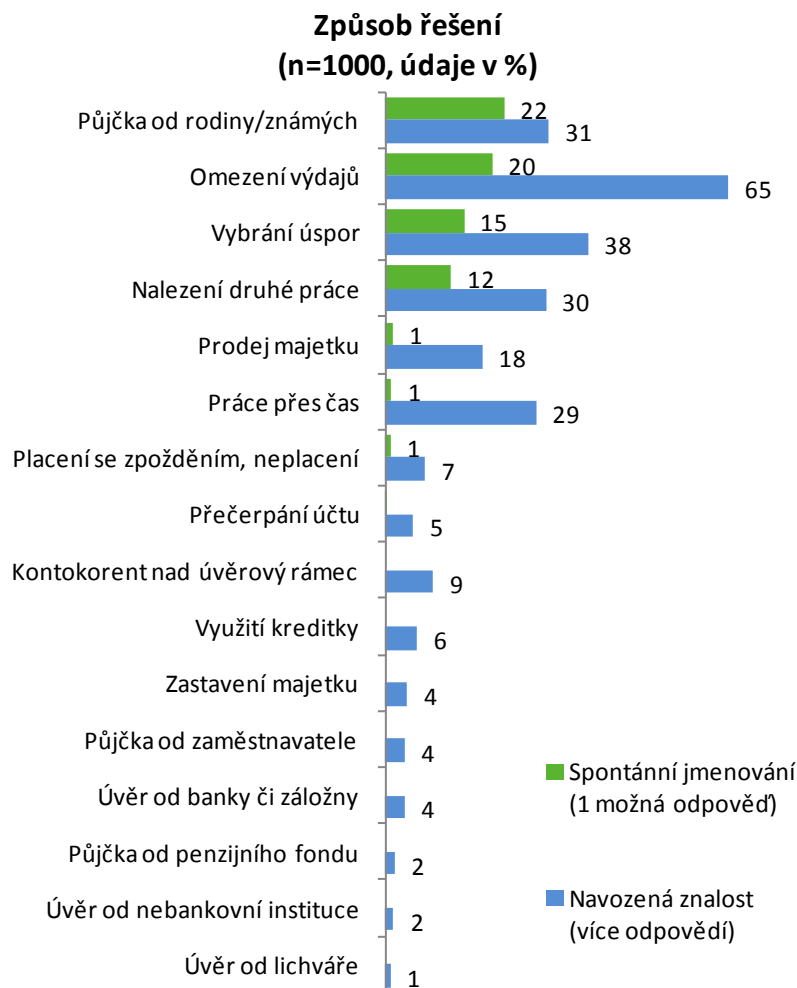
- Půjčka od rodiny či známých: mladí lidé, studenti
- Omezení výdajů: důchodci
- Práce navíc: domácnosti s vysokým příjmem

Řešení není závislé na finanční znalosti ani zodpovědnosti.

REZERVY – ŘEŠENÍ VÝPADKU

G45_1. Pokud byste se dostal(a) do situace, že by Váš příjem zcela nepokrýval Vaše životní náklady, víte, co byste dělal(a)? [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ, OECD

G46. Co byste udělal, abyste se dostal ze situace, při níž by Váš příjem nepokrýval Vaše životní náklady? [M], VŠICHNI, NEPOVINNÁ OECD + [M] VŠICHNI; NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

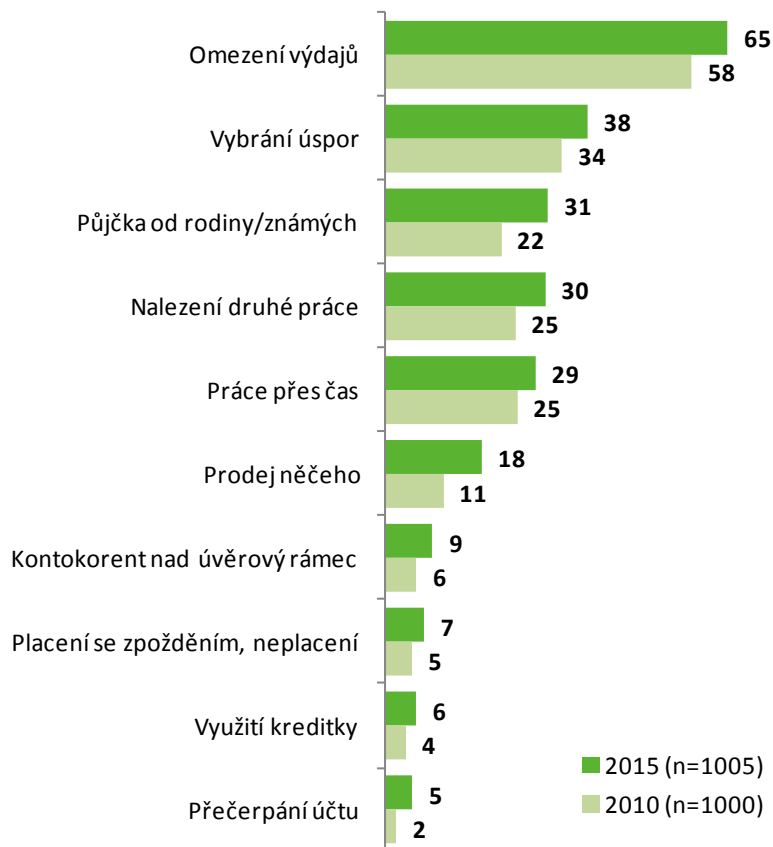
Pokud by příjem nepokrýval životní náklady, nejčastěji by lidé řešili situaci omezením výdajů (65 %), vybráním úspor (38 %), půjčkou od rodiny (31 %) a nalezením dalšího pracovního poměru (30 %) nebo prací přesčas (29 %).

REZERVY – ŘEŠENÍ VÝPADKU

G46. Co byste udělal, abyste se dostal ze situace, při níž by Váš příjem nepokrýval Vaše životní náklady? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ OECD + [M] VŠICHNI; NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Způsob řešení, TOP 10, porovnání 2010/15

(údaje v %)

V roce 2015 uvádějí respondenti průměrně 2,59 opatření, v roce 2010 to bylo méně (2,09). Proto jsou všechna uvažovaná řešení uváděna v roce 2015 vyšším podílem osob.

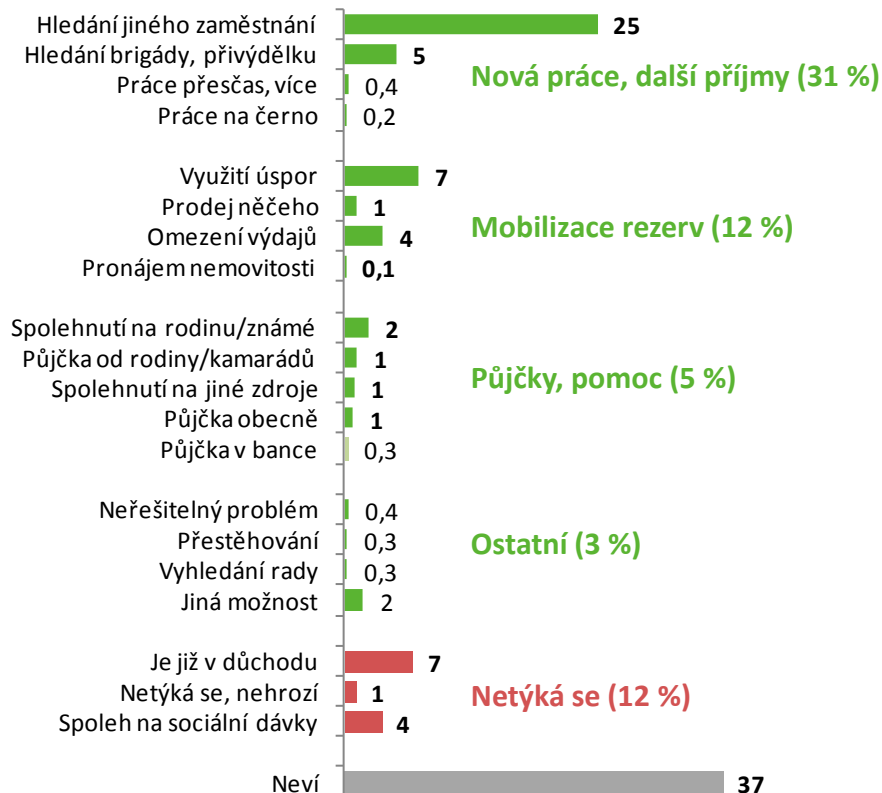
Pokud by se lidé dostali do situace, při níž by příjem nepokrýval jejich životní náklady, nejčastěji by volili omezení výdajů (65 %) nebo výběr úspor (38 %).

REZERVY – ZTRÁTA HLAVNÍHO PŘÍJMU DOMÁCNOSTI

G100. Pokud by došlo ke ztrátě hlavního příjmu Vaší domácnosti, jak budete tuto situaci řešit? [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Řešení situace ztráty hlavního příjmu domácnosti

(n=1000, údaje v %)

V případě výpadku hlavního příjmu domácnosti by lidé nejčastěji hledali novou práci či brigádu (31 %).

Na druhém místě by se snažili využít úspor, něco prodat nebo omezit výdaje (12 %).

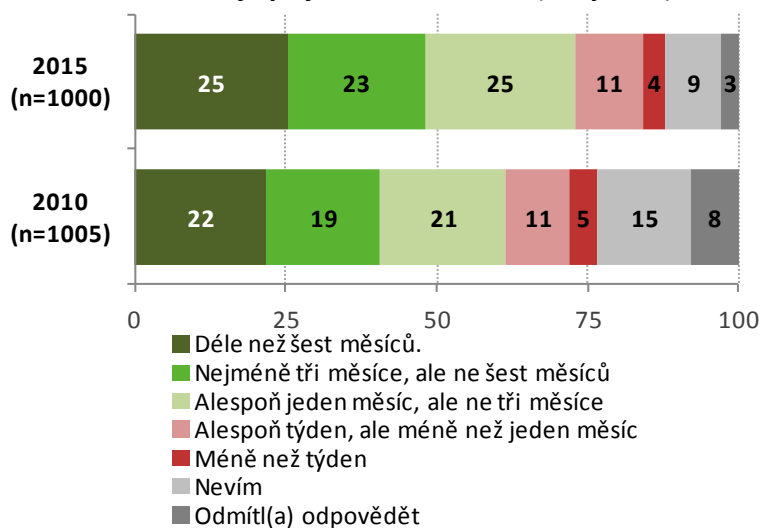
5 % osob by se spolehlo na půjčku rodiny či banky, přičemž půjčku od banky by využil nepatrný podíl osob.

37 % osob neví, co by v takovém případě dělalo.

REZERVY – ZTRÁTA HLAVNÍHO PŘÍJMU DOMÁCNOSTI

QF13. Pokud by Vaše domácnost přišla o hlavní zdroj příjmu, jak dlouho byste vydrželi pokrývat životní náklady, aniž byste si museli půjčit peníze nebo se přestěhovat?
[S], VŠICHNI, POVINNÁ OECD

Délka pokrývání životních nákladů bez hlavního zdroje příjmu domácnosti (údaje v %)

48 % domácností by pokrylo své náklady po dobu alespoň 3 měsíců. V roce 2010 to bylo 41 %.

15 % domácností by nepokrylo své náklady ani na dobu jednoho měsíce. V roce 2010 to bylo 16 %.

Delší dobu: VŠ vzdělání, důchodci, vysoké příjmy, vysoká ekonomická zodpovědnost

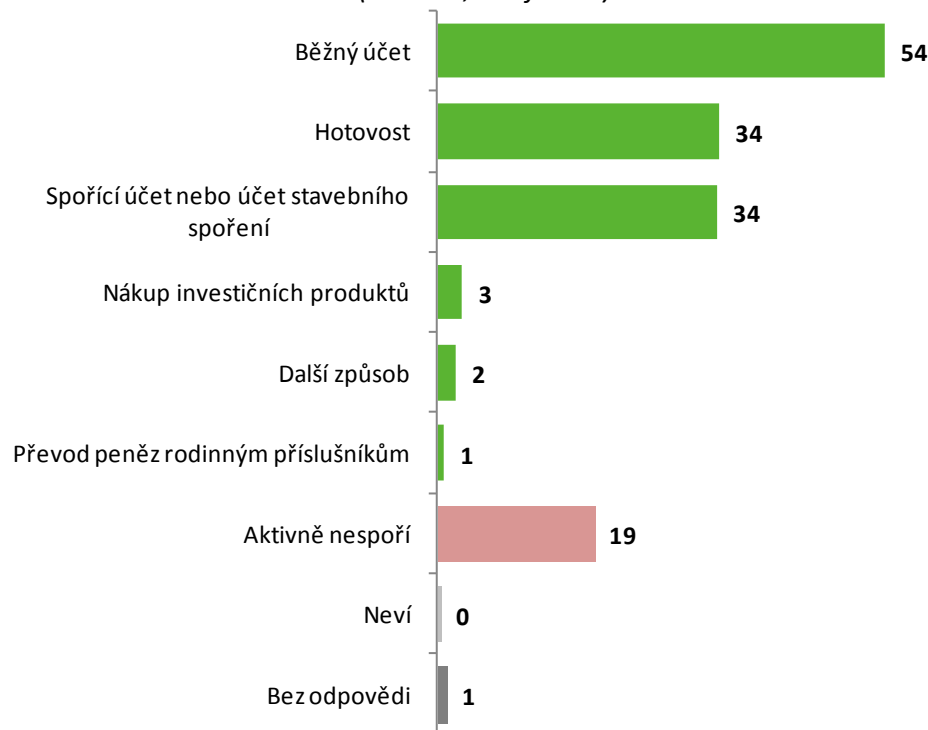
Kratší dobu: do 29 let, studenti, nízké příjmy, nízká ekonomická zodpovědnost

REZERVY – SPOŘENÍ

QF3. Spořil jste Vy osobně během posledních 12 měsíců některým z následujících způsobů, bez ohledu na to, zda tyto peníze stále máte? [M (1,0,99)] QD5 #1, POVINNÁ OECD

Způsoby spoření - 2015

(n=1000, údaje v %)

54 % osob spořilo v posledním roce na běžném účtu.

34 % osob spořilo v posledním roce v hotovosti a stejný podíl na spořicím účtu nebo na účtu stavebního spoření.

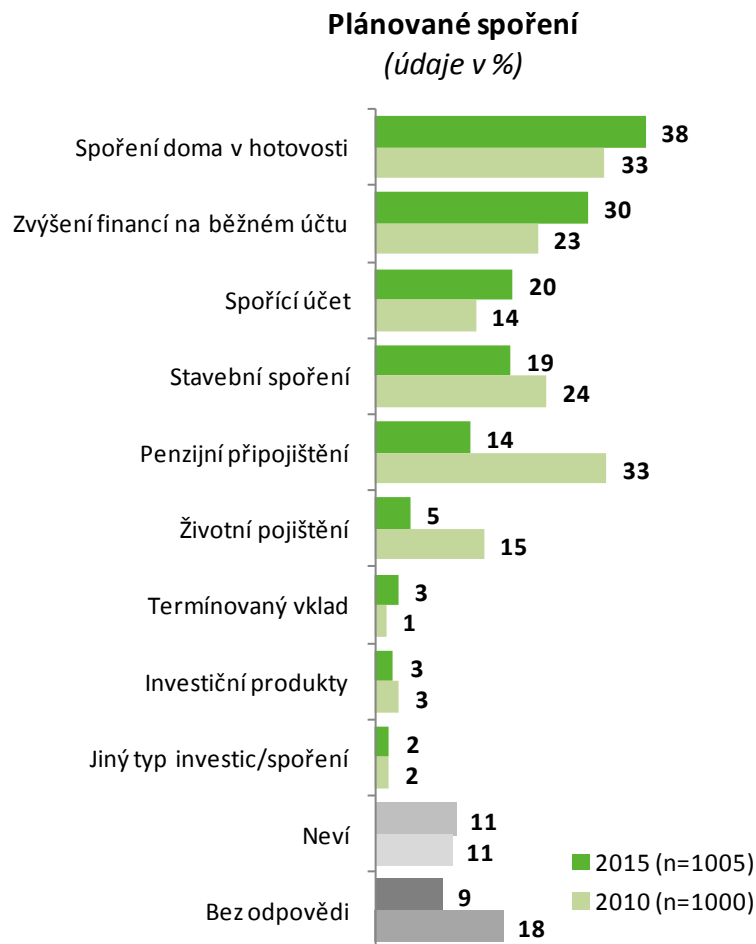
Aktivně nespoří 19 %.

Rozdíly:

- Běžný účet: 30 - 59 let, střední vzdělání
- V hotovosti: důchodci
- Spořicí účet, stavební spoření: VŠ vzdělání, vyšší ekonomická zodpovědnost

REZERVY – SPOŘENÍ

G48. Plánujete spořit v následujících 12 měsících některým z následujících způsobů? [M], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

38 % osob plánuje spořit doma v hotovosti. Je to o 5 p. b. více než v roce 2010. Rovněž častěji než před 5 lety hodlají lidé zvýšit částku na běžném účtu (30 %, resp. 23 %) a spořit na spořicí účet (20 %, resp. 14 %).

Největší rozdíl oproti roku 2010 je u penzijního připojištění. Nyní ho plánovalo 14 % osob, zatímco v roce 2010 to bylo 33 %. Méně lidí hodlají využít i stavebního spoření (19 %, resp. 24 %) a životního pojištění (5 %, resp. 15 %).

Rozdíly:

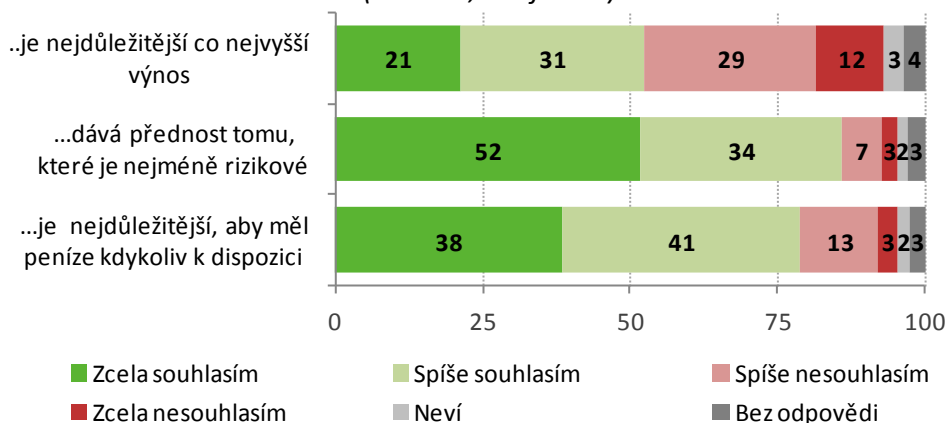
- Běžný účet: 30 - 59 let, střední vzdělání
- V hotovosti: důchodci
- Spořicí účet, stavební spoření: VŠ vzdělání, vyšší ekonomická zodpovědnost
- Otázka způsobu spoření není závislá na finanční znalosti nebo na ekonomické zodpovědnosti.

REZERVY – SPOŘENÍ

G49. U každého z následujících výroků, které se týkají spoření a investování, mi, prosím, řekněte, nakolik s ním souhlasíte či nesouhlasíte. K vyjádření souhlasu či nesouhlasu použijte čtyřbodovou stupnici, na níž 1 znamená, že s výrokem zcela souhlasíte, a 4, že s výrokem zcela nesouhlasíte. [ŠKÁLA (1=zcela souhlasím-4=zcela nesouhlasím;5=neví,6=bez odpovědi)], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Při výběru spoření nebo investice... (2015)

(n=1000, údaje v %)

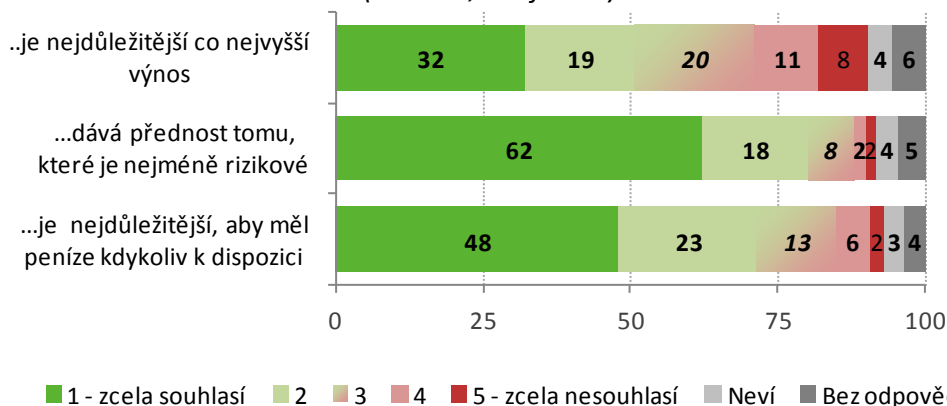
Pro 52 % osob je důležitý co nejvyšší výnos spoření.

86 % osob dává přednost málo rizikovému spoření.

79 % osob považuje za důležité mít peníze kdykoliv k dispozici.

Při výběru spoření nebo investice... (2010)

(n=1005, údaje v %)

Výsledky nelze striktně srovnat s rokem 2010. V roce 2015 byla použita pouze 4bodová škála oproti 5bodové v roce 2010.

REZERVY – DŮCHOD

QF9. Jak - financujete – nebo budete financovat své životní náklady v důchodu? [M(1,0,99)], VŠICHNI, POVINNÁ OECD

Financování životních nákladů v důchodu - 2015

(n=1000, údaje v %)

85 % osob spoléhá na financování důchodu státem.

Rozdíly:

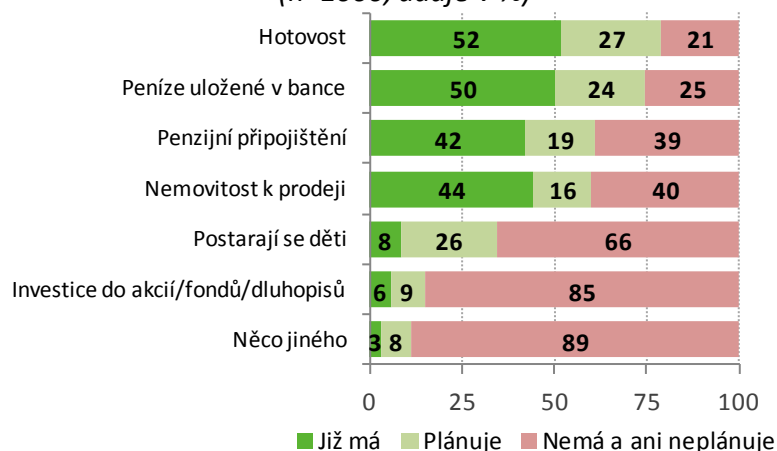
- **Alternativní formy financování důchodů využívají především lidé s VŠ vzděláním, s vyššími příjmy, ve středním věku a ti, kteří mají vyšší ekonomickou zodpovědnost i finanční znalost.**

REZERVY – DŮCHOD

G17. Která z následujících finančních zajištění na stáří již v současnosti máte a která z nich si plánujete pořídit? [M; ŠKÁLA (1=již má; 2=Plánuje; 3= Nemá a ani neplánuje)], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

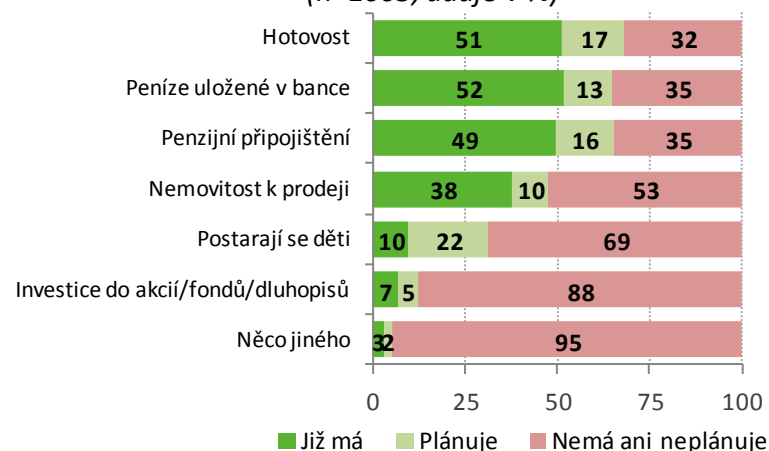
Zajištění na stáří - 2015

(n=1000, údaje v %)

Zajištění na stáří - 2010

(n=1005, údaje v %)

Hotovost určenou pro zajištění na stáří má 52 % osob, 27 % osob si plánuje tuto hotovost zajistit.

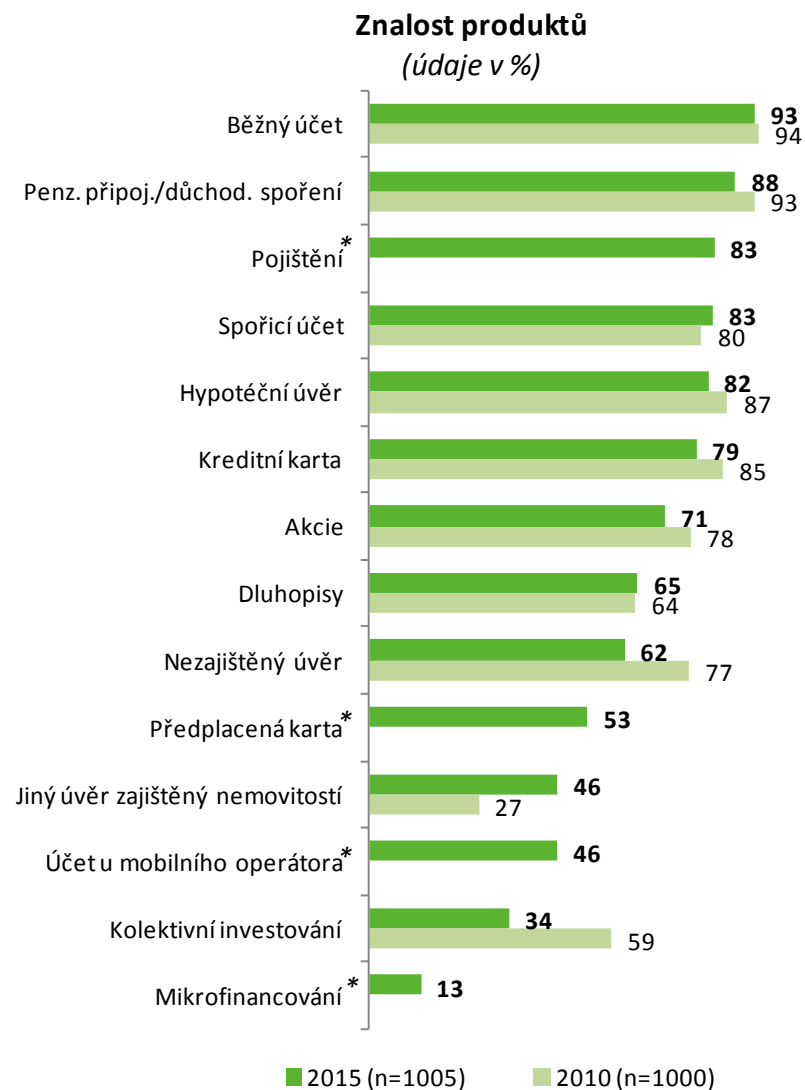
Peníze na stáří uložené v bance má 50 % osob a 24 % osob tuto možnost plánuje.

Oproti roku 2010 došlo zejména ke snížení využívání penzijního připojištění (o 7 p. b.) a k nárůstu využití budoucího prodeje nemovitosti (o 6 p. b.).

**Finanční
produkty**

FINANČNÍ PRODUKTY – ZNALOST

Qprod1_a. Nyní mi, prosím, řekněte, zda jste už někdy slyšel o následujících finančních produktech: [M (1,0,97,99)], VŠICHNI, POVINNÁ OECD

* Nebylo testováno v roce 2010.

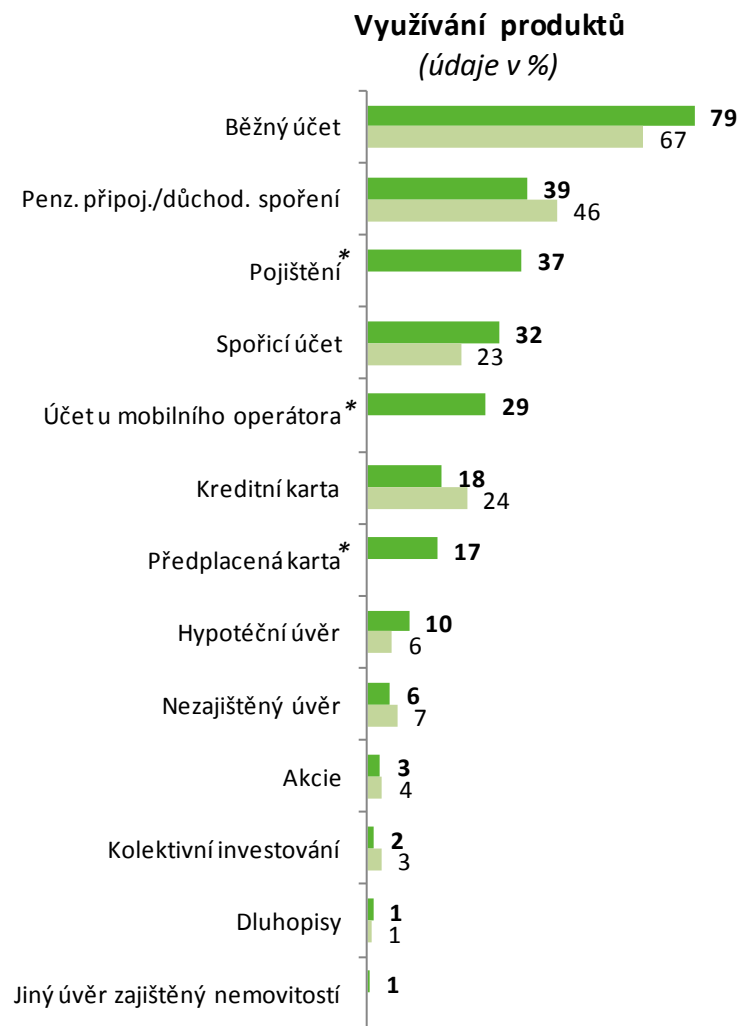
Celkově mají lidé dobré povědomí o finančních produktech.

Největší změny oproti roku 2010:

- jiné úvěry zajištěné nemovitostmi: +19 p. b.
- kolektivní investování: -25 p. b.
- nezajištěný úvěr: -15 p. b.

FINANČNÍ PRODUKTY – VYUŽÍVÁNÍ

Qprod1_b. A které z těchto finančních produktů využíváte: [M (1,0,97,99)], F: Qprod1_A=1, POVINNÁ OECD

Jen respondenti, kteří produkt znají (u každého produktu jiné n)

Přestože mají lidé povědomí o mnoha finančních produktech, aktivně využívají pouze jejich malou část.

Téměř 80 % osob vlastní běžný účet, což je více než v roce 2015 (o 12 p. b.). Zvýšil se i podíl lidí, kteří využívají spořicí účet.

39 % osob má penzijní připojištění / důchodové spoření.

V tomto případě došlo od roku 2010 k poklesu počtu jejich vlastníků (o 7 p. b.). Poklesl i podíl osob vlastnících kreditní kartu.

Rozdíly:

- Jak u znalosti, tak u využívání produktů jsou rozdíly především v závislosti na finanční znalosti, ekonomické zodpovědnosti a také na výši příjmů. Čím vyšší jsou uvedené charakteristiky, tím větší znalost produktu lidé mají a také tím častěji jej využívají.

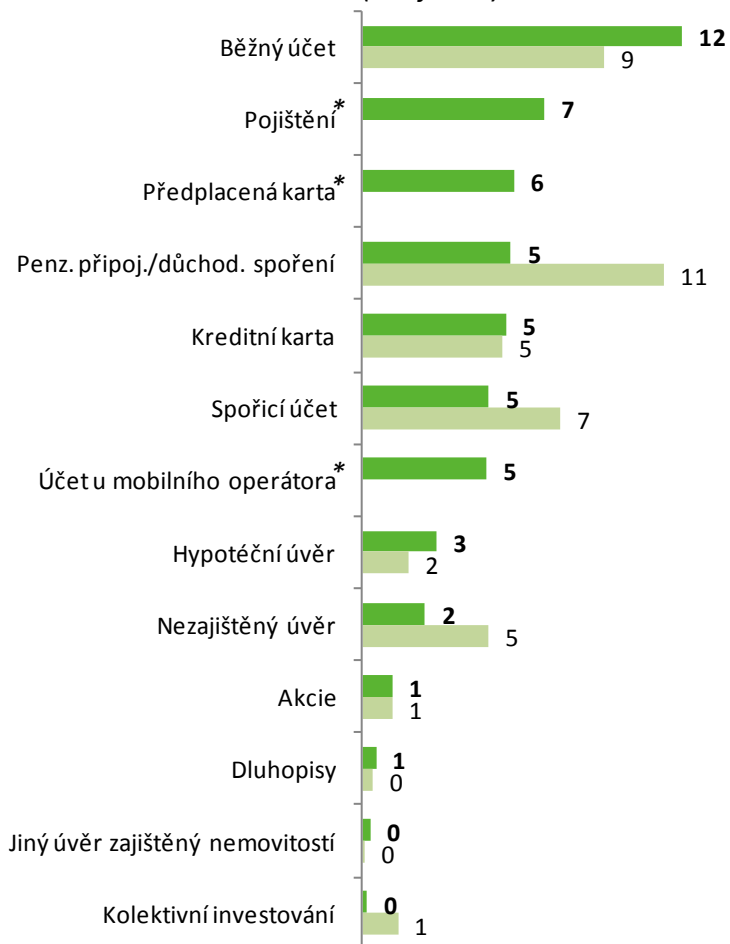
* Nebylo testováno v roce 2010.

FINANČNÍ PRODUKTY – POŘÍZENÍ BĚHEM POSLEDNÍCH 2 LET

Qprod1_c. A které z těchto finančních produktů jste si pořídil v posledních dvou letech? Nezáleží na tom, zda je ještě stále využíváte, či nikoliv. Neuvádějte, prosím, finanční produkty, které se automaticky obnovují [M (1,0,97,99)], F: Qprod1_B=1, POVINNÁ OECD

Pořízení produktů v posledních 2 letech

(údaje v %)

Jen respondenti, kteří konkrétní produkt využívají (u každého produktu a v jednotlivých letech je jiné n)

Z využívaných finančních produktů byl v posledních dvou letech nejčastěji pořízen běžný účet (12 %).

Oproti roku 2010 se snížilo zejména pořízení nového penzijního přípojištění / důchodového spoření (z 11 % na 5 %).

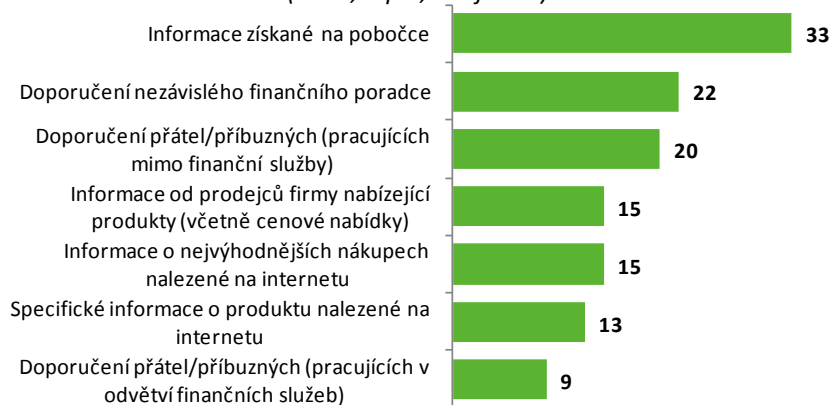
* Nebylo testováno v roce 2010.

FINANČNÍ PRODUKTY – INFORMAČNÍ ZDROJE

Qprod3. Jaké zdroje informací podle Vašeho pocitu nejvíce ovlivnily vaše rozhodnutí o tom, který z produktů si pořídit? [M (1,0)], F: Qprod1_C=1, POVINNÁ OECD

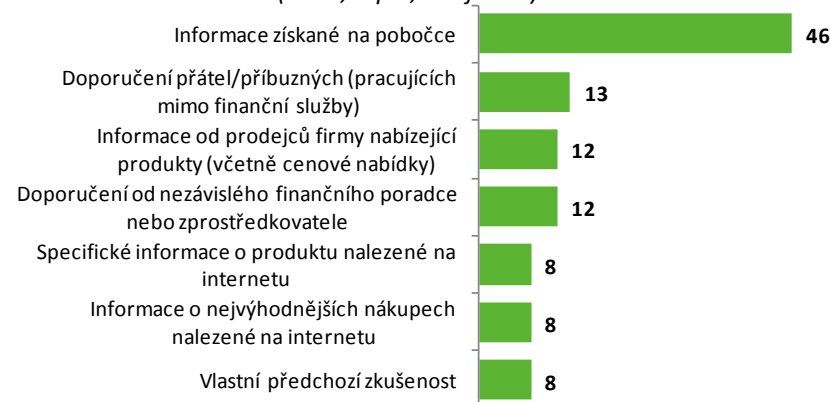
Informační zdroje - penzijní připojištění

(n=54, top 7, údaje v %)

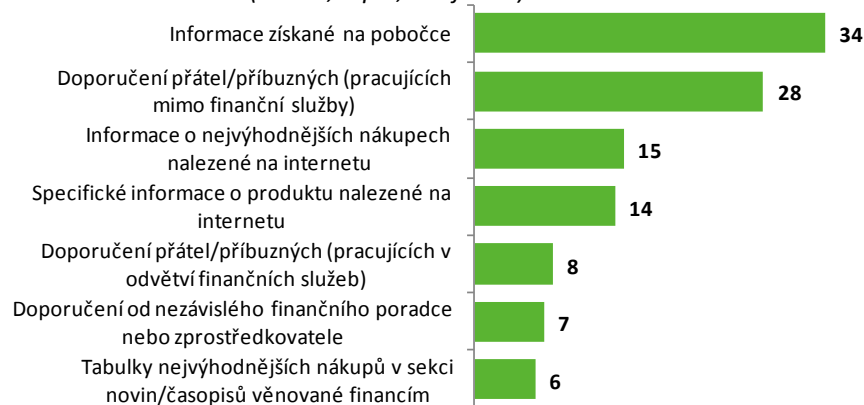
Informační zdroje - kreditní karta

(n=52, top 7, údaje v %)

Informační zdroje - běžný účet

(n=116, top 7, údaje v %)

Informační zdroje - spořicí účet

(n=46, top 7, údaje v %)

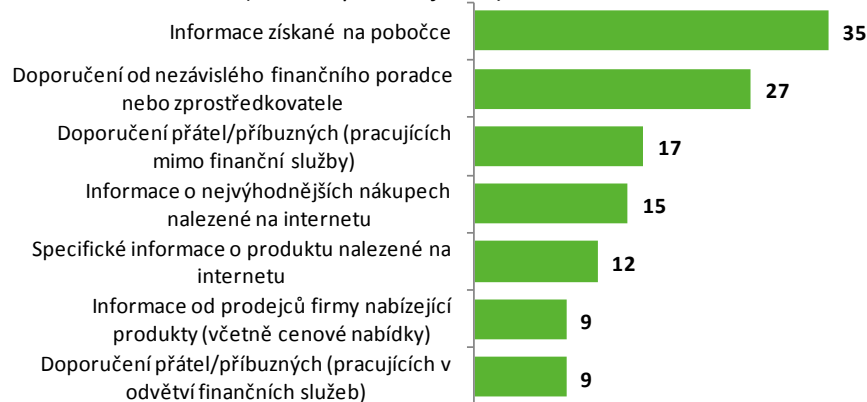

FINANČNÍ PRODUKTY – INFORMAČNÍ ZDROJE

Qprod3. Jaké zdroje informací podle Vašeho pocitu nejvíce ovlivnily vaše rozhodnutí o tom, který z produktů si pořídit? [M (1,0)], F: Qprod1_C=1, POVINNÁ OECD

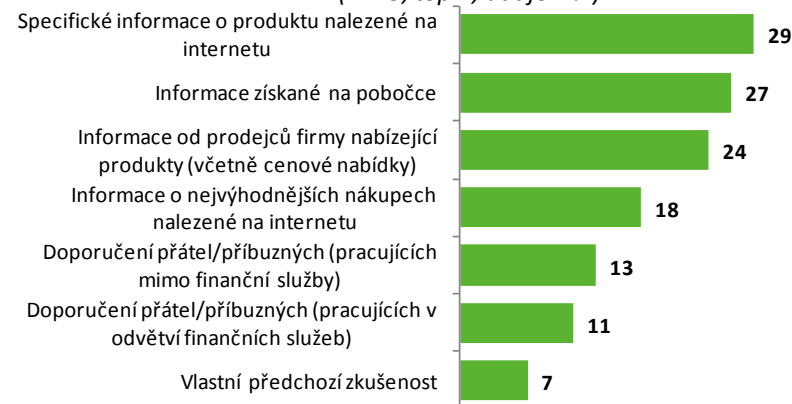
Informační zdroje - pojištění

(n=66, top 7, údaje v %)

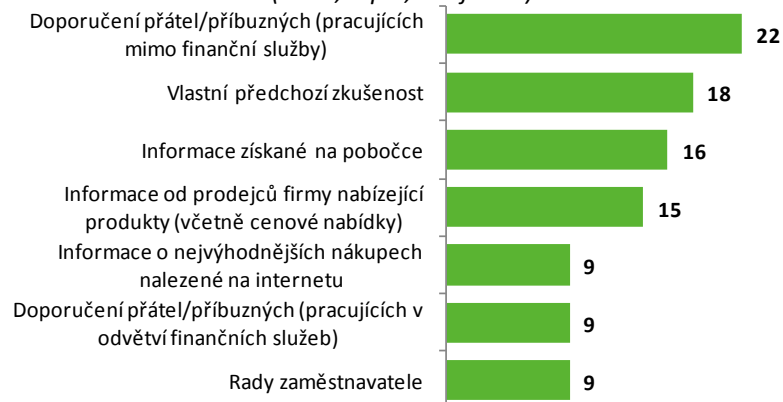
Informační zdroje - účet u mobilního operátora

(n=45, top 7, údaje v %)

Informační zdroje - předplacená karta

(n=55, top 7, údaje v %)

U 5 ze 7 sledovaných produktů jsou hlavním informačním zdrojem pro rozhodování o pořízení produktu informace získané na pobočce.

Celkově je nejvyužívanějším zdrojem informací návštěva pobočky, následovaná hledáním na internetu a doporučením známých/příbuzných.

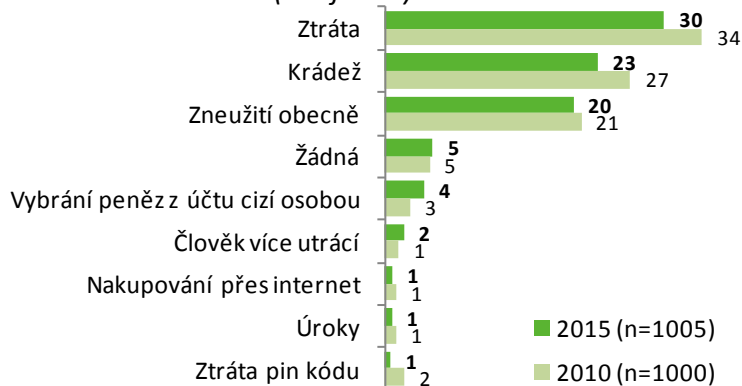
FINANČNÍ PRODUKTY – PLATEBNÍ KARTY

G29. Jaká jsou podle Vašeho názoru největší rizika spojená s používáním platebních karet? [O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

G31. Jak byste reagoval, pokud by Vám byla odcizena platební karta? Co byste udělal? Na koho byste se obrátil? [O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Rizika spojená s používáním platební karty

(údaje v %)

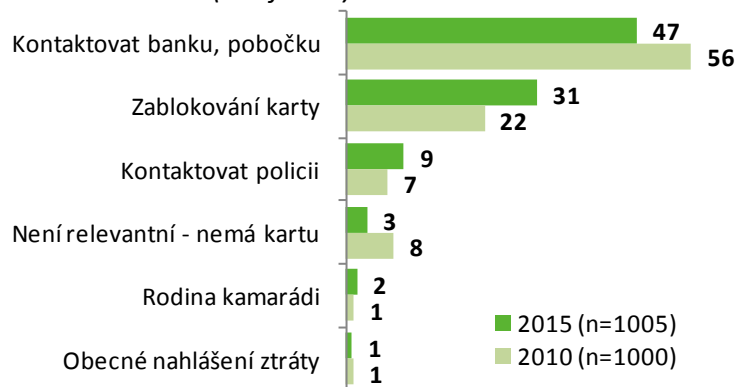
Největším rizikem používání platební karty je podle názorů občanů obecně její zneužití spojené se ztrátou nebo krádeží karty (celkem 73 %).

Rozdíly:

- lidé do 29 let se zneužití bojí méně než ostatní věkové skupiny
- lidé nad 60 let častěji nevedli žádné riziko, nemají o problematice přehled

Co dělat v případě ztráty platební karty

(údaje v %)

47 % osob by se v případě ztráty platební karty obrátilo na pobočku. 31 % lidí kartu zablokuje.

Rozdíly:

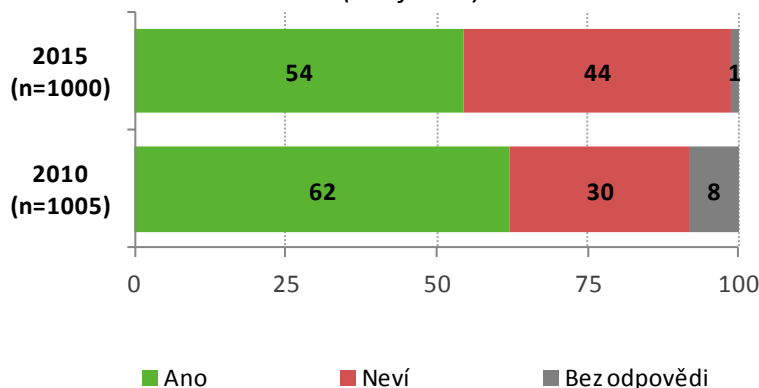
- zablokování karty: do 29 let, VŠ vzdělání
- Policie ČR: 60+ let, ZŠ vzdělání, nízké příjmy

FINANČNÍ PRODUKTY – PLATEBNÍ KARTY

G18b. Věděli byste, jaký je rozdíl mezi debetní a kreditní platební kartou? Pokud ano – jaký? [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Deklarovaná znalost rozdílu kredit X debet karty

(údaje v %)

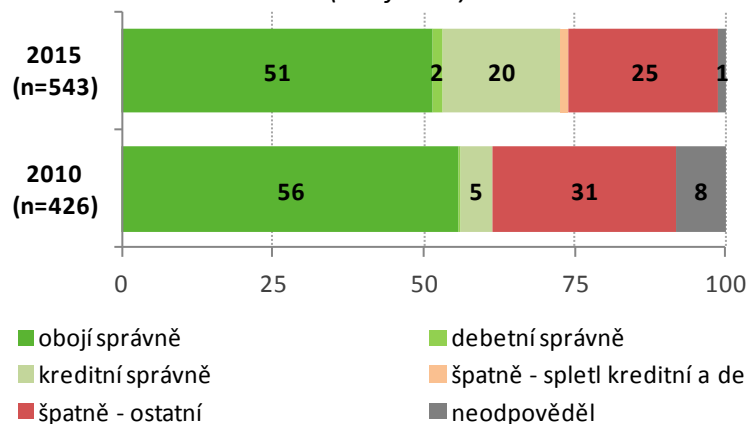
Rozdíl mezi kreditní a debetní kartou zná, podle svého mínění, 54 % osob. V roce 2010 to bylo 62 %.

Ano: 30 - 44 let, vyšší vzdělání, nejvyšší příjmy, vysoká ekonomická zodpovědnost i finanční znalost

Ne: 60+ let, ZŠ + SŠ bez maturity, nízké příjmy, nízká ekonomická zodpovědnost i finanční znalost

Uváděná znalost rozdílu kredit X debet karty

(údaje v %)

Jen respondenti, kteří deklarují znalost rozdílu (n = 543)

51 % těch, kteří si myslí, že rozdíl znají, skutečně dokáže rozdíl popsat.

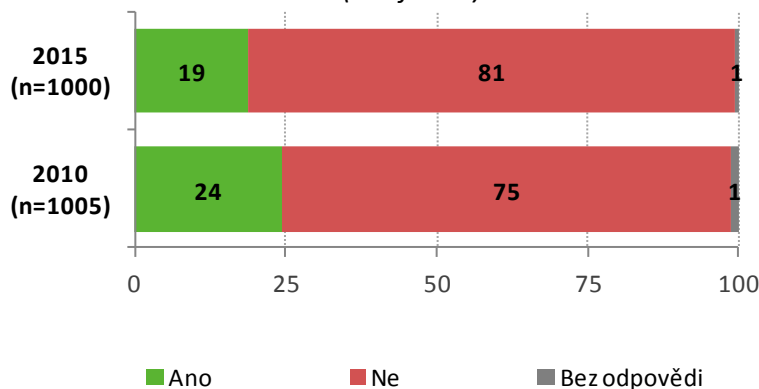
Z celé populace rozdíl uvádí správně 28 % lidí. V roce 2010 to bylo 35 %.

FINANČNÍ PRODUKTY – PLATEBNÍ KARTY

G18x. Využíváte Vy osobně kreditní kartu? Z jakého důvodu? [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Využívání kreditní karty

(údaje v %)

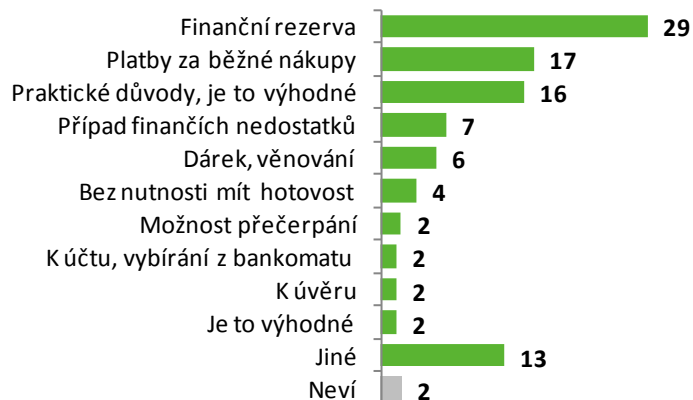
Kreditní kartu využívá 19 % osob. V roce 2010 to bylo 24 %.

Ano: 30 - 44 let, OSVČ, střední velikost měst

Ne: studenti, důchodci, menší města

Důvody používání kreditní karty

(údaje v %)

Jen respondenti, kteří kreditní kartu využívají (n = 187)

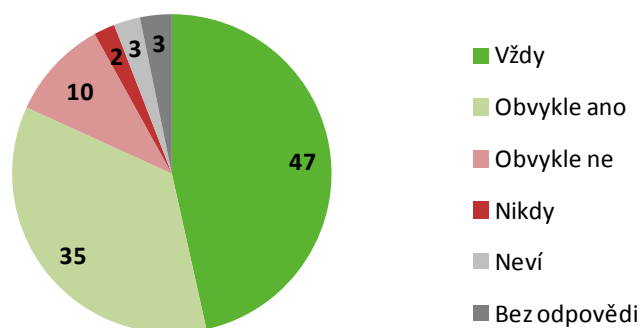
Důvody používání kreditních karet jsou různé. Nejčastěji uváděným důvodem je finanční rezerva (29 %).

17 % osob oceňuje platby při běžných nákupech. 16 % využívá kreditní kartu, protože je to praktické a výhodné.

FINANČNÍ PRODUKTY – PLATEBNÍ KARTY

G18c. Splácíte všechny své závazky z kreditní karty během tzv. bezúročného období? [S], F: G18x=1, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Splácení závazků z kredit. karty během bezúročného období (n=187, údaje v %)

Jen respondenti, kteří kreditní kartu využívají (n = 187)

82 % osob vlastnících kreditní kartu splácí své závazky vyplývající z jejího užívání během bezúročného období.

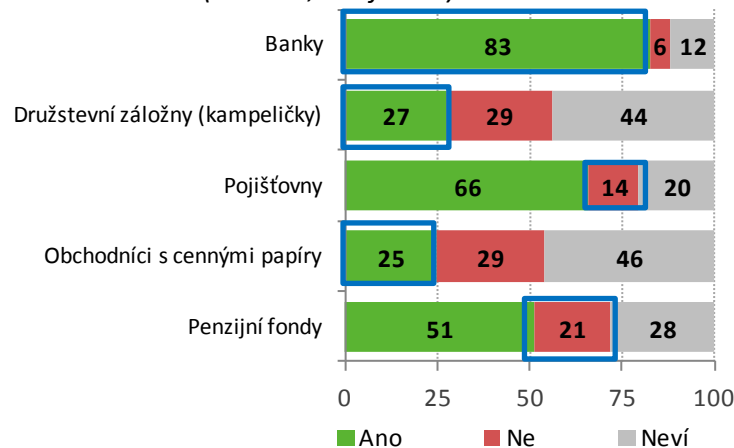
Splácí: VŠ vzdělání, ekonomicky zodpovědní i finančně znalí

FINANČNÍ PRODUKTY – POJIŠTĚNÍ FINANČÍ

G32b. Jsou podle Vašeho názoru peníze, které lidé mají v následujících finančních institucích, pojištěny pro případ bankrotu finanční instituce? [M (1,2,3)], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Pojištění peněz v institucích - 2015

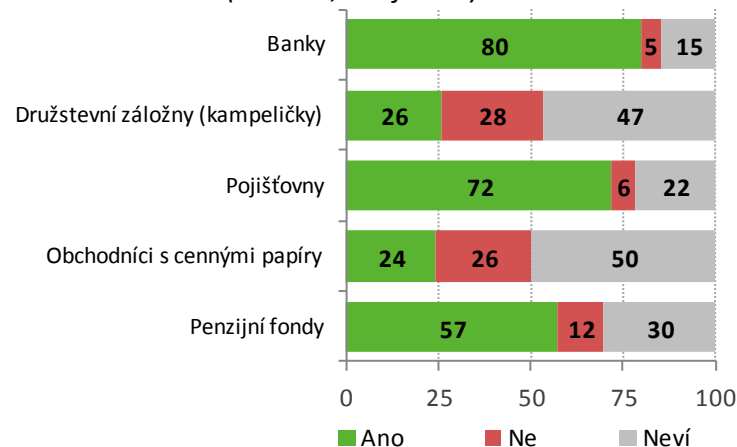
(n=1000, údaje v %)

Správná odpověď

Pojištění peněz v institucích - 2010

(n=1005, údaje v %)

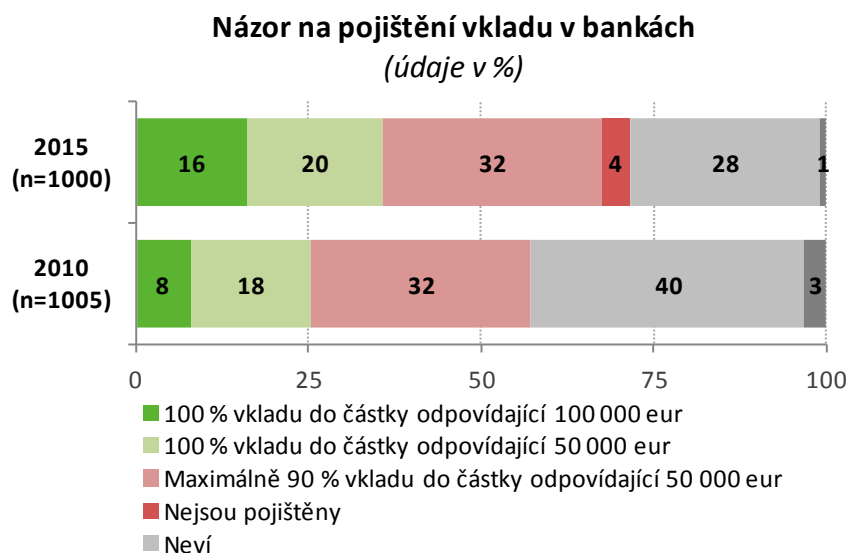

Lidé v ČR mají za to, že jsou vklady pojištěny i v institucích, ve kterých ve skutečnosti pojištěny nejsou.

Skladba odpovědí zůstává víceméně stejná jako v roce 2010.

FINANČNÍ PRODUKTY – POJIŠTĚNÍ FINANČÍ

G33. Prosím řekněte mi, do jaké výše jsou podle Vašeho názoru v současné době pojištěny vklady v bankách? [S], VŠICHNI NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

16 % osob správně ví, že vklady v bankách jsou pojištěny na 100 % do částky 100 tis. eur.

20 % osob sice ví, že se jedná o 100 % vkladu, ale myslí si, že jen do částky 50 tis. eur.

Správně: muži, SŠ vzdělání, vyšší ekonomická zodpovědnost i finanční znalost

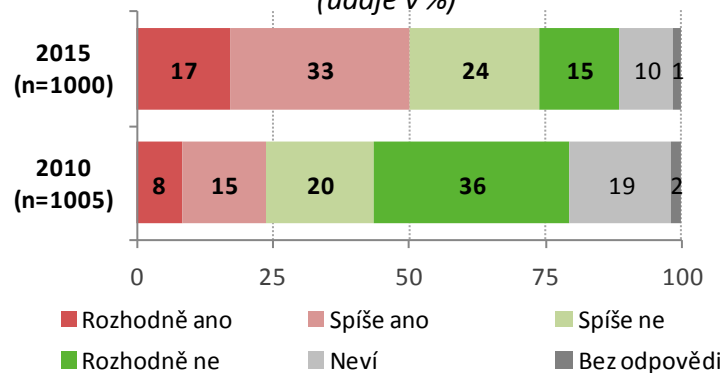
Neví: důchodci a ekonomicky neaktivní (nezaměstnaní), nižší ekonomická zodpovědnost i finanční znalost

FINANČNÍ PRODUKTY – POJIŠTĚNÍ FINANČÍ

G50a. Představte si, že máte k dispozici 100 000 Kč a byla Vám nabídnuta investice se zhodnocením 20 % ročně s tím, že investice je velmi bezpečná a k Vaším penězům budete mít kdykoliv volný přístup. Využijete této nabídky a proč? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Využití investiční nabídky

(údaje v %)

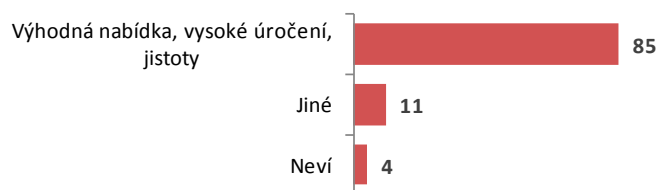

Nabízenou investici by rozhodně nebo spíše využilo 50 % lidí. Je to o 27 p. b. více než v roce 2010.

Nevyužití nabídky: lidé s vyšší ekonomickou zodpovědností, lidé z velkých měst a důchodci

Proč ANO

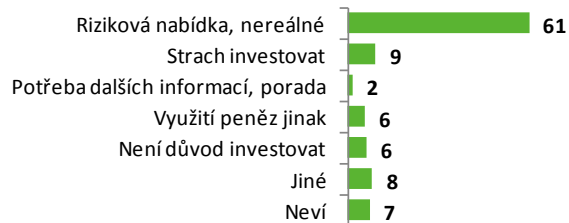
(N=501, údaje v %)

Hlavním důvodem, proč nabídku využít, je její výhodnost (85 %).

Proč NE

(N=384, údaje v %)

Hlavním důvodem nevyužití nabídky je její nereálnost (61 %).

Důvody nevyužití nabídky ale nejsou pouze objektivní (riziková, nereálná nabídka), ale i subjektivní (obava, nezáměr investovat obecně).

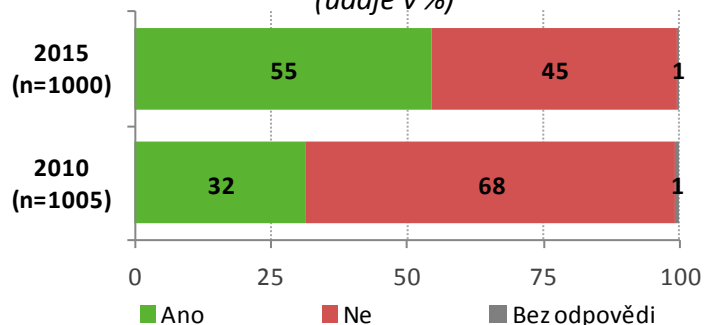
FINANČNÍ PRODUKTY – INTERNETBANKING

G34. Využíváte Vy osobně elektronické bankovníctví (internetové bankovníctví, mobilní bankovníctví atd.)? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

G35. Jaká jsou podle Vašeho názoru největší rizika spojená s používáním elektronického bankovníctví? [O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Využívání internetbankingu

(údaje v %)

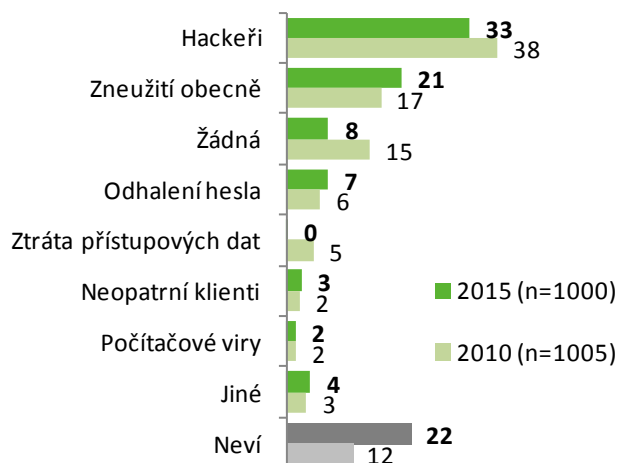
55 % obyvatel využívá elektronické bankovníctví. V roce 2010 to bylo 32 %.

Ano: do 44 let, VŠ + SŠ vzdělání, vyšší příjmy, vyšší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

Ne: nad 45 let, ZŠ vzdělání, nižší příjmy, nižší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

Největší rizika internetbankingu

(údaje v %)

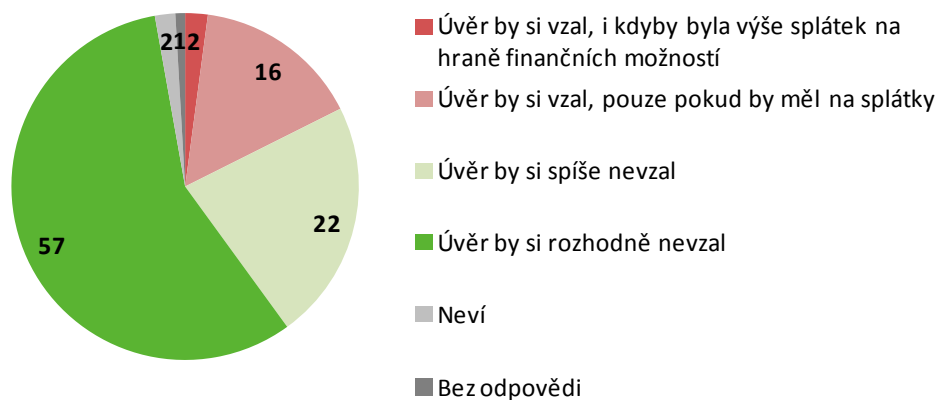
54 % osob se obává zneužití účtu, za největší riziko považují hackery.

Úvěry

ÚVĚRY – OCHOTA K ÚVĚRU

G40. Nyní si, prosím, představte, že nemáte dostatek peněz na nákup vánočních dárků. Situaci můžete vyřešit úvěrem, který budete splácet během celého následujícího roku. Za dárky tak nakonec zaplatíte o 20 % více, než kolik by stály bez půjčky. Jak se zachováte? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Ochota vzít úvěr za určitých podmínek
(n=1000, údaje v %)

Většina obyvatel (79 %) by si nevzala úvěr na zaplacení vánočních dárků.

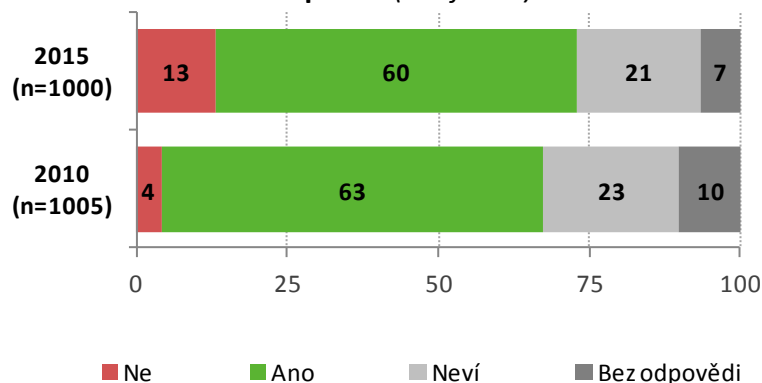
Vzali by si: do 29 let, nezaměstnaní, domácnosti s dítětem; nižší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

Nevzali by si: VŠ vzdělání, 60+ let, důchodci, domácnosti o 1 a 2 členech, nižší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

ÚVĚRY - ODPOVĚDNOST

G53. Kdybyste zjistil, že nemůžete zaplatit splátku, informoval byste věřitele předem a proč? [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Informování věřitele v případě neschopnosti splácet (údaje v %)

V případě neschopnosti splácet by 13 % osob věřitele neinformovalo. V roce 2010 to byla 4 %.

Ne: ZŠ vzdělání, nejnižší příjmy, nižší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

Ano: VŠ vzdělání, nejvyšší příjmy, vyšší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

Proč NE
(n=130, údaje v %)

Proč ANO
(n=598, údaje v %)

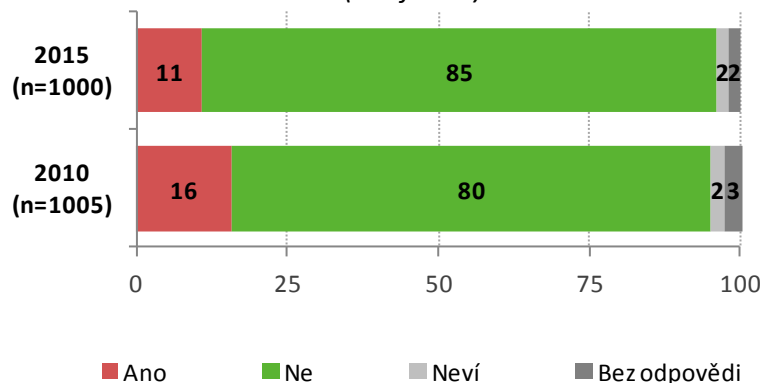
18 % z těch, kteří by věřitele neinformovali, to považuje za zbytečné. Dalších 17 % by věřitele neinformovalo a snažilo by se obstarat peníze na splátku.

Hlavním důvodem pro informování věřitele je slušnost (25 %) a snaha o dohodu na dalším postupu či odložení platby (celkem 47 %).

ÚVĚRY – ODPOVĚDNOST

G55. Stalo se Vám v posledních 12 měsících, že jste se dostal do situace, že jste nezaplatil včas nějakou splátku či pravidelnou platbu? [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Problémy se splácením
(údaje v %)

85 % osob nemá problémy s včasným placením závazků. V roce 2010 to bylo 80 %.

Ano: nejnižší příjmy, domácnosti s dítětem, velmi nízká ekonomická zodpovědnost

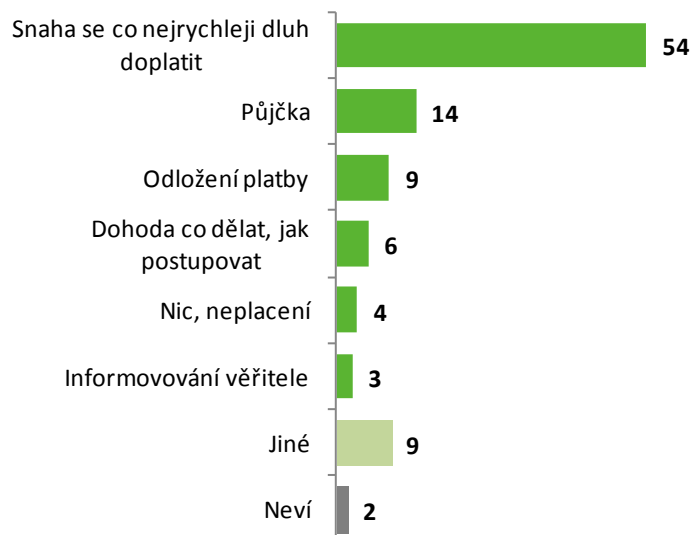
Ne: 60+ let, VŠ vzdělání, nejvyšší příjmy, vyšší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

ÚVĚRY – ODPOVĚDNOST, ŘEŠENÍ

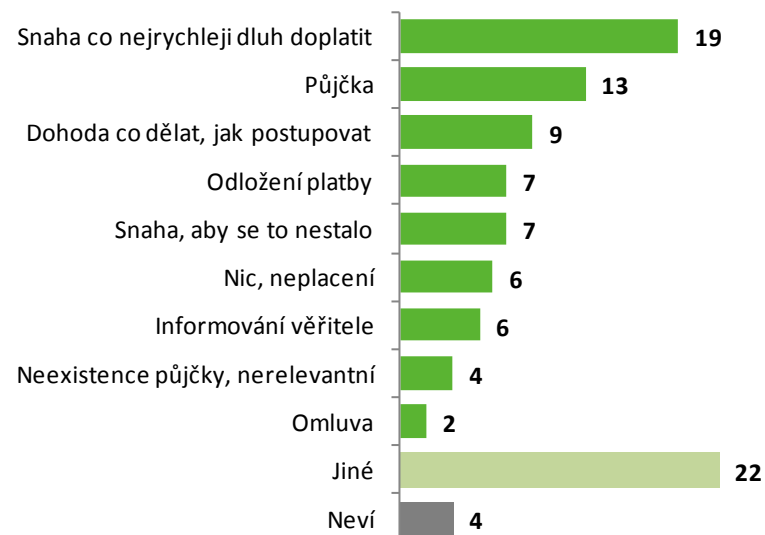
G56. Jak jste tuto situaci vyřešil? [O], F: G55=1,2, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

G57. A jak byste tuto situaci vyřešil nyní? Jak byste reagoval? [O], F: G55=1,2, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Jak postupovali v minulosti
(n=108, údaje v %)

Jak by postupovali nyní
(n=108, údaje v %)

Jen ti, kteří měli problém se splácením (n = 108)

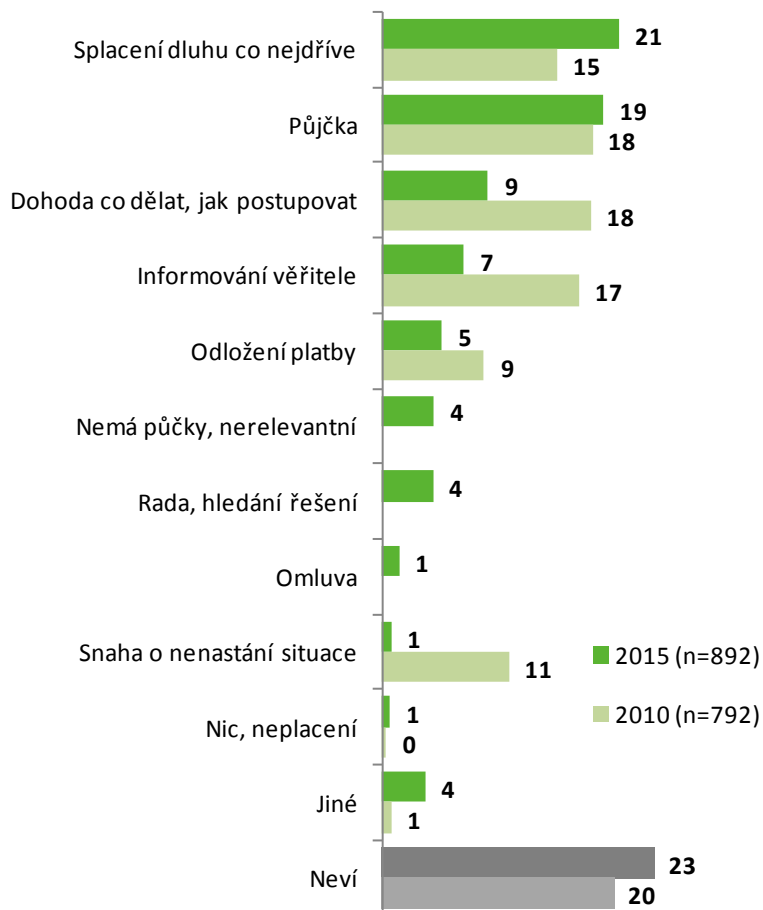
Lidé, kteří měli v minulosti problémy se splátkami, nejčastěji uvádějí, že se snažili dluh co nejrychleji zaplatit (54 %). 14 % osob řešilo problém další půjčkou.

Pokud by se tito lidé dostali do stejné situace nyní, 19 % z nich by se snažilo dluh co nejrychleji zaplatit. 13 % by si vzalo další půjčku.

ÚVĚRY – ODPOVĚDNOST, ŘEŠENÍ

658. Pokud by se Vám to stalo, jak byste tuto situaci vyřešil? Jak byste reagoval? [O], F: G55=3,4,5, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Hypotetická situace problémů se splácením a řešení (údaje v %)

Jen osoby, které nikdy neměly problém se splácením (n = 892)

21 % lidí by se v situaci, v níž nezaplatili včas nějakou splátku, snažilo dluh co nejdříve zaplatit.

19 % uvedených osob by si pro vyřešení situace vzalo další půjčku.

23 % lidí netuší, co by v takové situaci dělalo.

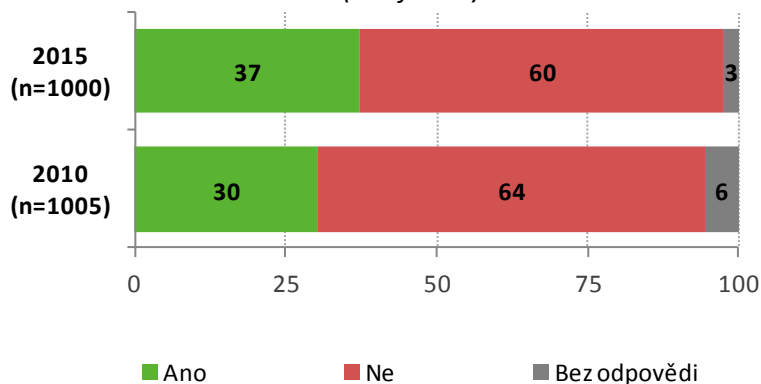
Oproti roku 2010 se snížil podíl těch, kteří by informovali věřitele (o 10 p. b.) a usilovali o dohodu o dalším postupu (o 9 p. b.).

ÚVĚRY – TEST ZNALOSTÍ

G59. Věděl byste, co v souvislosti s úvěry a půjčkami znamená zkratka „RPSN“ a k čemu slouží? Pokud ano, pokuste se, prosím, alespoň přibližně říci, o co se jedná. [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Znalost RPSN

(údaje v %)

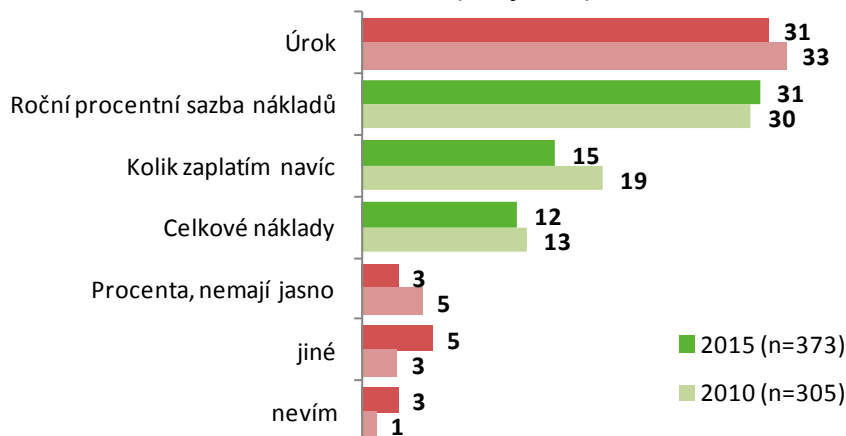
37 % osob tvrdí, že ví, co znamená zkratka RPSN.

Ano: VŠ + SŠ s maturitou, OSVČ, nejvyšší příjmy, větší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

Ne: ZŠ + SŠ bez maturity, nízké příjmy, důchodci, nižší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

Definice RPSN

(údaje v %)

Jen osoby, které deklarují znalost zkratky RPSN (n = 373)

Z osob, které se domnívají, že vědí, co zkratka RPSN znamená, ji 39 % nesprávně vysvětluje jako úrok, procenta nebo jinak nesprávně.

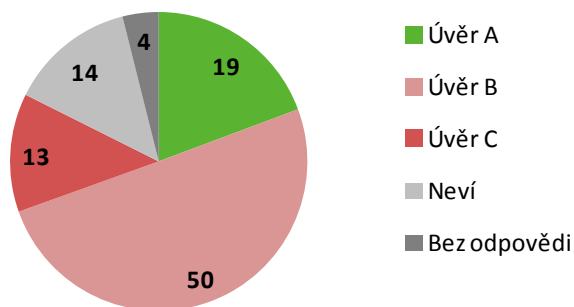
Většina ostatních uvádí správné odpovědi, a to vysvětlení jednotlivých písmen zkratky (31 %) nebo vysvětlení vlastními slovy (celkem 27 %).

ÚVĚRY – TEST ZNALOSTÍ

G60. Pokud byste si museli půjčit 10.000 Kč, který z následujících úvěrů byste si vybrali? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Výběr nejlepší varianty (RPSN)

(n=1000, údaje v %)

	Úvěr A	Úvěr B	Úvěr C
Výše úvěru	10.000 Kč	10.000 Kč	10.000 Kč
Doba splatnosti	12	12	12
Úroková sazba	15 %	6 %	8 %
RPSN	16,2 %	16,6 %	17,8 %
Celkem na úrocích zaplaceno	830 Kč	330 Kč	440 Kč
Měsíční anuitní splátka	903 Kč	861 Kč	870 Kč
Poplatek za vedení účtu		40 Kč/měsíc	40 Kč/měsíc
Poplatek za sjednání smlouvy		50 Kč	

Správnou variantu (úvěr A) by zvolilo 19 % osob. Celkem 63 % by zvolilo úvěry B nebo C.

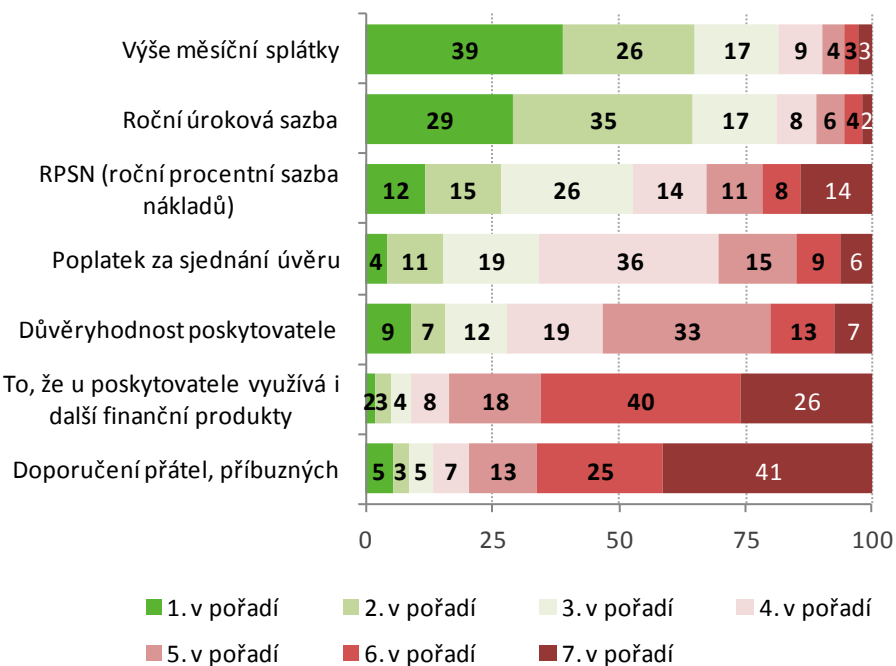
18 % osob na otázku nedokáže odpovědět.

Úvěr A: VŠ vzdělání, nejvyšší příjmy, vysoká finanční znalost

ÚVĚRY – ROZHODOVÁNÍ

G61. Pokud byste si měl vzít půjčku na nákup nezbytného vybavení do domácnosti (např. pračky, ledničky apod.), podle čeho především byste se při výběru půjčky rozhodoval? Označte, prosím, všechny položky, podle nichž byste se rozhodoval. První bude ta nejdůležitější, pak druhá nejdůležitější atd. [Pořadí], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Podle čeho by se rozhodovali při půjčce
(údaje v %)

Rozhodování o půjčce - porovnání průměrů
(průměry na škále 1-7, čím nižší číslo, tím vyšší pořadí)

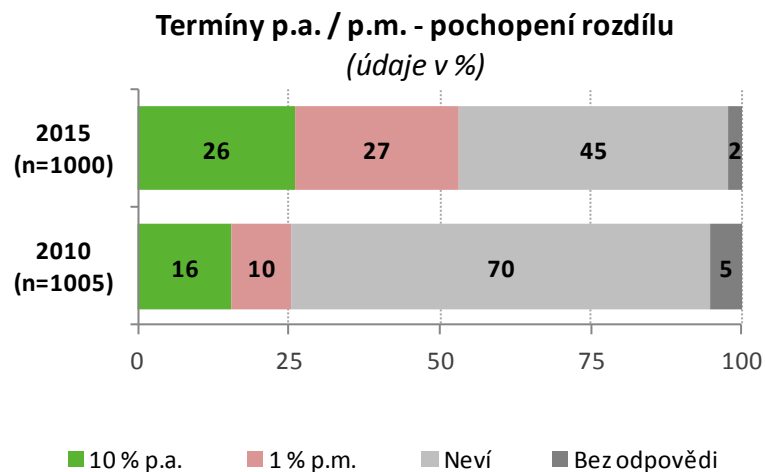
Nejdůležitějším faktorem rozhodování o půjčce je pro občany výše měsíční splátky (39 % lidí, průměr pořadí 2,3).

Na druhém místě je roční úroková sazba (29 % lidí, průměr pořadí 2,4).

RPSN je na třetím místě (12 % lidí, průměr pořadí 3,8).

ÚVĚRY – TEST TERMINOLOGIE

G62. Který úvěr bude podle Vašeho názoru pro Vás jako dlužníka výhodnější – ten, který bude úročen 1 % p.m., nebo ten, který bude úročen 10 % p.a.? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Upozornění: V roce 2010 byly sledované možnosti 1,74 % p. a. a 15,4 % p. m.

26 % osob považuje za výhodnější úročení 10 % p. a.

27 % osob považuje za výhodnější úročení 1 % p. m.

Ve srovnání s rokem 2010 došlo ke zvýšení podílu jmenování obou variant, klesl podíl odpovědí „neví“.

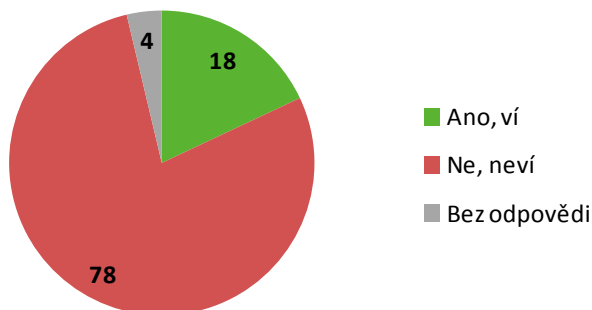
10 % p. a.: VŠ vzdělání, vysoké příjmy, střední ekonomická zodpovědnost a vysoká finanční znalost

1 % p. m.: nižší ekonomická zodpovědnost, nižší finanční znalost

ÚVĚRY – TEST TERMINOLOGIE

G63. Věděli byste, co znamená „p.a.“ a co „p.m.“? [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Termíny p.a. / p.m. - deklarovaná znalost
(údaje v %)

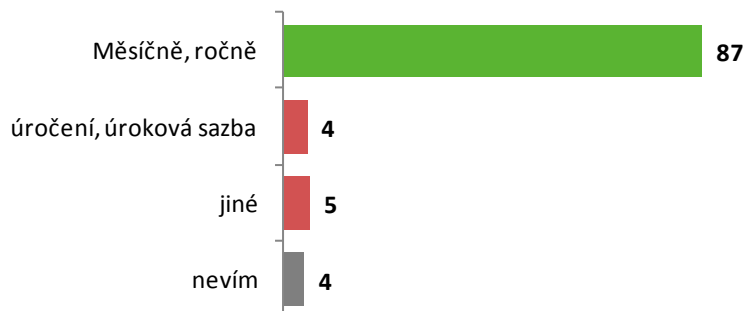

18 % osob si myslí, že zná rozdíl mezi termíny p. a. (per annum) a p. m. (per mensem).

Ano, ví: VŠ vzdělání, vysoké příjmy, samostatně výdělečně činní, vyšší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

Ne, neví: ZŠ + SŠ bez maturity, nižší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

Definice p.a., p.m.
(údaje v %)

Jen osoby, které deklarují znalost termínů p. a. / p. m. (n = 180)

87 % z těch, kteří si myslí, že rozdíl znají, správně uvádí, že se jedná o roční a měsíční úrokovou sazbu.

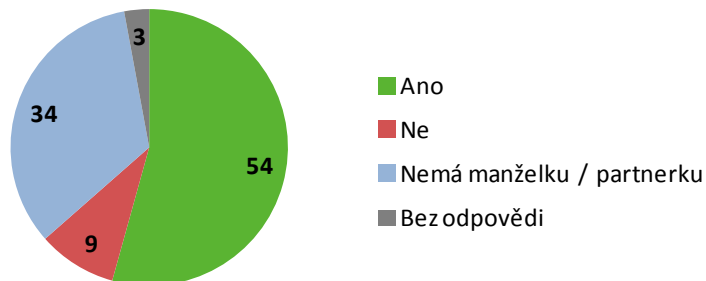
Ve skutečnosti dokáže určit rozdíl mezi těmito termíny 16 % dospělé populace.

ÚVĚRY

G101. Myslíte si, že Váš/Vaše partner(ka)/manžel(ka) ví o všech úvěrech, které Vaše domácnost má? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

G102. Pokud by Váš příbuzný nebo velmi dobrý přítel měl problémy se splácením svých dluhů, pomohl byste mu? [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Povědomí partnera o úvěrech domácnosti
(n=1000, údaje v %)

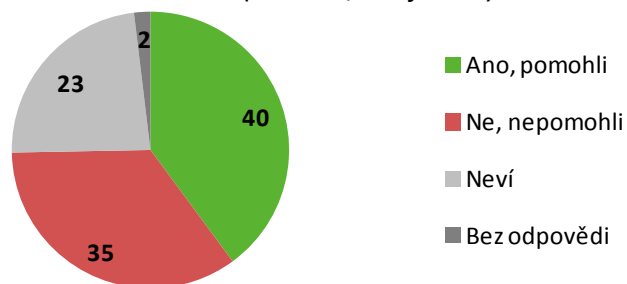

Celkově 14 % lidí si myslí, že její/jeho partner/ka neví o celkových dluhích domácnosti.

Ano: 30 - 59 let, se spíše vyššími příjmy, ekonomicky zodpovědní a s vysokou finanční znalostí

Ne: muži, lidé finančně nezodpovědní a neznalí

Pomoc příteli se splácením dluhů
(n=1000, údaje v %)

40 % lidí by pomohlo příteli se splácením dluhů.

Pomohli: vysoké příjmy, vyšší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

Nepomohli: ZŠ vzdělání, nízké příjmy, studenti, nižší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

ZPŮSOB POMOCI (n=399)	%
Finanční pomoc-půjčil bych mu	76
Poradil nebo doporučil poradce	10
Sehnal brigádu, přivýdělek	2
Podle potřeby a možností	9
jiné	2
neví	2

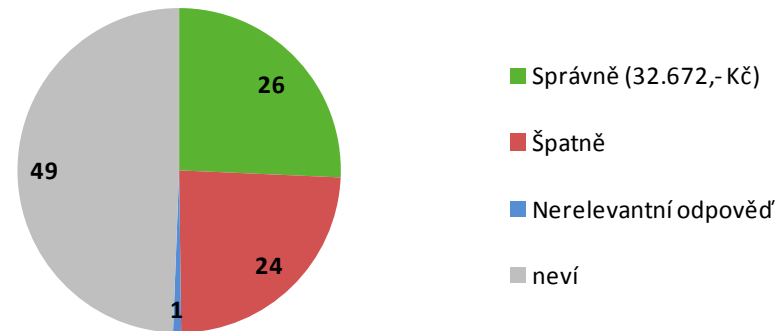
Mezi lidmi, kteří by chtěli přátelům pomoci, by to většina (76 %) realizovala půjčením peněz.

ÚVĚRY – TEST ZNALOSTI

G103. Kolik korun celkem zaplatíte na úrocích a poplatcích za celou dobu trvání úvěru, máte-li k dispozici následující údaje? [O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

	Úvěr
Výše úvěru	100.000 Kč
Doba splatnosti	48
Úroková sazba	14,5 %
RPSN	15,6 %
Výše jednotlivých měsíčních splátek	2.758 Kč
Celková částka zaplacená klientem:	132.672 Kč
Poplatky spojené s úvěrem	6 Kč za inkaso splátky měsíčně

Test určení výše úroků a poplatků
(n=1000, údaje v %)

26% lidí odpovědělo správně na otázku týkající se úroků a uvedlo částku 32.672 Kč.
24 % osob odpovědělo špatně.
49 % osob na otázku nedokázalo odpovědět.

Správně: vysoké příjmy, spíše vyšší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

Neví: ZŠ + SŠ s maturitou, nízké příjmy, důchodci, spíše nižší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

**Obecné
postoje**

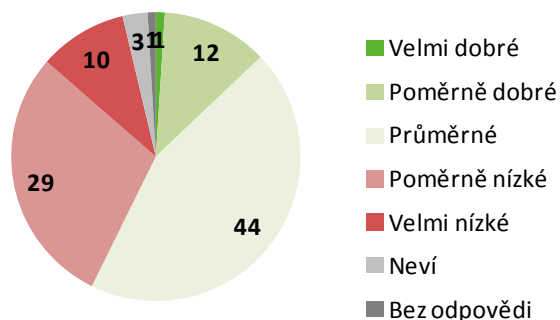
OBECNÉ POSTOJE

QK1. Mohl byste mi říct, jak byste ohodnotil své znalosti o financích ve srovnání s ostatními dospělými lidmi České republiky? [S], VŠICHNI; POVINNÁ OECD

QK7. Chtěl bych vědět, zda si myslíte, že následující tvrzení jsou pravdivá nebo nepravdivá: [ŠKÁLA(1,0,97,99)], VŠICHNI, POVINNÁ OECD

Sebehodnocení finanční znalosti

(n=1000, údaje v %)

13 % osob hodnotí své finanční znalosti jako dobré, 44 % jako průměrné.

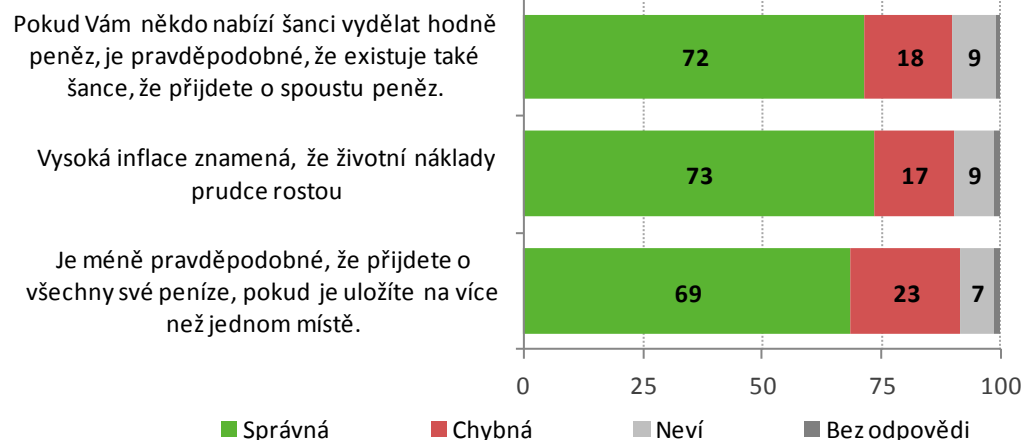
39 % osob své finanční znalosti hodnotí jako malé.

Dobré: 30 - 44 let, VŠ nebo maturita, s vysokými příjmy, samostatně výdělečně činní, finančně zodpovědní i znalí

Malé: ženy, lidé s nižším vzděláním, studenti, důchodci, ekonomicky nezodpovědní a s nízkou finanční znalostí

Souhlas s výroky

(n=1000, údaje v %)

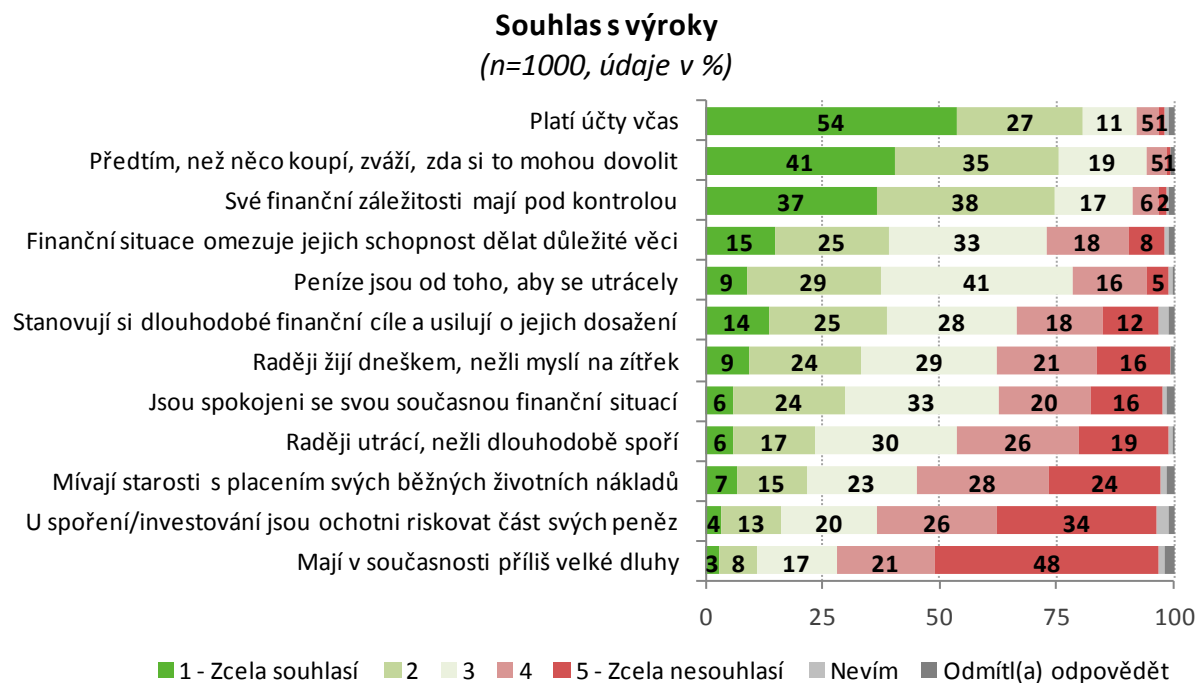
S jednotlivými výroky správně souhlasí většina (72 %, 73 %, 69 %) osob.

Správná: VŠ vzdělání, vyšší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

Chybná: ekonomicky neaktivní, nižší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

OBECNÉ POSTOJE

QF10. U každého z následujících výroků mi, prosím, řekněte, nakolik odpovídá Vaší situaci. K odpovědi použijte pětibodovou stupnici, na níž 1 znamená, že to, co popisuje výrok, děláte vždy, a 5, že to neděláte nikdy. [ŠKÁLA(1-5; 97,99)], VŠICHNI; ROTACE POLOŽEK, POVINNÁ OECD

K výroků vyjadřujícím ekonomickou zodpovědnost se hlásí většina české populace. Více než polovina odmítá výroky týkající se riskování s penězi a zadlužení.

Své finanční záležitosti má podle svých slov pod kontrolou (odpovědi 1 a 2) 75 % lidí, naopak velké dluhy přiznává 11 %.

OBECNÉ POSTOJE

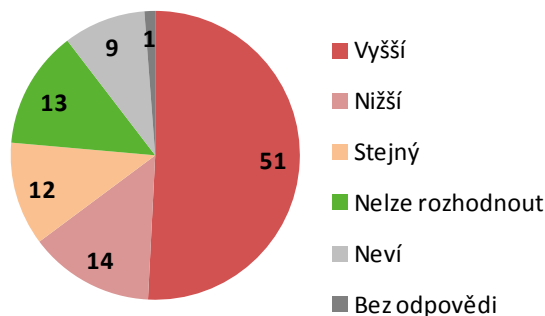
G104. Na základě předložených informací můžeme říci, že výnos penzijního fondu v roce 2015 bude oproti roku 2014: [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

G105. Představte si, že jste vyhráli 25.000 Kč v loterii. Jak s nimi naložíte? [M(1,0)], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Finanční gramotnost TEST 1

(n=1000, údaje v %)

rok	výnos p. a.
2014	2,1
2013	2,0
2012	1,9
2011	1,8
2010	1,7

77 % lidí se mylně domnívá, že z historických dat lze určit budoucí výnosnost.

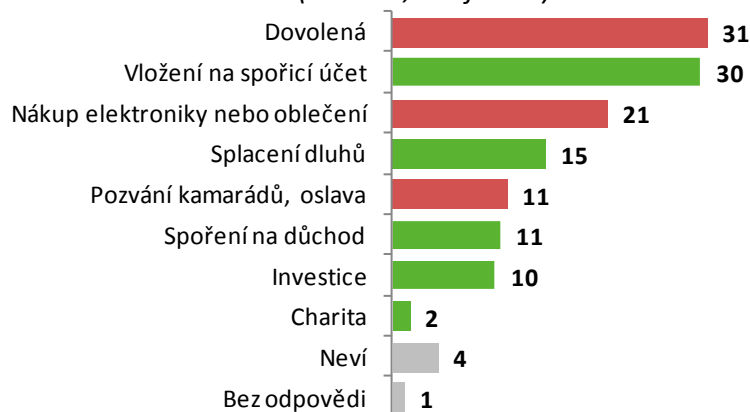
13 % osob odpovědělo na otázku správně.

Vyšší: VŠ vzdělání, vysoké příjmy, spíše vyšší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

Nelze určit: 30 - 44 let, vyšší finanční znalost

Nakládání s náhodným ziskem

(n=1000, údaje v %)

52 % osob by v případě náhodné výhry částku spořila nebo investovala.

Utrácení: ženy, do 29 let, studenti, nižší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

Investování: 30 - 44 let, VŠ + SŠ s maturitou, vysoké příjmy, OSVČ, vyšší ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

**Ochrana
a práva
spotřebitele
na finančním
trhu**

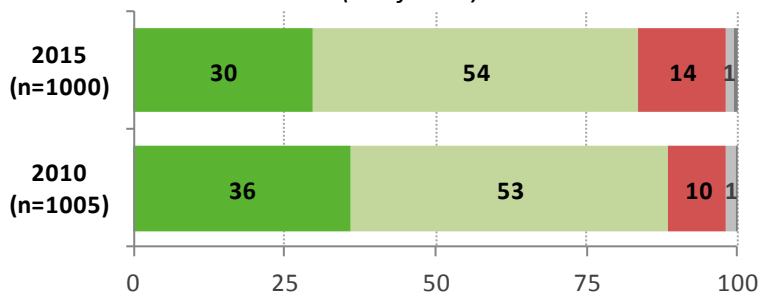
OSFT – INFORMOVANOST

G9. Schováváte si Vy sám či někdo jiný z Vaší domácnosti daňové doklady, stvrzenky a účtenky za výdaje Vaší domácnosti? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

G70. Který z následujících výroků nejlépe odpovídá situaci, která obvykle následuje, když je Vám v nějaké finanční instituci předložena smlouva, například o využívání nějakého finančního produktu (založení účtu, pojištění, půjčka apod.)? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Schovávání účtenek v domácnosti

(údaje v %)

■ Ano, většinu ■ Ano, ale jen ty důležité ■ Ne ■ Neví ■ Bez odpovědi

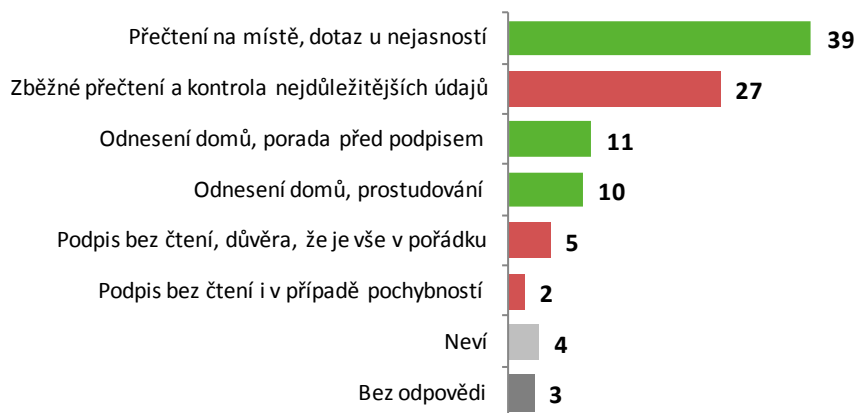
84 % osob si uchovává alespoň ty nejdůležitější účtenky. V roce 2010 to bylo 89 % osob.

Ano: ženy, 60+ let, důchodci, vyšší ekonomická zodpovědnost

Ne: muži, lidé do 29 let, studenti, nižší finanční znalost

Chování při podpisu smlouvy

(n=1000, údaje v %)

34 % osob smlouvu podepíše, aniž by si ji pečlivě prostudovala.

Prostudují: VŠ vzdělání, 30+ let, nejvyšší příjmy

Neprostudují: SŠ vzdělání, do 29 let, nižší ekonomická zodpovědnost

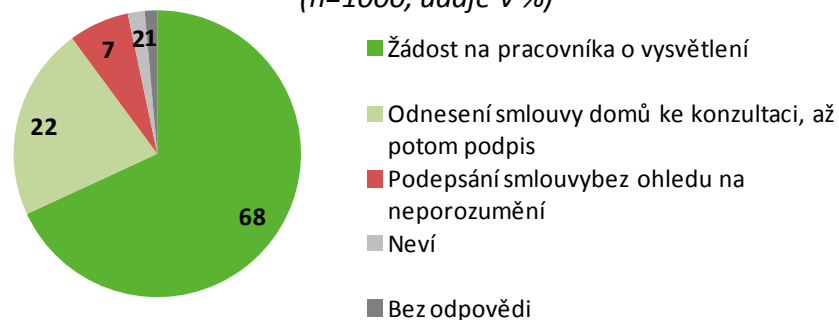
OSFT – SROZUMITELNOST SMLUV

G106. Pokud je pro Vás ve smlouvě něco nesrozumitelné či nejasné, jak se zachováte? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

G76. Pokud ve smlouvě narazíte na něco, co Vám není zcela jasné, jsou pracovníci ochotni Vám vše vysvětlit? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Způsob jednání při nepochopení smlouvy

(n=1000, údaje v %)

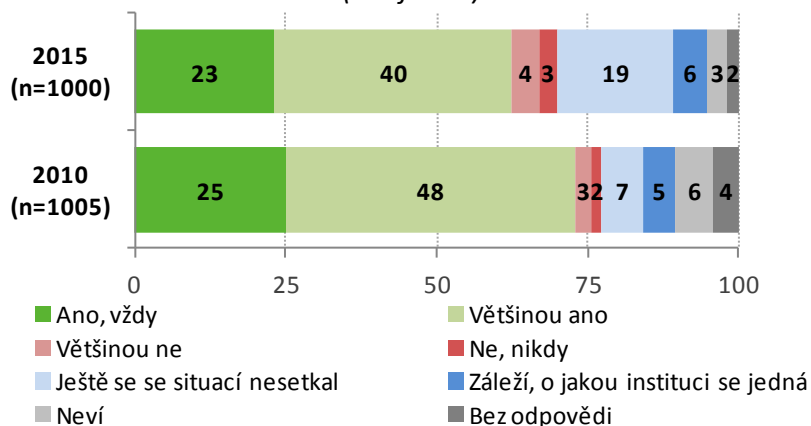
7 % osob smlouvu podepíše, přestože jí nerozumí.

Žádost o vysvětlení: 45 - 59 let, nejvyšší příjmy, vyšší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

Podpis i bez porozumění: ZŠ vzdělání, nejnižší příjmy, nižší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

Ochota pracovníků vysvětlit smlouvu

(údaje v %)

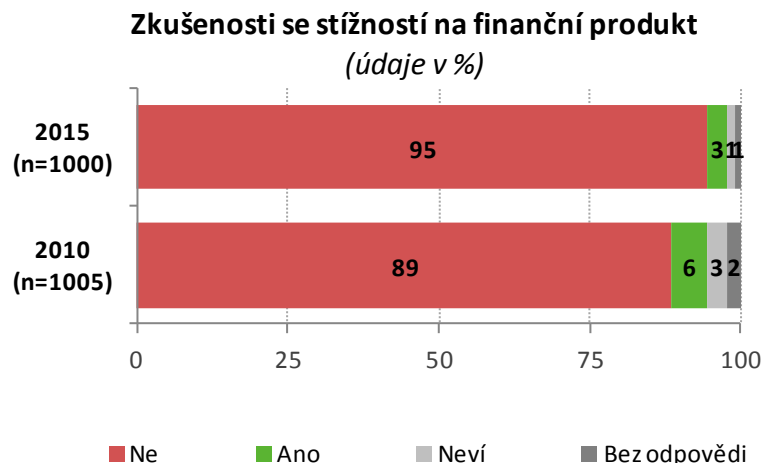
63 % osob se setkalo s ochotou pracovníků finančních institucí vysvětlit nejasnosti ve smlouvě.

Ano: VŠ vzdělání, nejvyšší příjmy, vyšší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

Ne: do 29 let, studenti, ZŠ vzdělání, nízké příjmy, nižší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

OSFT – REKLAMACE

G77. Podal jste už někdy v souvislosti s nějakým finančním produktem stížnost? Reklamoval jste už nějaký finanční produkt? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ
G78. Jak jste tehdy postupoval? Na koho jste se ve finanční instituci obrátil? [O], F: G77=1, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

95 % osob ještě nikdy nereklamovalo žádný finanční produkt, ani v souvislosti s ním nepodalo stížnost.

Ano, reklamace: 60+ let, důchodci, nízké příjmy

NA KOHO SE OBRÁTILI	POČTY ODPOVĚDÍ
Na nadřízené, vedoucí pracovníky, na vedení	8
Na bankéře, osobního poradce, pracovníka na pobočce	7
Na banku, pobočku	6
Na reklamační odd.	2
Na rodinu, známé	1
Finanční arbitř	1
ČNB	1
Jiný úřad, státní orgán	1
Finanční poradce	1
Ministerstvo financí	1
Poradil by se, hledal by na internetu	1
Nevím	2

Pozn.: Na otázku F78 (Na koho se obrátili) odpovídalo pouze n = 32 osob, které reklamovaly finanční produkt, přičemž skladba odpovědí byla velmi pestrá. V tabulce jsou uvedeny počty odpovědí, nikoliv závadějí %.

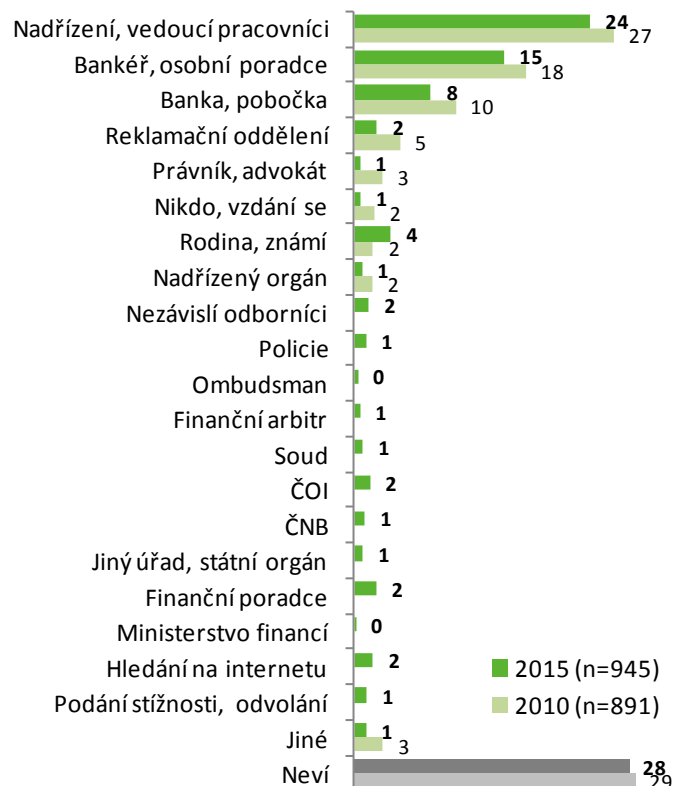
OSFT – REKLAMACE A POSTUP

G79. Jak byste v takovém případě postupoval? Na koho byste se ve finanční instituci obrátil? [O], F: G77=2, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

G80. Pokud by finanční instituce Vaši stížnost či reklamaci neuznala, jak byste postupoval dále? Na koho byste se obrátil? [O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

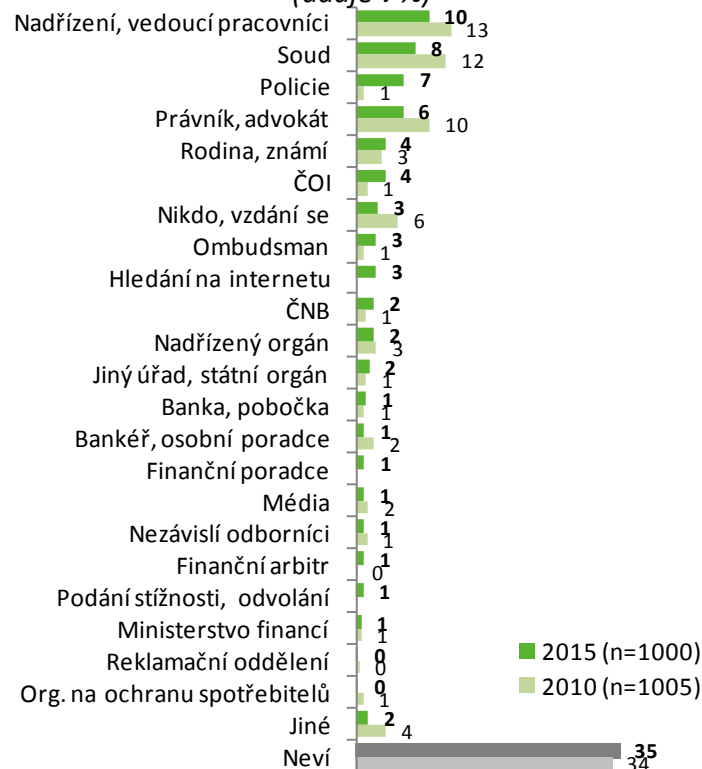
Na koho se obrátit se stížností

(údaje v %)

Na koho se obrátit v dalším kroku

(údaje v %)

28 % lidí neví, na koho by se v případě stížnosti na finanční produkt obrátili.

24 % osob by problém řešilo s nadřízeným nebo vedoucím pracovníkem dané instituce.

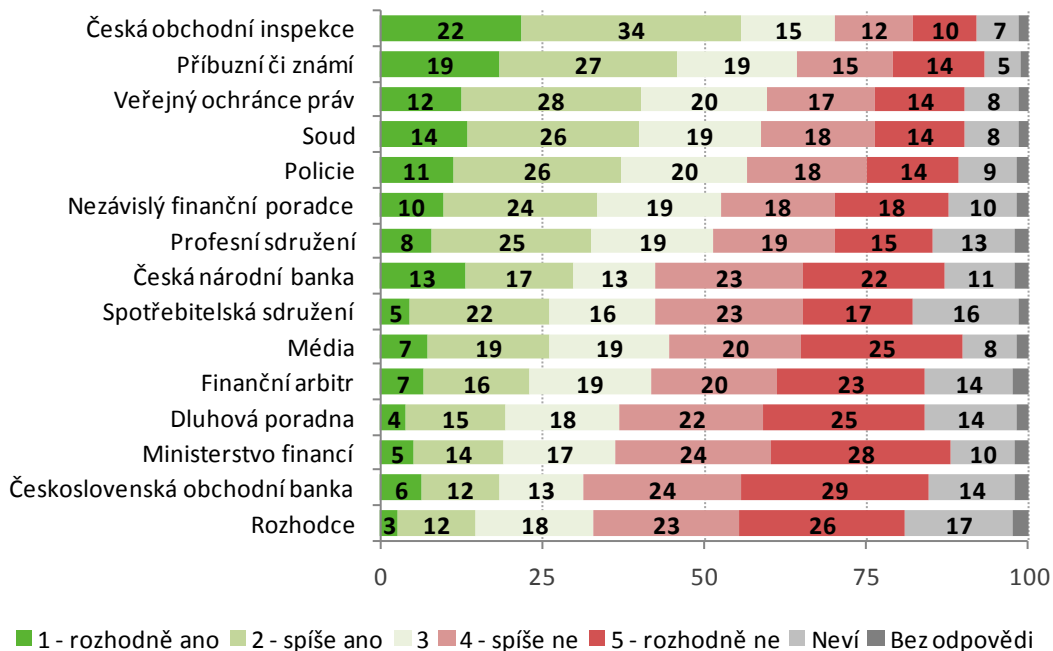
V případě, že by stížnost nebyla uznána, 35 % osob by nevědělo, na koho se obrátit.

OSFT – REKLAMACE A POSTUP

G81. Nyní Vám budu postupně předčítat názvy několika možností, na koho se obrátit v případě, že by finanční instituce Vaši stížnost či reklamaci související s finančním produktem neuznala, a Vy mi, prosím, řekněte, zda byste se na ně v takovém případě obrátili. [ŠKÁLA (1=rozhodně ano - 5=rozhodně ne, 6= neví, 7=bez odpovědi)], VŠICHNI, ROTACE POLOŽEK, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Na koho se obrátit v případě neuznání reklamace či stížnosti

(n=1000, údaje v %)

56 % osob by se v případě neuznání stížnosti ohledně finančního produktu obrátilo na Českou obchodní inspekci.

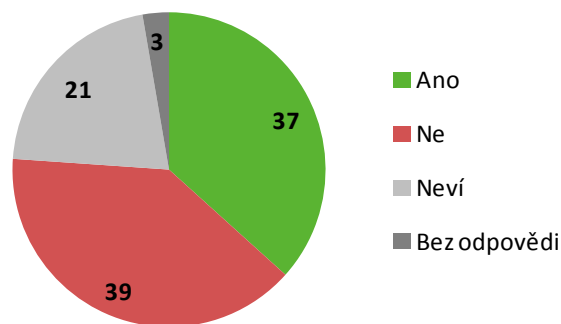
46 % osob by se obrátilo na příbuzné či známé a 40 % na ombudsmana.

OSFT – PROBLÉMY SE SPLÁCENÍM, INFORMACE

G108. Představte si, že máte problémy se splácením závazků. Půjдете se o své finanční situaci poradit s odborníkem? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

G109. Kam byste se šel/šla poradit: [O], F: G108=1, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Uvažovaná rada odborníka při potížích se splácením (n=1000, údaje v %)

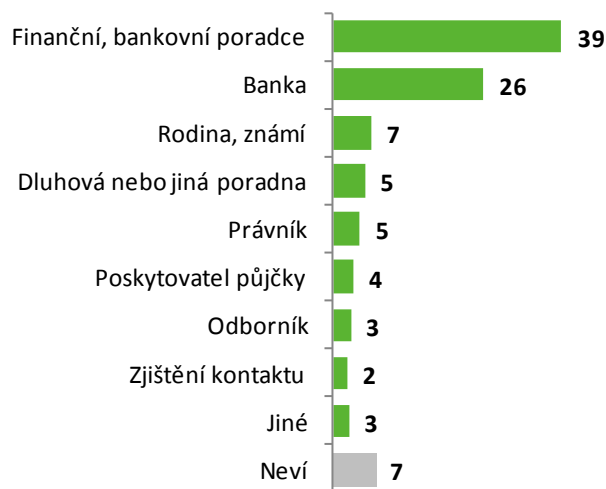

Na odborníka by se v případě finančních problémů obrátilo 37 % lidí.

Ano: vyšší finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

Ne: muži, nižší ekonomická zodpovědnost

Místo pro radu (n=367, údaje v %)

Jen osoby, které uvažují o radě odborníka (n = 367)

39 % osob by si pro radu ohledně splácení závazků šlo k finančnímu poradci.

26 % osob by si pro radu šlo do banky.

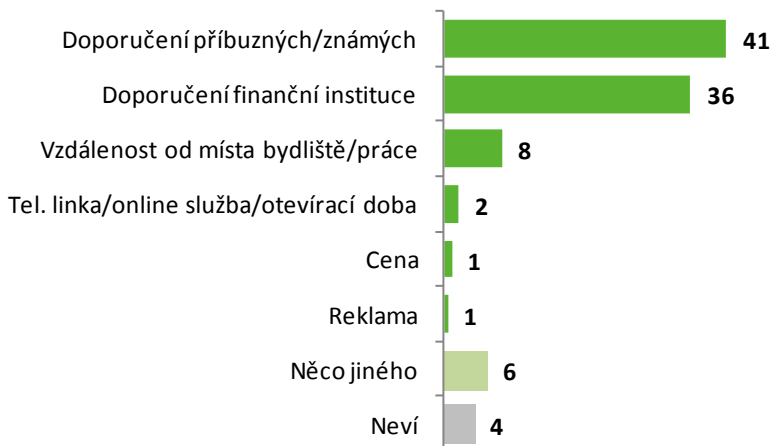
OSFT – PROBLÉMY SE SPLÁCENÍM, VÝBĚR ODBORNÍKA

G110. Podle čeho byste si odborníka, který Vám má poradit, vybíral? [S], F: G108=1, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

G111. Ve který okamžik byste odborníka kontaktoval? [S], F: G108=1, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Způsoby výběru odborníka

(n=367, údaje v %)

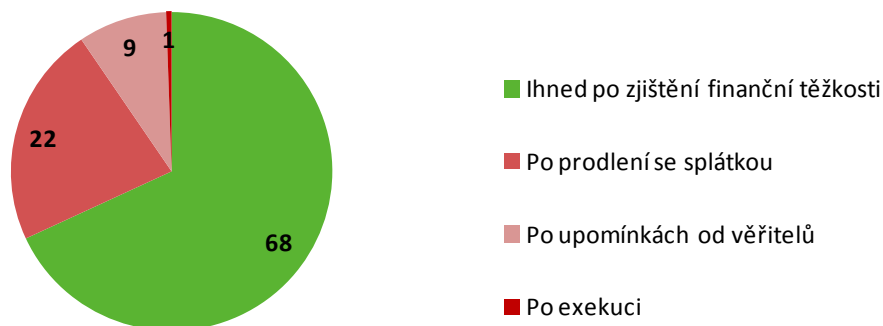
Jen osoby, které uvažují o radě odborníka (n = 367)

41 % osob by odborníka vybralo na základě doporučení příbuzných či známých.

36 % osob by ho vybíralo na základě doporučení finanční instituce.

Uvažovaný čas kontaktování odborníka

(n=367, údaje v %)

Jen osoby, které uvažují o radě odborníka (n = 367)

68 % osob by odborníka vyhledalo ihned po zjištění finanční těžkosti.

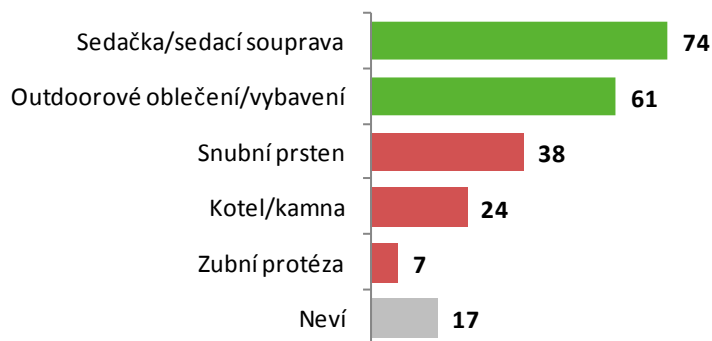
Ihned: vysoká finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

Později: nízké příjmy, spíše nízká finanční znalost

OSFT – EXEKUCE

G112. Stanovte u každé z následujících věcí, jestli ji může exekutor při exekuci zabavit, nebo nemůže. [M (1,0)], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Co může zabavit exekutor
(n=1000, údaje v %)

74 % osob se správně domnívá, že exekutor může zabavit sedací soupravu.

38 % osob se nesprávně domnívá, že exekutor může zabavit snubní prsten.

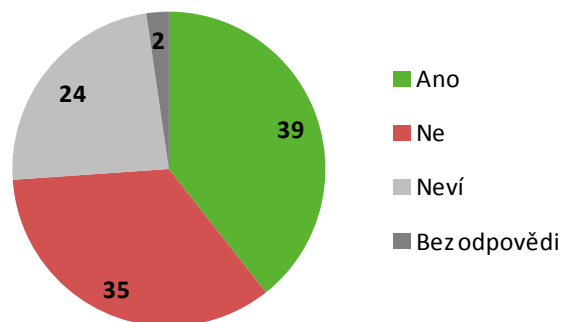
Správně: nejvyšší příjmy, domácnosti s dítětem, vyšší finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

Chybně: ZŠ vzdělání, sami v domácnosti, nižší finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

OSFT – EXEKUCE

G113. Mohl byste mi říci, co je to oddlužení (osobní bankrot)? [S/O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Deklarovaná znalost osobního bankrotu (n=1000, údaje v %)

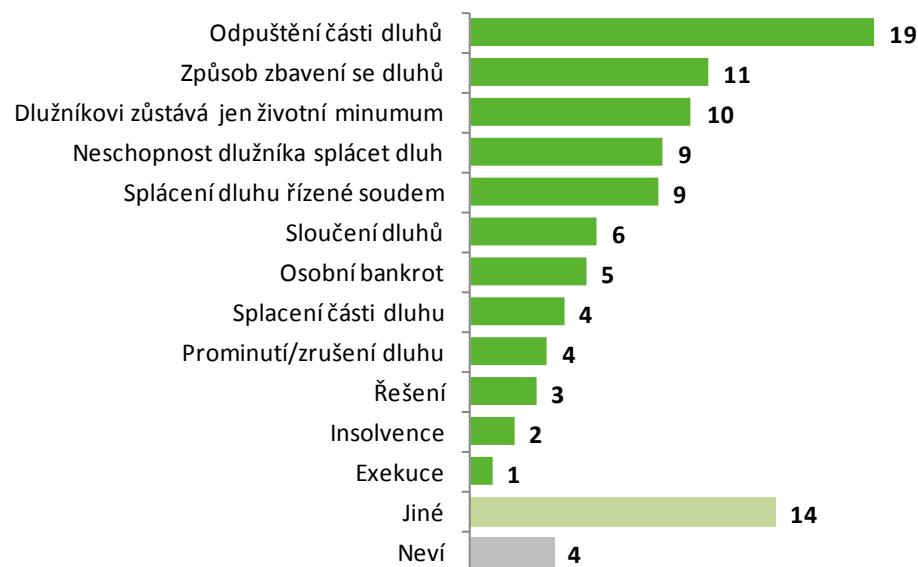
39 % obyvatel zná termín oddlužení (osobní bankrot).

Ano: VŠ vzdělání, nejvyšší příjmy, pracující, vyšší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

Ne: SŠ vzdělání bez maturity, důchodci, nižší finanční znalost a ekonomická zodpovědnost

Definice osobního bankrotu

(n=394, údaje v %)

Jen osoby, které deklarují znalost termínu osobní bankrot (n = 394)

19 % osob, které deklarují znalost osobního bankrotu, si pod tím pojmem představuje odpuštění části dluhu.

11 % osob popisuje osobní bankrot jako způsob zbavení se dluhů.

10 % zdůrazňuje, že dlužníkovi zůstane jen životní minimum.

**Markoeconomie
+
matematika**

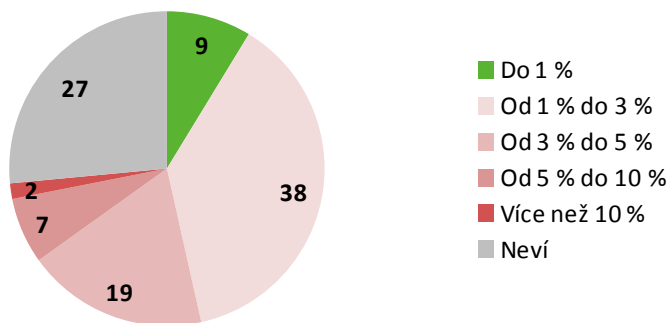
TESTY – INFLACE

G64. Pokuste se, prosím, odhadnout, jaká byla v loňském roce roční míra inflace v ČR. [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

G65. Pokud by se současná míra inflace zvýšila, co by se podle Vašeho názoru stalo s penězi, které byste měl uloženy v bance? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Znalost míry inflace - aktuální míra v ČR

(n=1000, údaje v %)

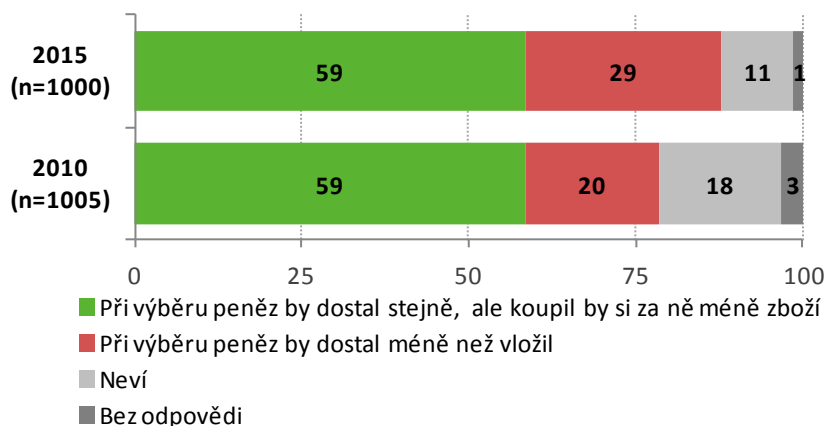
9 % osob správně odhadlo míru inflace v roce 2014 (0,4 %). 28 % osob uvádí míru inflace vyšší než 3 %.

27 % osob nedokáže na otázku odpovědět.

Správně: VŠ vzdělání, vyšší finanční znalost

Neví: ZŠ + SŠ vzdělání bez maturity, nízké příjmy, nízká finanční znalost

Znalost dopadu inflace - co by se stalo při zvýšení míry inflace (údaje v %)

Stejně jako v roce 2010, 59 % lidí správně chápe dopad inflace.

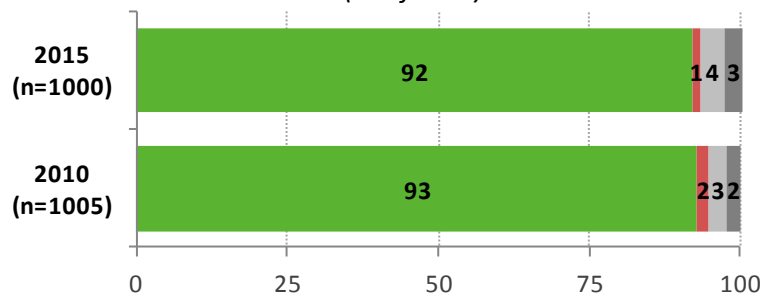
Správně: vyšší příjmy, vyšší finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

Neví: do 29 let, ZŠ + SŠ vzdělání bez maturity, nízké příjmy, ekonomicky neaktivní, nízká finanční znalost

TESTY – INFLACE+MATEMATIKA

QK2. Představte si, že pět bratrů dostane darem celkem 1.000 korun. Mají-li si peníze rozdělit rovným dílem, kolik každému připadne? [O], VŠICHNI, NEPOVINNÁ OECD
 QK3. Nyní si představte, že bratři musejí na svůj podíl z 1.000 korun čekat jeden rok a inflace je na úrovni 2 procent. Za rok si za tento svůj podíl budou moci koupit: [S], VŠICHNI, POVINNÁ OECD

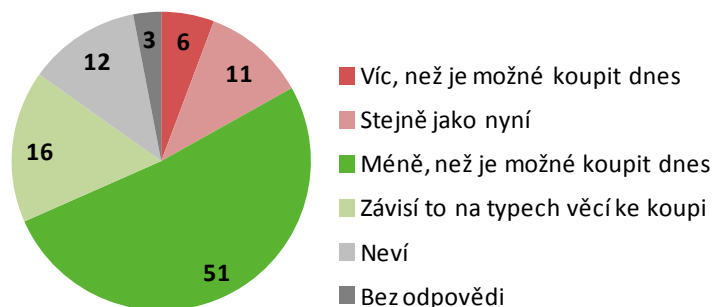
Pět bratrů - test dělení
(údaje v %)

92 % osob uvádí správný výsledek (200 Kč).

■ Správná odpověď ■ Špatná odpověď ■ Neví ■ Bez odpovědi

Pět bratrů - test aplikace inflace
(n=1000, údaje v %)

51 % osob dokáže správně odvodit důsledky vyšší inflace.
 17 % osob odpovídá na otázku špatně a 15 % osob neví,
 jak na otázku odpovědět.

Špatně: ZŠ + SŠ bez maturity nízké příjmy, nízká ekonomická zodpovědnost

Správně: vysoké příjmy, vysoká ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

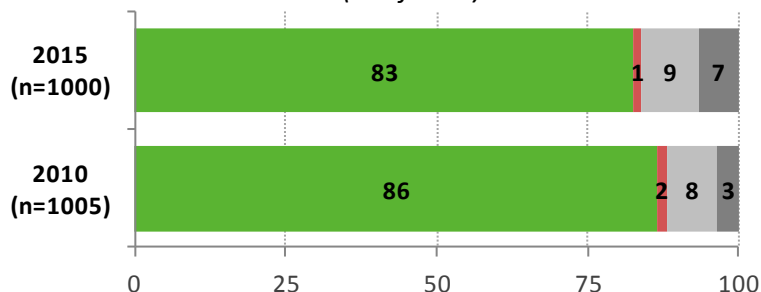
TESTY – ÚROKY

QK4. Jednou večer jste půjčil příteli 500 korun a on vám druhý den vrátil 500 korun. Jak vysoký úrok zaplatil za tuto půjčku? [O], VŠICHNI, POVINNÁ OECD

QK5. Předpokládejme, že uložíte 100 korun na spořicí účet (nezohledňuje se daň ani poplatky) s garantovanou úrokovou sazbou 2 % ročně. Na tomto účtu neprovedete žádné další platby ani výběry. Jaký by byl zůstatek na účtu na konci prvního roku po připsání úroku? [O], VŠICHNI, POVINNÁ OECD

Půjčka příteli - test znalosti úroku

(údaje v %)

83 % osob uvedlo správnou odpověď (0 %).

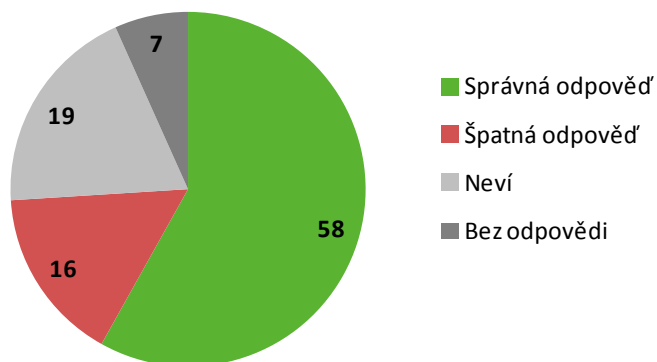
Správně: vysoké příjmy, vysoká ekonomická zodpovědnost i finanční znalost

Neví: nízká ekonomická zodpovědnost i finanční znalost

■ Správná odpověď ■ Špatná odpověď ■ Neví ■ Bez odpovědi

Spořicí účet - test znalosti úrokové sazby

(n=1000, údaje v %)

58 % dotázaných správně určilo, kolik bude na spořicím účtu s danou úrokovou sazbou (102 Kč). 42 % osob buď neví, nebo uvádí špatnou či žádnou odpověď.

Správně: vysoké příjmy, vysoká finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

Neví: důchodci, ZŠ + SŠ bez maturity, nízká finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

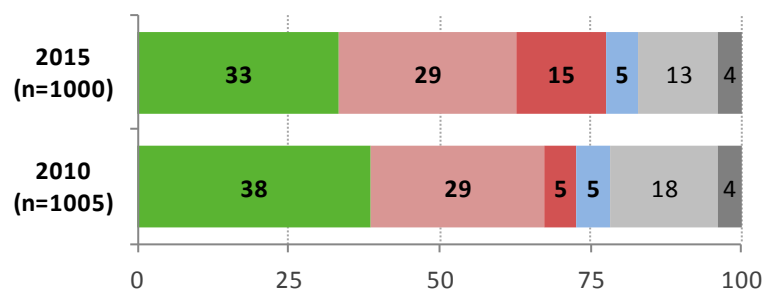
TESTY – ÚROKY

QK6. A jaký bude zůstatek na účtu na konci pátého roku (nezohledňuje se daň ani poplatky)? Bude to: [S], VŠICHNI, POVINNÁ OECD

G67. Pokud byste se měl rozhodnout mezi spořicí účtem, který je úročen 2 % za rok, nebo účtem, který je úročen 3 % za dva roky, který byste si vybral? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Spořicí účet - test znalosti úroku 2

(údaje v %)

- Více než 110 korun
- Přesně 110 korun
- Méně než 110 korun
- Je to nemožné určit na základě poskytnutých informací.
- Neví
- Bez odpovědi

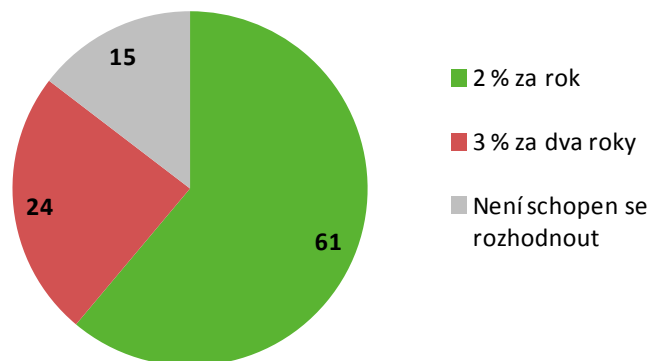
33 % osob správně určilo zůstatek na účtu (více než 110 Kč).

Správně: vysoké příjmy, vysoká finanční znalost

Neví: důchodci, SŠ vzdělání bez maturity nebo základní, spíše nízká ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

Spořicí účet - test znalosti úrokové sazby 3

(n=1000, údaje v %)

61 % osob by se správně rozhodlo pro úročení 2 % za rok.

Správně: SŠ s maturitou + VŠ, vyšší finanční znalost i ekonomická zodpovědnost

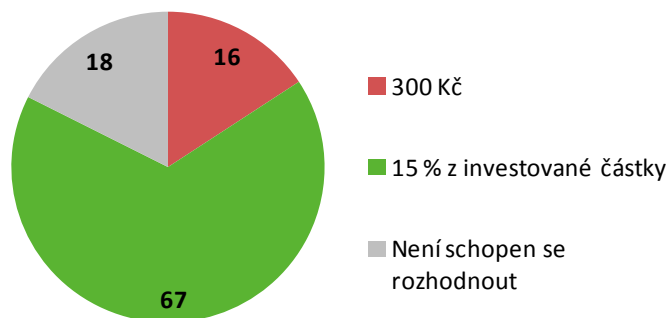
Špatně: nižší finanční znalost i ekonomická zodpovědnost, z malých obcí

TESTY – MATEMATIKA

G66. Představte si, že investujete částku 3000 Kč. Dal byste za stejné období přednost výnosu 15 % z investované částky, nebo výnosu 300 Kč? [S], VŠICHNI, NEPOVINNÁ NÁRODNÍ

Investování - test znalosti %

(n=1000, údaje v %)

67 % osob dá správně přednost 15 % z investované částky.

Správně: SŠ s maturitou + VŠ, vysoké příjmy, spíše vyšší finanční znalost

Špatně: nízká ekonomická zodpovědnost a finanční znalost

Připravila společnost ppm factum research

VOJTĚCH HÜNDL

ppm factum research s.r.o.

Office Park Nové Butovice / A

Bucharova 1281/2, 158 00 Praha13

Mobil: +420 731 403 626

Tel.: +420 233 111 008

Fax: +420 233 111 002

www.factum.cz

